2 İkinci Basamak

Kitap 2

RENKLİ YENİ BASKI

TEMEL İNGİLİZCE

Kendi Kendine hızlı İngilizce 2

2 CD

FONO YAYINLARI

YABANCI DİL DENİNCE
FONO AÇIKÖĞRETİM KURSLARI ve YAYINLARI

Açıköğretim Kurslarımız:

Temel İngilizce Kursu
İleri İngilizce Kursu
Akademik İngilizce Kursu
İnteraktif İngilizce Kursu
Temel Almanca Kursu
İleri Almanca Kursu
İnteraktif Almanca Kursu
Fransızca Kursu
İtalyanca Kursu
İspanyolca Kursu
Rusça Kursu
Arapça Kursu

Milli Eğitim Bakanlığı'ndan onaylı KURS BİTİRME BELGESİ veren Açıköğretim Kurslarımız, size yeni bir gelecek sunuyor.

Açıköğretim Kurslarımızla ve kitaplarımızla ilgili bilgi almak için bizi arayabilir, ya da ÜCRETSİZ TANITIM BROŞÜRÜMÜZÜ isteyebilirsiniz.

0212 422 77 60 www.fono.com.tr

T.C. MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI ÖZEL

FONO
AÇIKÖĞRETİM KURUMU

FONO Açıköğretim Kurumu: Ambarlı, Beysan Sitesi, Birlik Cad. No:32 34999 Avcılar - İSTANBUL
Tel: 0212 422 77 60 (pbx) Faks: 0212 422 45 62 E-posta: acikogretim@fono.com.tr

FONO Yayın Dağıtım: Çatalçeşme Sokak No: 54 Cağaloğlu - İSTANBUL
Tel: 0212 520 16 03 - 512 26 60 Faks: 0212 512 26 61

KENDİ KENDİNE

HIZLI İNGİLİZCE

İkinci Basamak

Kitap 2

FONO YAYINLARI: 101

DİL ÖĞRETİM SETLERİ DİZİSİ

© FONO ÖZEL EĞİTİM KURUMLARI SAN. Ve TİC. LTD. ŞTİ.
İSTANBUL - TÜRKİYE

Kapak Tasarımı : Ülkü GEZER
Sayfa Düzeni : Demir Kadirhan TÜRET
Dizgi : Meral MIZIKACI
Kapak Baskı : Begüm Ofset
Baskı ve Cilt : Ayhan Matbaası
Basım Tarihi : Mayıs 2007

ISBN: 978 975 471 2599

HAZIRLAYAN

BAHİRE ŞERİF
yönetiminde
FONO ÖĞRETİM KURULU

FONO ÖZEL EĞİTİM KURUMLARI SAN. Ve TİC. LTD. ŞTİ.
Ambarlı Beysan Sitesi Birlik Cad. No:32 Avcılar-İstanbul
Tel: 0212 422 77 60 Faks: 0212 422 29 01
www.fono.com.tr
fono@fono.com.tr

79

over

On öntakısı, bir şeyin «üstünde» anlamındadır.

The pencil is on the table.	Kalem masanın üstündedir.
The key is on the box.	Anahtar kutunun üstündedir.

Bu cümlelerde «kalem»in masanın üstünde, «anahtar» ın kutunun üstünde olduğu ve üstünde bulundukları şeye temas eder durumda oldukları anlatılmaktadır.

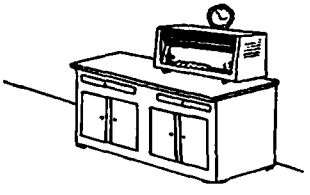
Over [ouvı] ın şimdi öğreneceğimiz bir anlamı da «üstünde, üzerinde» dir. Fakat **on**'dan farkı, gösterdiği şeyin altta bulunan şeye temas halinde değil daha yukarıda ve tam üstünde bulunmasıdır.

over the chair	sandalyenin üstünde
over the tree	ağacın üstünde
over the wall	duvarın üstünde
over the radio	radyonun üstünde
over my head	başımın üstünde
over our house	evimizin üstünde
The clock is over the radio.	Saat radyonun üstündedir. (Radyoya değer durumda değil.)
The sky is over our heads.	Gök başlarımızın üstündedir.
There are black clouds over the hills.	Tepelerin üstünde siyah bulutlar var.
There is a map over the blackboard.	Karatahtanın üstünde bir harita var.

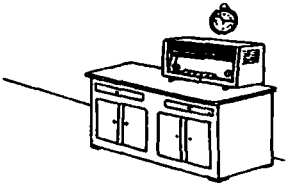
I'll put the painting over the radio. Tabloyu radyonun üstüne koyacağım.

We can see apples over the wall. Duvarın üstünde elmalar görebiliriz. (duvara değer durumda değil.)

Bu cümlelerdeki, «saat, gök, siyah bulutlar, harita, tablo ve elmalar», «radyo, başımız, tepeler, karatahta, radyo ve duvar» üstündedirler, fakat onlara değer durumda değildirler.

The clock is on the radio.
Saat radyonun üstündedir.

The clock is over the radio.
Saat radyonun üstündedir.

The bird is on the house.
Kuş evin üstündedir.

The bird is over the house.
Kuş evin üstündedir.

There are birds over our heads.
Başlarımızın üstünde kuşlar var.

The aeroplane is over the school building.
Uçak okul binasının üstündedir.

The bird is on the tree.	Kuş ağacın üstündedir. (Değer durumda.)
The bird is over the tree.	Kuş ağacın üstündedir. (Değmez durumda.)
The aeroplane is over the mosque.	Uçak caminin üstündedir.
There are white clouds over our heads.	Başımızın üstünde beyaz bulutlar var.
The picture is over the clock.	Resim saatin üstündedir.

above

Above [ıbav] da bir öntakıdır ve «daha yüksekte, daha yüksek seviyede, fevkinde» anlamındadır. Buna göre **above** öntakısı **over** ile aynı anlamda gibi görünmekteyse de aralarında fark vardır. **Over**, bir şeye değmeden onun üzerinde oluşu gösterir.

The clouds are over the hill.	Bulutlar tepenin üzerindedir.

cümlesinde bulutlar tepenin üzerindedir ve tam üstündedir; tepeden uzak bir yerde değildir. Halbuki,

The clouds are above the hill.	Bulutlar tepeden daha yüksektedir. (Daha yüksek seviyededir.)

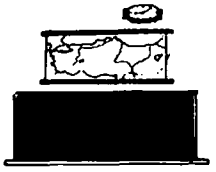
cümlesinde bulutların tepeden daha yüksekte olduğu anlatılmaktadır. Fakat bu ifadede bulutların tepenin tam üstünde olup olmadığı değil bulut seviyesinin tepe seviyesinden daha yüksek olduğu anlatılmaktadır.

There are clouds over the small hill.
Küçük tepenin üstünde bulutlar var.

There are other hills above the small hill.
Küçük tepeden daha yüksekte diğer tepeler var.

The map is over the blackboard; the clock is above the map.
Harita karatahtanın üstündedir; saat haritadan daha yüksektedir. (Daha yüksek seviyededir.)

The clouds are over the hill; the aeroplane is above the clouds.
Bulutlar tepenin üstündedir; uçak bulutlardan daha yüksektedir. (Daha yüksek seviyededir.)

There are clouds over the lake, and the birds are above the clouds.
Gölün üstünde bulutlar var; ve kuşlar bulutlardan daha yüksektedir. (Bulut seviyesinden daha yüksekte.)

Görüldüğü gibi **over** ile yapılan ifadede bir şeye değmeden tam onun üstünde bulunuş anlatılmaktadır. **Above** ise tam üstünde oluşu değil, daha yüksek bir seviyede bulunuşu anlatmaktadır.

There are birds above the trees.	Ağaçlardan daha yüksekte (daha yüksek seviyede) kuşlar var.
Their chimney is above ours.	Onların bacası bizimkinden daha yüksektedir.
Çamlıca is above Istanbul.	Çamlıca İstanbul'dan yüksektedir.
The minaret is above the mosque.	Minare camiden daha yüksektedir.
Look at the clouds above the big tower.	Büyük kuleden daha yüksekteki bulutlara bak.

below

Below [bilou] öntakı olarak **above**'ın tam aksidir ve «altında, daha aşağı seviyede» anlamındadır. **Over** ile **above** arasındaki fark ne ise **under** ile **below** arasındaki fark da aynıdır. **Under** bir şeyin tam altında oluşu gösterir. **Below** ise bir şeyin diğer bir şeyden daha aşağıda, daha aşağı bir seviyede olduğunu ifade eder.

The table is below the map. Masa haritanın aşağısındadır. (Haritadan aşağıdadır. Harita seviyesinden aşağıdadır.)

Bu cümlede masanın harita seviyesinden daha aşağıda olduğu anlatılmaktadır.

The radio is below the clock. Radyo saatten daha aşağıdadır. (Daha aşağı seviyededir.)
There is a field below the house. Evin aşağısında bir tarla var.
The picture is below the clock. Resim saatin aşağısındadır.
The aeroplane is below the clouds. Uçak bulutların aşağısındadır. (Bulutlardan daha aşağı seviyededir.)

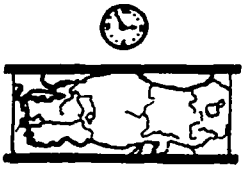

There is a small river below the hill.
Tepenin aşağısında küçük bir nehir var.

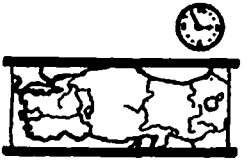

The aeroplane is below the clouds.
Uçak bulutların aşağısındadır.

Write your name below mine. Adını benimkinin aşağısına yaz.
The roof of the hospital is below the tower of the church. Hastanenin damı kilisenin kulesinin aşağısındadır.
There is a road below the wall. Duvarın aşağısında bir yol var.
Bursa is below Uludağ. Bursa, Uludağ'ın aşağısındadır.
The sea is fifteen metres below our house. Deniz evimizin on beş metre aşağısındadır.

The map is under the clock.
Harita saatin altındadır.

The map is below the clock.
Harita saatin aşağısındadır.
(Saatten aşağı seviyededir.)

Görüldüğü gibi **under**'ın bir şeyin tam altında oluşu göstermesine karşılık **below** bir şeyin diğer şeyden daha aşağıda, daha aşağı bir seviyede oluşunu gösterir.

The clouds are below the aeroplane, and the hill is below the clouds.
Bulutlar uçağın altındadır, ve tepe bulutların aşağısındadır.

through

Bir şeyin içinden, arasından, bir tarafından öbür tarafına geçişi anlatırken kullanılan «arasından, içinden» anlamını İngilizcede **through** [tru:] öntakısı verir.

They went through the garden. Bahçenin içinden (bahçeyi katederek, bahçenin bir tarafından öbür tarafına geçerek) gittiler.

You can come through the field. Tarlanın içinden geçebilirsin.

You can come in through the window. Pencerenin içinden (arasından, pencereden) girebilirsin.

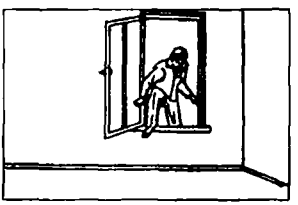
They walked through the park. Parkın arasından (bir tarafından öbür tarafına) yürüdüler.

The train went through Paris. Tren Paris'in içinden (arasından) gitti.

You can't run through the crowd. Kalabalık içinden koşamazsın.

The soldiers are walking through the wood. Askerler ormanın arasından yürüyorlar.

You can't pass through the farm. Çiftliğin içinden (bir tarafından öbür tarafına) geçemezsin.

The man came in through the window.
Adam pencerenin içinden girdi.

They are walking through the park.
Parkın içinden (bir tarafından öbür tarafına) yürüyorlar.

CÜMLELER

above the clouds bulutlardan daha yüksekte
above the hill tepeden daha yüksekte
above the roof damdan daha yüksekte
above the tree ağaçtan daha yüksekte
above the tower kuleden daha yüksekte

There are clouds above the tower. Kuleden daha yüksekte bulutlar var.

The small bird is above the roof. Küçük kuş damdan daha yüksektedir.

The radio is above my bed. Radyo yatağımdan daha yüksektedir,

The tree is above the chimney. Ağaç bacadan daha yüksektedir.

The pigeons are above the mosque. Güvercinler camiden daha yüksektedirler.

The roof of our house is above your balcony. Evimizin damı sizin balkonunuzdan daha yüksektedir.

The road is ten metres above the sea. Yol denizden on metre yüksektedir.

below the clouds	bulutların aşağısında
below the clock	saatin aşağısında
below the chimney	bacanın aşağısında
below the roof	damın aşağısında
below the sea	denizin (deniz seviyesinin) aşağısında

The painting is below the map.	Tablo haritanın aşağısındadır.
The building is below the tower.	Bina kulenin aşağısındadır.
The cottage is below the house.	Kulübe evin aşağısındadır.
The aeroplane is below the clouds.	Uçak bulutların aşağısındadır.
The tree is below the balcony.	Ağaç balkonun aşağısındadır.
The lake is below the road.	Göl yolun aşağısındadır. (Yol seviyesinin aşağısındadır.)

through the garden	bahçenin içinden (arasından)
through the village	köyün içinden
through the wood	ormanın içinden
through the farm	çiftliğin içinden
through the building	binanın içinden

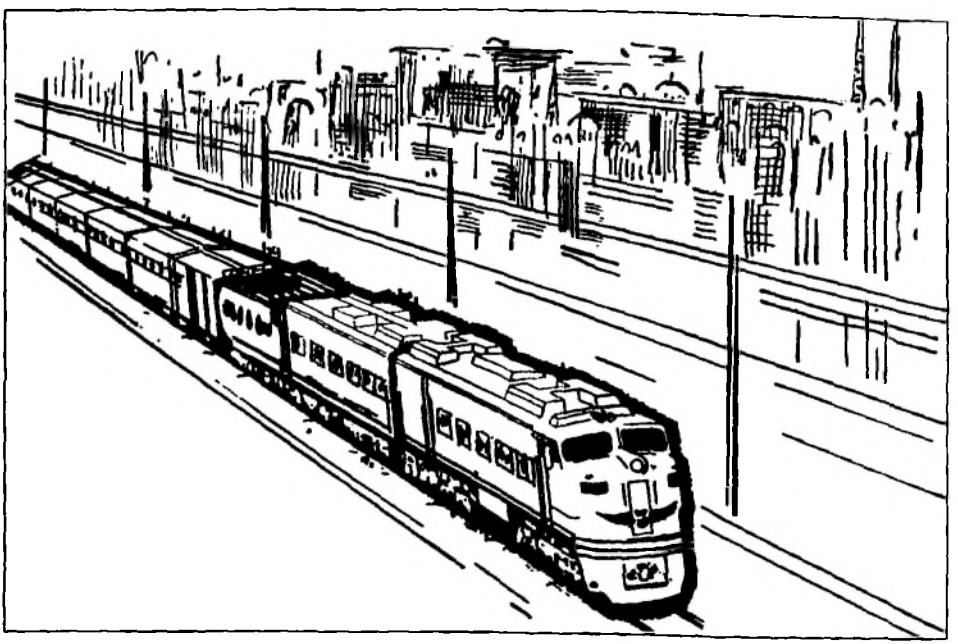
The tourists went through the village.	Turistler köyün içinden gittiler.
The postman walked through the farm.	Postacı çiftliğin içinden yürüdü.
The tourists came through the customs-house.	Turistler gümrük binasının içinden geldiler.
The train goes through the city in London.	Londra'da tren şehrin içinden gider.
The river Seine goes through Paris.	Sen Nehri Paris'in içinden gider.
The children ran through our garden.	Çocuklar bahçemizin içinden koştular.
The doctors walked through the garden of the hospital.	Doktorlar hastanenin bahçesi içinden yürüdüler.
They passed through a big city.	Büyük bir şehrin içinden geçtiler.
The students walked through the wood and came to the lake.	Öğrenciler ormanın içinden yürüdüler ve göle geldiler.
The horses went through the field by the lake.	Atlar gölün kenarındaki tarlanın içinden gittiler.

HIZLI İNGİLİZCE

İkinci Basamak

Ders 80

80

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

above [ıbav]	daha yüksekte	**rough** [raf]	kaba, dalgalı
aeroplane [eıropleyn]	uçak	**silk** [silk]	ipek
below [bilou]	aşağısında	**store** [sto:]	mağaza

bench [benç]	sıra (parkta)	**strong** [strong]	sağlam, kuvvetli
difficulty [difikılti]	zorluk	**through** [tru:]	içinden
handkerchief [henkıçif]	mendil	**touch** [taç]	dokunmak
		metro [metrou]	metro
travel [trevıl]	seyahat etmek	**minaret** [mınıret]	minare
wind [wind]	rüzgâr	**over** [ouvı]	üstünde
yet [yet]	henüz	**person** [pö:sın]	şahıs

AÇIKLAMALAR

Okuduğumuz metinde geçen yer isimlerinin okunuşlarını veriyoruz.

Jardin Du Luxembourg [jarden dü lüksemburg] — Lüksemburg Bahçesi (Paris'te bir park)

Galeries Lafayette [galeri lafayet] — Paris'te bir mağaza

Place de la Nation [plâs dö lâ nasyon] — Paris'te bir meydan

Gare St. Lazare [gar sen lazar] — St. Lazare İstasyonu (Paris'te)

Calais [kale] — Manş Denizi kıyısında bir Fransız şehri

the Channel [çenıl] — Manş Denizi (İngiltere Fransa arasında)

Folkstone [foukstın] — Manş kıyısında bir İngiliz şehri

Have fiilinin «sahip olmak, malik olmak» anlamında olduğunu, ayrıca, «yemek, içmek» anlamlarını verdiğini biliyoruz.

Have fiili bunlardan başka, okuduğumuz metinde karşılaştığımız gibi değişik bir anlam daha verir.

If you have a difficulty, you can ask them.	Bir zorlukla karşılaşırsanız onlara sorabilirsiniz.

Bu cümlede **to have a difficulty** deyimi «bir zorlukla karşılaşmak» anlamını vermektedir. **Have**'in bu şekilde kullanılışını ileride geniş olarak ele alacağımız için sadece metnimizle ilgili bu bilgiyi vermekle yetiniyoruz.

Yet kelimesi «henüz, şimdiye kadar» anlamını verir.

I haven't finished the book yet.	Kitabı henüz bitirmedim.
The children haven't come yet.	Çocuklar henüz gelmediler.
The tourists haven't seen the church yet.	Turistler kiliseyi henüz görmediler.
There were no cows in the field yet.	Tarlada henüz hiçbir inek yoktu.
We haven't eaten anything yet.	Henüz hiçbir şey yemedik.
We ate nothing yet.	Henüz hiçbir şey yemedik.

«son, nihayet» anlamında olan **last** kelimesi **at** öntakısı ile birlikte «en sonunda, nihayet» anlamını verir.

At last we saw an island.	Nihayet bir ada gördük.
At last the boy understood the question.	Nihayet çocuk soruyu anladı.
At last they finished washing the plates.	Nihayet tabakları yıkamayı bitirdiler.
At last the ship arrived at Folkstone.	Nihayet gemi Folkstone'a vardı.
At last the train came.	Nihayet tren geldi.

ARRIVING IN ENGLAND

Ahmet, Zeynep and the Millers stayed in Paris for two days. They all liked Paris very much. Zeynep wanted to go to the Louvre Museum again.

Mr. Miller said, «We want to go shopping. But Ahmet can take you and Mary to the museum and in the afternoon we can meet at the Jardin du Luxembourg at five o'clock. Ahmet has learned the metro very well. So you can go by yourselves. If you have a difficulty you will always find an English speaking person.»

Mr. and Mrs. Miller went shopping at the Galeries Lafayette. They walked in the store for two hours. Mrs. Miller bought two hats and some silk dresses. Mr. Miller bought some ties and handkerchiefs. When they came out of the store they were very tired but they wanted to walk along the river Seine. They bought some books and paintings from the booksellers along the Seine. They had tea at a small cafe and went to the Jardin du Luxembourg. The children weren't there yet. So they sat on a bench and began to read. After about an hour the children came. They were very tired.

«You came late.» Mrs. Miller said. «It's nearly six o'clock.»

«We lost our way.» Mary said. They were laughing. «We wanted to come by metro. We took a metro going to another place and travelled for two hours to come to the park.»

«Didn't you ask your way?» Mr. Miller asked them.

«We asked about seven or eight people.» Zeynep answered. «Five of them were tourists like us, and the others didn't speak English. At last we found an English-speaking French lady. When we went to her to ask our way, she said, 'Will you please tell me the way to Place de la Nation?' and we all began to laugh.»

They had dinner at a restaurant in the park. When they came to the hotel they were very tired and went to bed early.

Next morning at ten o'clock they took a taxi to the Gare St. Lazare. The train for Calais left at half past ten. They arrived at Calais in the afternoon. They went through the customs in half an hour and they went to the ship.

The Channel was very interesting. It wasn't like other seas. It was rough and the clouds were nearly touching the sea. There was a very strong wind. But when the ship came near England, the wind stopped.

They arrived in Folkstone at five o'clock. When they came out of the customs-house the train for London was ready.

İNGİLTERE'YE VARIŞ

Ahmet, Zeynep ve Millerler Paris'te iki gün kaldılar. Paris'i hepsi çok sevdiler. Zeynep tekrar Louvre Müzesi'ne gitmek istedi.

Mr. Miller, «Biz alışverişe gitmek istiyoruz. Fakat Ahmet seni ve Mary'yi müzeye götürebilir ve öğleden sonra saat beşte Jardin Du Luxembourg'da buluşabiliriz. Ahmet metroyu çok iyi öğrendi. Böylece kendi kendinize gidebilirsiniz. Bir zorlukla karşılaşırsanız daima İngilizce konuşan bir şahıs bulacaksınız.» dedi.

Mr. ve Mrs. Miller Gallery Lafayette'te alışverişe gittiler. Mağazada iki saat yürüdüler. Mrs. Miller iki şapka ve birkaç ipek elbise aldı. Mr. Miller birkaç kravat ve mendil aldı. Mağazadan çıktıkları zaman çok yorgundular, fakat Seine Nehri boyunca yürümek istediler. Seine boyunca kitapçılardan birkaç kitap ve tablolar aldılar. Küçük bir kafede çay içtiler ve Jardin Du Luxembourg'a gittiler. Çocuklar henüz orada değillerdi. Bu sebepten bir sıraya oturdular ve okumaya başladılar. Yaklaşık bir saat sonra çocuklar geldiler. Çok yorgundular.

Mrs. Miller, «Geç geldiniz.» dedi. «Saat hemen hemen altı.»

Mary, «Yolumuzu kaybettik.» dedi. Gülüyorlardı. «Metroyla gelmek istedik. Başka bir yere giden bir metroya bindik ve parka gelmek için iki saat seyahat ettik.»

Mr. Miller onlara, «Yolunuzu sormadınız mı?» diye sordu.

Zeynep, «Aşağı yukarı yedi sekiz kişiye sorduk.» diye cevap verdi. «Onların beşi bizim gibi turisttiler, diğerleri İngilizce konuşmuyordu. Nihayet İngilizce konuşan bir Fransız hanım bulduk. Ona yolumuzu sormaya gittiğimiz zaman "Lütfen bana Place de La Nation yolunu söyler misiniz?" dedi ve hepimiz gülmeye başladık.»

Parkta bir lokantada akşam yemeği yediler. Otele geldikleri zaman çok yorgundular, erken yattılar.

Ertesi sabah saat onda Gare St. Lazare'a (Gare St. Lazare için) bir taksiye bindiler. Calais treni on buçukta ayrıldı. Calais'ye öğleden sonra vardılar. Yarım saatte gümrükten geçtiler ve gemiye gittiler.

Manş çok enteresandı. Diğer denizler gibi değildi. Dalgalıydı ve bulutlar hemen hemen denize değiyordu. Çok kuvvetli bir rüzgâr vardı. Fakat gemi İngiltere'ye yaklaştığı zaman rüzgâr durdu.

Folkstone'a saat beşte vardılar. Gümrük binasından çıktıkları zaman Londra treni hazırdı.

CÜMLELER

The aeroplane was above the hill.	Uçak tepeden daha yüksekteydi.
Have you got a handkerchief?	Bir mendilin var mı?
Did you travel in England?	İngiltere'de seyahat ettin mi?
The tourists travelled for twenty days.	Turistler yirmi gün seyahat ettiler.
The teacher hasn't finished the book yet.	Öğretmen kitabı henüz bitirmedi.
There are a lot of big stores in London.	Londra'da birçok büyük mağazalar vardır.
The sea is rough now.	Deniz şimdi dalgalıdır.
They have given me a silk handkerchief.	Bana bir ipekli mendil verdiler.
Recep is a strong man.	Recep kuvvetli bir adamdır.
The window isn't so strong as the door.	Pencere kapı kadar kuvvetli (sağlam) değildir.
Can you touch the ceiling?	Tavana dokunabilir misin?
Don't touch my books.	Kitaplarıma dokunma.
The boy touched the hat.	Çocuk şapkaya dokundu.
This cabin is for two persons.	Bu kamara iki şahıs içindir.
The small bird is above the house.	Küçük kuş evden daha yüksektedir.
It was nearly seven o'clock when the train came.	Tren geldiği zaman saat hemen hemen yediydi.
The lazy boy is sleeping on the bench.	Tembel çocuk sıranın üstünde uyuyor.
Do you feel tired now?	Şimdi yorgun hissediyor musun?
Folkstone is a city in England.	Folkstone İngiltere'de bir şehirdir.
I'll write my name below yours.	Adımı seninkinin altına yazacağım.
Robert's brother is a famous writer.	Robert'in erkek kardeşi ünlü bir yazardır.
Is this river longer than the others?	Bu nehir diğerlerinden daha uzun mudur?
Will you take a taxi or will you go by bus?	Taksiye mi bineceksin yoksa otobüsle mi gideceksin?

ALIŞTIRMALAR

I

Boş yerlere uygun öntakıları koyunuz.

1 – ..... last the train arrived in London. 2 – If you don't listen ..... your teacher, you can't learn French. 3 – Do they go to Italy ..... summer? 4 – The boy ran out ..... the house. 5 – The baskets on the table are full ..... apples. 6 – The big dog was standing ..... the middle of the street. 7 – The tourists are looking ..... the mosque. 8 – There are a lot of pictures ..... the magazine. 9 – Can you come ..... Sunday? 10 – They lived ..... Paris for twenty years. 11 – I saw a man ..... a brown hat. 12 – The table is too heavy to carry; you can't carry it ..... yourself. 13 – The man is having a cup ..... coffee and watching the pigeons. 14 – The boys walked ..... two hours. 15 – They'll get ..... at six o'clock because they'll go ..... a picnic.

II

Translate into Turkish.

1 – The fields are below the road. 2 – There are black clouds over the city. 3 – Two of the tourists are sitting on the bench. 4 – The boys ran through the park. 5 – There was a strong wind, so we didn't go by ship. 6 – Don't touch anything in this store. 7 – If you have any difficulty you can ask me. 8 – I haven't finished the lesson yet. 9 – Will you give me a handkerchief please? 10 – There are five birds over the tree. 11 – There is a strong wind, and the sea is very rough. 12 – The woman bought silk handkerchiefs. 13 – Do you like travelling? 14 – The tourists travelled for eleven days. 15 – The clouds are below the aeroplane. 16 – Can you touch the ceiling? 17 – At last they opened the door of the big store. 18 – These cabins are for two persons. 19 – We were listening to the guide when they came. 20 – The map is under the clock, and the blackboard is below the map.

III

Translate into English.

1 – Deniz dün dalgalıydı. 2 –Uçak bulutlardan daha yüksek seviyededir. 3 – Bu parkta sadece on sıra var. 4 – Tarlalar yoldan daha alçak seviyededir.

5 – Bir zorlukla karşılaşırsanız size yardım edebilirim. 6 – Robert kuvvetli bir adam değildir. 7 – Bu mağazada her şey alabilirsiniz. 8 – Pencere damdan daha alçak seviyededir. 9 – Türkiye'den İngiltere'ye seyahat ettik. 10 – İngilizce öğrenmeye henüz başlamadı.

önceki alıştırmaların yapılmış şekli

I

1 – There are teachers in the classrooms. 2 – The plates are on the shelves. 3 – Our houses have balconies. 4 – Their babies are sleeping. 5– The boys are eating apples. 6 – There are matches in the boxes. 7 – They are opening the doors. 8 – There are ladies sitting on the decks.

II

1 – at 2 – for 3 – to 4 – at 5 – at 6 – into 7 – to 8 – in 9 – at 10 – in

III

1 – Babam bir ayakkabıcıdır. 2 – İngiltere'de en ünlü futbol oyuncusu kimdir? 3 – Sait Faik ünlü bir hikâye yazarıdır. 4 – Nehir boyunca yürüdüler. 5 – Şoför çok yavaş sürüyordu. 6 – Şimdi ne hissediyorsunuz? 7 – Fransızca konuşur musunuz? 8 – Adamlar tarlalarda çalışıyorlar. 9 – Onun babası bir taksi şoförüdür. 10 – Seyahat esnasında birçok şehirler ve birçok insanlar gördüler. 11 – Bu fırça seninki midir? 12 – Mr. Miller'in arkadaşlarından biri coğrafya öğretmenidir. 13 – Robert'in karısı terzidir. 14 – Okuyucular kısa hikâyeler okumayı severler. 15 – Bir kafede hafif bir yemek yedik.

IV

1 – Zeynep bought a lot of souvenirs. 2 – I feel tired; I can't come with you. 3 – Some of the passengers were sleeping when the train came to Paris. 4 – The big church is behind the station. 5 – You are a good driver. 6 – I don't like working in the fields. 7 – I was a famous runner when I was young. 8 – The next day Mr. Miller took them to a casino. 9 – Let's study our lessons. 10 – The students and the teachers are listening to the headmaster.

81

MUST

Must [mast] bir yardımcı fiildir. Fiillerin önüne gelerek o fiilin yapılmasının gerekli olduğunu ifade eder. (Ancak, bu gereklilik, sözü söyleyenin fikridir. Bunu aşağıda izah edeceğiz.)

I go.	Giderim.
I must go.	Gitmeliyim.
I must learn.	Öğrenmeliyim.
I must work.	Çalışmalıyım.
I must read.	Okumalıyım.
I must sleep.	Uyumalıyım.
I must ask.	Sormalıyım.

Must Türkçeye «...meli, ...malı» eki olarak tercüme edilir.

I must go. «Gitmeliyim.» sözü «Gitmenin gerekli olduğu fikrindeyim. Gitmem lâzım. Gitme gereğini hissediyorum.» anlamındadır.

Must yardımcı fiilini diğer şahıslar ve değişik fiillerle kullanalım :

You must teach.	Öğretmelisin.
He must send.	Göndermeli.
She must buy.	Almalı.
It must eat.	Yemeli.
We must carry.	Taşımalıyız.
You must come.	Gelmelisiniz.
They must learn.	Öğrenmeliler.

You must teach. «Öğretmelisiniz.» cümlesi de «Bence öğretmeniz lüzumludur. Öğretmenizin gerekli olduğu fikrindeyim.» anlamındadır.

Görülüyor ki **must** ile ifade edilen gereklilik fikri sözü söyleyene aittir.

You must read this book.	Bu kitabı okumalısınız. (Okumanızı istiyorum. Okumanız bence gereklidir.)
They must study their lessons.	Derslerini çalışmalılar.
He must come early.	Erken gelmeli.
She must write a letter.	Bir mektup yazmalı.
We must play in the garden.	Bahçede oynamalıyız.
I must finish the book today.	Kitabı bugün bitirmeliyim.
You must wait in the other room.	Diğer odada beklemelisin.
Ahmet must clean his table.	Ahmet masasını temizlemeli.
The teacher must correct the mistakes.	Öğretmen hataları düzeltmeli.
He must bring his books.	Kitaplarını getirmeli.
You must throw the ball to your friend.	Topu arkadaşına atmalısın.
They must pass through the village.	Köyün içinden geçmeliler.
You must forget everything.	Her şeyi unutmalısınız.
They must leave this village.	Bu köyü terketmeliler.
The postman must take the letter to her house.	Postacı mektubu onun evine götürmeli.
He must order the soldiers.	Askerlere emretmeli.
She must send a letter to her mother.	Annesine bir mektup göndermeli.
The maid must clean the windows and the doors.	Hizmetçi pencereleri ve kapıları temizlemeli.
If you want to learn French, you must go to Paris.	Fransızca öğrenmek isterseniz Paris'e gitmelisiniz.
We must open the door of the school at eight o'clock.	Okulun kapısını saat sekizde açmalıyız.
She must wash the cups after the breakfast.	Kahvaltıdan sonra fincanları yıkamalı.
They must come here tomorrow.	Buraya yarın gelmeliler.
I must listen to my teacher.	Öğretmenimi dinlemeliyim.
You must talk quietly, because the baby is sleeping.	Sessiz konuşmalısınız, çünkü bebek uyuyor.

İçinde yardımcı fiil bulunan cümleleri soru yapmak için yardımcı fiilin cümlenin başına getirildiğini biliyoruz. **Must** için de durum aynıdır. **Must** başa alındığı takdirde cümle soru olur.

I must go.	Gitmeliyim.
Must I go?	Gitmeli miyim?

Must I go? «Gitmeli miyim?» sorusu «Gitmem gerekli mi? Gitmem şart mı?» anlamındadır.

Must I learn?	Öğrenmeli miyim?
Must I work?	Çalışmalı mıyım?
Must I read?	Okumalı mıyım?
Must I sleep?	Uyumalı mıyım?
Must I ask?	Sormalı mıyım?
Must you write?	Yazmalı mısın?
Must he carry?	Taşımalı mı?
Must she learn?	Öğrenmeli mi?
Must it run?	Koşmalı mı?
Must we come?	Gelmeli miyiz?
Must you send?	Göndermeli misiniz?
Must they wait?	Beklemeliler mi?
Must he clean the table himself?	Masayı kendisi mi temizlemeli? (Masayı kendisinin temizlemesi şart mı? Masayı kendisinin temizlemesi gerekli mi?)
Must we answer these questions?	Bu sorulara cevap vermeli miyiz? (Bu sorulara cevap vermemiz şart mı?)
Must they bring the books?	Kitapları getirmeliler mi?
Must she learn French?	Fransızca öğrenmeli mi?
Must the doctor come here again?	Doktor buraya tekrar gelmeli mi?
Must I finish the exercises in two hours?	Alıştırmaları iki saatte bitirmeli miyim?
Must Ali eat these cakes?	Ali bu pastaları yemeli mi?
Must the teacher come to school early in the morning?	Öğretmen okula sabahleyin erken gelmeli mi?
Must I give them all my books?	Bütün kitaplarımı onlara vermeli miyim?

Must we try to forget everything?	Her şeyi unutmaya çalışmalı mıyız?
Must the soldiers get up early?	Askerler erken mi kalkmalılar?
Must she wait in the park?	Parkta mı beklemeli?
Must the driver drive the car slowly?	Şoför otomobili yavaş mı sürmeli?

İçinde **must** olan bir cümleyi olumsuz yapmak için **must** yanına **not** getirilir. **Must not** birleştirilerek kısaltılabilir: **mustn't** [masınt]

Mustn't ile yapılmış olumsuz cümleler bir şeyin yapılmasının «yasak, ayıp, uygunsuz» olduğunu ifade eder.

I mustn't go.	Gitmemeliyim. (Gitmem yasaktır. Gitmem uygun değildir.)
I mustn't learn.	Öğrenmemeliyim.
I mustn't work.	Çalışmamalıyım.
I mustn't read.	Okumamalıyım.
I mustn't sleep.	Uyumamalıyım.
I mustn't ask.	Sormamalıyım.
You mustn't write.	Yazmamalısınız.
He mustn't carry.	Taşımamalı.
She mustn't learn.	Öğrenmemeli.
It mustn't eat.	Yememeli.
We mustn't touch.	Dokunmamalıyız.
You mustn't wait.	Beklememelisiniz.
They mustn't shout.	Bağırmamalılar.
He mustn't touch the flowers.	Çiçeklere dokunmamalı. (Çiçeklere dokunması yasaktır.)
You mustn't wait in this room.	Bu odada beklememelisiniz. (Bu odada beklemeniz uygun değildir.)
We mustn't read this book.	Bu kitabı okumamalıyız. (Bu kitabı okumamız doğru değildir.)
They mustn't carry these heavy things.	Bu ağır şeyleri taşımamalılar.
Selim mustn't bring his friends to our house.	Selim arkadaşlarını evimize getirmemeli.
The old woman mustn't walk to the station.	Yaşlı kadın istasyona yürümemeli. (Yürümesi doğru değildir)
You mustn't play in the street.	Caddede oynamamalısınız.
She mustn't come home late.	Eve geç gelmemeli.

She mustn't break the vases.	Vazoları kırmamalı.
The boy mustn't go to bed late.	Çocuk geç yatmamalı.
Your daughter mustn't smoke.	Kızınız sigara içmemeli.
They mustn't shout at my son.	Oğluma bağırmamalılar.
You mustn't open the window in winter.	Kışın pencereyi açmamalısınız.

Türkçede nasıl his veya tahminlerimizi «Saat yedi olmalı. Hava soğuk olmalı. Köpek aç olmalı.» şeklinde «olmak» fiiliyle anlatıyorsak İngilizcede de aynı anlamı vermek için «...meli, ...malı» karşılığı olan **must** ile «olmak» karşılığı olan **to be** fiili kullanılır.

to be	olmak
must be	olmalı
It must be five o'clock.	Saat beş olmalı. (Herhalde beştir.)
It must be eight o'clock.	Saat sekiz olmalı.
It must be cold.	Hava soğuk olmalı.
The dog must be hungry.	Köpek aç olmalı.
He must be the headmaster.	O müdür olmalı. (Herhalde müdürdür.)
It must be raining.	Yağmur yağıyor olmalı.
It must be raining in England now.	Şimdi İngiltere'de yağmur yağıyor olmalı.
It must be seven o'clock, because it is dark.	Saat yedi olmalı, çünkü karanlık.

Must yardımcı fiilinin de, **can** gibi, şahıslara göre değişmediğini daima **must** halinde bulunduğunu görüyoruz.

never

«asla, katiyen, hiçbir zaman» anlamında olan **never** [nevı] kelimesi olumlu bir cümleye girerek bu cümleyi olumsuz yapar.

He comes late.	Geç gelir.
He never comes late.	Asla geç gelir. = Asla geç gelmez.
We read story books.	Hikâye kitapları okuruz.
We never read story books.	Asla hikâye kitapları okumayız.

Örneklerde gördüğümüz gibi Türkçede, içinde «asla, katiyen» kelimeleri bulunan cümleler olumsuz halde bulunmakta, halbuki **never** kelimesi bulunan İngilizce cümleler olumlu durumda bulunmaktadır. Bu cümleleri olumsuz yapan **never** kelimesidir.

You can understand it.	Onu anlayabilirsin.
You can never understand it.	Onu asla anlayamazsın.
She touches the flowers.	Çiçeklere dokunur.
She never touches the flowers.	Çiçeklere asla dokunmaz.
My son goes to bed at ten o'clock.	Oğlum saat onda yatar.
My son never goes to bed at ten o'clock.	Oğlum asla saat onda yatmaz.
They go to the cinema.	Sinemaya giderler.
They never go to the cinema.	Asla sinemaya gitmezler.
Our teacher comes early.	Öğretmenimiz erken gelir.
Our teacher never comes early.	Öğretmenimiz asla erken gelmez.
I drink milk.	Süt içerim.
I never drink milk.	Asla süt içmem.
We'll buy an old car.	Eski bir otomobil alacağız.
We'll never buy an old car.	Asla eski bir otomobil almayacağız.
You can learn French.	Fransızca öğrenebilirsiniz.
You can never learn French.	Asla Fransızca öğrenemezsiniz.
Selma forgets her friends.	Selma arkadaşlarını unutur.
Selma never forgets her friends.	Selma asla arkadaşlarını unutmaz.
My wife has tea at five o'clock.	Karım saat beşte çay içer.
My wife never has tea at five o'clock.	Karım asla saat beşte çay içmez.
I have seen your brother.	Erkek kardeşini gördüm. (Görmüşlüğüm var.)
I have never seen your brother.	Erkek kardeşini hiçbir zaman (asla) görmedim. (Hiç görmüşlüğüm yok.)

I want to learn English.	İngilizce öğrenmek isterim.
I never want to learn English.	Asla İngilizce öğrenmek istemem.
The maid cleans the windows well.	Hizmetçi pencereleri iyi temizler.
The maid never cleans the windows well.	Hizmetçi pencereleri asla iyi temizlemez.
You must learn new words.	Yeni kelimeler öğrenmelisin.
You must never learn new words.	Asla yeni kelimeler öğrenmemelisin.
She must wait in the garden.	Bahçede beklemeli.
She must never wait in the garden.	Asla bahçede beklememeli.
The tourists must stay at this hotel.	Turistler bu otelde kalmalı.
The tourists must never stay at this hotel.	Turistler asla bu otelde kalmamalı.
We must grow potatoes in these fields.	Bu tarlalarda patates yetiştirmeliyiz.
We must never grow potatoes in these fields.	Bu tarlalarda asla patates yetiştirmemeliyiz.

CÜMLELER

She mustn't carry these heavy baskets.	Bu ağır sepetleri taşımamalı.
He must never come to the classroom after nine o'clock.	Sınıfa asla saat dokuzdan sonra gelmemeli.
We must learn two new words every day.	Her gün iki yeni kelime öğrenmeliyiz.
You must bargain when you go to Italy.	İtalya'ya gittiğiniz zaman pazarlık etmelisiniz.
We never forget our books, because we aren't lazy students.	Kitaplarımızı asla unutmayız, çünkü biz tembel öğrenciler değiliz.
You must write these exercises twice.	Bu alıştırmaları iki kere yazmalısınız.
You must always remember your teachers.	Öğretmenlerinizi daima hatırlamalısınız.
He must never say bad things about people.	İnsanlar hakkında asla fena şeyler söylememeli.

Ahmet mustn't shout at his sister.	Ahmet kızkardeşine bağırmamalı.
Ahmet must never shout at his sister.	Ahmet kızkardeşine asla bağırmamalı.
He must drive the car slowly.	Otomobili yavaş sürmeli.
Farm workers must work in the fields.	Çiftlik işçileri tarlalarda çalışmalı.
They must go through the wood.	Ormanın içinden gitmeliler.
It must be ten o'clock now.	Saat şimdi on olmalı.
If you have a difficulty you must ask your teacher.	Bir zorlukla karşılaşırsanız öğretmeninize sormalısınız.
The children mustn't touch the flowers.	Çocuklar çiçeklere dokunmamalı.
The children mustn't touch the flowers in the garden.	Çocuklar bahçedeki çiçeklere dokunmamalı.
Selma never goes to the cinema alone.	Selma asla sinemaya yalnız gitmez.
Must Zeynep write letters to her friends?	Zeynep arkadaşlarına mektuplar yazmalı mı?
Must the official look at the suitcases?	Memur bavullara bakmalı mı?
Must we clean our rooms?	Odalarımızı temizlemeli miyiz?
Recep never tries to learn English.	Recep asla İngilizce öğrenmeye çalışmaz.
You mustn't use their brush.	Onların fırçasını kullanmamalısınız.
He must be the headmaster of that school.	Şu okulun müdürü olmalı. (Herhalde şu okulun müdürü. Şu okulun müdürü olsa gerek.)
It must be raining in Istanbul now.	Şimdi İstanbul'da yağmur yağıyor olmalı.
It must be hot in Italy now.	İtalya'da şimdi hava sıcak olmalı.
We never get up late, because our school begins at eight o'clock.	Asla geç kalkmayız, çünkü okulumuz saat sekizde başlar.
This building must be a hospital.	Bu bina bir hastane olmalı.
That girl must be Robert's sister.	Şu kız Robert'in kızkardeşi olmalı.
My father must be sitting in the garden now.	Babam şimdi bahçede oturuyor olmalı.
Gordon never eats pepper.	Gordon asla biber yemez.

82

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

coat [kout]	ceket	**off** [of]	üzerinden, -den,
must [mast]	...meli, ...malı		-dan
never [nevı]	asla		

DEYİMLER

put on

İngilizcede iki veya daha fazla kelime yan yana gelerek, tek başlarına oldukları zaman verdikleri anlamdan farklı bir anlam verebilirler. Bu tip kelime grupları özellikle konuşma dilinde çok kullanılır. «deyim» olarak isimlendireceğimiz bu kelime gruplarından önemli olanlarını derslerimizde sırayla görecek ve örnekler üzerinde inceleyeceğiz.

Bu deyimleri öğrenirken kelimelerin ayrı ayrı anlamlarını düşünmeyiniz. Bütün grubu tek kelimeymiş gibi belleyiniz. Meselâ, **put on** deyimini öğrenirken **put** kelimesinin «koymak», **on** kelimesinin de «üstünde» anlamında olduğunu düşünmeyiniz. **Put on** birleşimini «giymek» anlamında bir deyim olarak öğreniniz, ayrı ayrı anlamları üzerinde durmayınız.

to put on	giymek
Put on.	Giyiniz.
Put on your hat.	Şapkanızı giyiniz.
Put on your shoes.	Ayakkabılarınızı giyiniz.
Put on your coat.	Ceketinizi giyiniz.

I put on my hat.	Şapkamı giyerim.
I am putting on my hat.	Şapkamı giyiyorum.
I'll put on my hat.	Şapkamı giyeceğim.
I can put on my hat.	Şapkamı giyebilirim.
I must put on my hat.	Şapkamı giymeliyim.
I was putting on my hat.	Şapkamı giyiyordum.
She puts on her blouse.	Bluzunu giyer.
He puts on his shoes.	Ayakkabılarını giyer.
Put on your coat; it's cold.	Ceketini giy; hava soğuk.
The old man will put on his coat.	Yaşlı adam ceketini giyecek.
The old man will put on a coat.	Yaşlı adam bir ceket giyecek.
She'll put on a blue dress.	Mavi bir elbise giyecek.
Ahmet puts on his green shirt.	Ahmet yeşil gömleğini giyer.
Ahmet put on his green shirt.	Ahmet yeşil gömleğini giydi.
My son puts on a red hat.	Oğlum kırmızı bir şapka giyer.
They'll put on their shoes.	Ayakkabılarını giyecekler.
He'll put on a hat.	Bir şapka giyecek.
She'll put on a brown dress.	Kahverengi bir elbise giyecek.
Will she put on a brown dress?	Kahverengi bir elbise mi giyecek?
She won't put on a brown dress.	Kahverengi bir elbise giymeyecek.
He puts on an old shirt.	Eski bir gömlek giyer.
Does he put on an old shirt?	Eski bir gömlek mi giyer?
He doesn't put on an old shirt.	Eski bir gömlek giymez.
The man put on his coat.	Adam ceketini giydi.
Did the man put on his coat?	Adam ceketini giydi mi?
The man didn't put on his coat.	Adam ceketini giymedi.
You are putting on a new blouse.	Yeni bir bluz giyiyorsun.
Are you putting on a new blouse?	Yeni bir bluz mu giyiyorsun?
You aren't putting on a new blouse.	Yeni bir bluz giymiyorsun.

Put on deyimi cümle içinde yan yana olabileceği gibi, giyilecek şeyi gösteren kelime ikisinin arasında da yer alabilir. Ve çoğu zaman bu ikinci şekil tercih edilir.

I'll put on a hat.	Bir şapka giyeceğim.
I'll put a hat on.	Bir şapka giyeceğim.
She puts on a short skirt.	Kısa bir etek giyer.
She puts a short skirt on.	Kısa bir etek giyer.

Put on your shoes.	Ayakkabılarını giy.
Put your shoes on.	Ayakkabılarını giy.
We put on our new dresses.	Yeni elbiselerimizi giyeriz.
We put our new dresses on.	Yeni elbiselerimizi giyeriz.
He'll put his yellow shirt on.	Sarı gömleğini giyecek.
Ercan will put his coat on.	Ercan ceketini giyecek.
The woman put her shoes on.	Kadın ayakkabılarını giydi.
The teacher is putting his hat on.	Öğretmen şapkasını giyiyor.
Is the teacher putting his hat on?	Öğretmen şapkasını giyiyor mu?
The teacher isn't putting his hat on.	Öğretmen şapkasını giymiyor.

take off

Take off kelime grubu da «çıkarmak» anlamında bir deyimdir. Bunda da kelimelerin ayrı ayrı anlamları üzerinde durmamak ve **take off**'u «çıkarmak» anlamında tek bir kelimeymiş gibi kabul etmek şarttır.

to take off	çıkarmak (elbise vs. yi)
Take off.	Çıkar.
Take off your coat.	Ceketini çıkar.
Take off your hat.	Şapkanı çıkar.
I'll take off my hat.	Şapkamı çıkaracağım.
The woman took off her shoes.	Kadın ayakkabılarını çıkardı.
We'll take off our coats.	Ceketlerimizi çıkaracağız.
I am taking off my shirt.	Gömleğimi çıkarıyorum.
I took off my shirt.	Gömleğimi çıkardım.

Put on'da olduğu gibi **take off** deyiminde de **take** ile **off** arasına çıkarılan şeyi gösteren kelime girebilir. Anlamda bir fark olmaz, ikinci şekil tercih edilir.

Take off your dress.	Elbiseni çıkar.
Take your dress off.	Elbiseni çıkar.
They'll take off their shoes.	Ayakkabılarını çıkaracaklar.
They'll take their shoes off.	Ayakkabılarını çıkaracaklar.

Take off deyimi içinde kullanılışını gördüğümüz **off** kelimesinin diğer kullanılış şeklini ilerideki derslerimizde göreceğiz.

ALIŞTIRMALAR

I

Bu cümlelere **never** kelimesini koyunuz.

1 – The students come late. 2 – The teacher goes for a picnic. 3 – My son studies his lessons. 4 – She'll learn English. 5 – Recep's daughter waits for her friends. 6 – I'll remember her name. 7 – The boys read sports magazines. 8 – Tom can learn Turkish. 9 – We must take off our shoes. 10 – The girl puts on her yellow dress.

II

Boş yerleri doldurunuz.

1 – Robert took ..... his hat. 2 – The doctor will take his shirt ..... 3 – The postman will put his coat ..... 4 – Don't put ..... your old shoes. 5 – Will you put this new blouse .....? 6 – What will you put ..... tomorrow? 7 – The old man didn't take his hat ..... 8 – You must take your hat ..... when you go to the headmaster. 9 – She wanted me to take ..... my coat. 10 – We told them to put their hats .....

III

Translate into Turkish.

1 – I must study my lessons. 2 – You mustn't open the headmaster's door. 3 – They'll never go to Italy. 4 – Don't put this old hat on. 5 – They always put on blue shirts. 6 – She mustn't come later than nine o'clock. 7 – You'll never learn English if you don't study your lessons carefully. 8 – Robert took his hat off. 9 – Will you take your coat off? 10 – She must put her hat on, because it is raining. 11 – The woman took off her skirt and put her red dress on. 12 – He mustn't say bad things about his friends. 13 – Must we correct all the mistakes? 14 – He must be the customs official. 15 – It must be five o'clock now. 16 – She never cleans the table well. 17 – They must find the money. 18 – I'll put my new hat on. 19 – The man told us to take our hats off. 20 – You must give them some money.

IV

Translate into English.

1–Kahverengi ayakkabılarımı giyeceğim. 2 – Şapkanı çıkar. 3 – İngilizce öğrenmelisiniz. 4 – Bu parka asla gitmeyiz. 5 –Kızınız asla İngilizce öğrenme-

yecek. 6 – Bardakları suyla doldurmalısınız. 7 – O (kadın) göle yalnız gitmemeli. 8 – Öğretmenin oğlu haritalara dokunmamalı. 9 – Lütfen gömleğinizi çıkarmayınız. 10 – Yeni ayakkabılarımızı giyeceğiz.

önceki alıştırmaların yapılmış şekli

I

1 – at 2 – to 3 – in 4 – of 5 – of 6 – in 7 – at 8 – in 9 – on 10 – in 11 – with 12 – by 13 – of 14 – for 15 – up, for

II

1 – Tarlalar yolun aşağısındadır. 2 – Şehrin üstünde siyah bulutlar var. 3 – Turistlerin ikisi sıranın üstünde oturuyorlar. 4 – Çocuklar parkın içinden koştular. 5 – Kuvvetli bir rüzgâr vardı, bu sebepten gemiyle gitmedik. 6 – Bu mağazadaki hiçbir şeye dokunmayınız. 7 – Zorlukla karşılaşırsanız bana sorabilirsiniz. 8 – Dersi henüz bitirmedim. 9 – Lütfen bana bir mendil verir misiniz? 10 – Ağacın üzerinde beş kuş var. 11 – Kuvvetli bir rüzgâr var, ve deniz çok dalgalıdır. 12 – Kadın ipek mendiller aldı. 13 – Seyahat etmeyi sever misiniz? 14 – Turistler on bir gün seyahat ettiler. 15 – Bulutlar uçağın daha aşağısındadırlar. 16 – Tavana dokunabilir misin? 17 – Nihayet büyük mağazanın kapısını açtılar. 18 – Bu kamaralar iki kişi içindir. 19 – Onlar geldiği zaman rehberi dinliyorduk. 20 – Harita saatin altındadır, ve karatahta haritanın daha aşağısındadır.

III

1 – The sea was rough yesterday. 2 – The aeroplane is above the clouds. 3 – There are only ten benches in this park. 4 – The fields are below the road. 5 – If you have a difficulty, I can help you. 6 – Robert isn't a strong man. 7 – You can buy everything in this store. 8 – The window is below the roof. 9 – We travelled from Turkey to England. 10 – He (she) hasn't begun to learn English yet.

83

GET

Get fiilini iki yerde gördük. Birincisi **have** ile **get** fiilinin geçmiş şekli olan **got**'un birlikte kullanılmasıydı.

I have got an old car.	Eski bir otomobilim var.
She has got two sisters.	İki kızkardeşi var.
The man has got a house in London.	Adamın Londra'da bir evi var.
We have got a lot of books.	Birçok kitaplarımız var.

İkinci kullanılış şekli «almak, elde etmek» anlamındaydı.

I'll get a shirt for my son.	Oğlum için bir gömlek alacağım.
She gets fifty liras a week.	Haftada elli lira alır.
She got sixty liras last week.	Geçen hafta altmış lira aldı.
He'll get his books from the other room.	Diğer odadan kitaplarını alacak.

Bu dersimizde **get** fiilinin sıfatlarla kullanılarak onları fiil haline getirişini öğreneceğiz.

bad	fena, kötü
to get bad	fenalaşmak, bozulmak
big	büyük
to get big	büyümek

long	uzun
to get long	uzamak
dirty	kirli
to get dirty	kirlenmek
fat	şişman
to get fat	şişmanlamak
old	yaşlı
to get old	yaşlanmak

Bu şekilde İngilizcedeki hemen hemen bütün sıfatları **get** ile birleştirerek fiil haline getirmek mümkündür. Aşağıdaki örnekleri inceleyiniz.

to get cold	soğumak
The room gets cold.	Oda soğur.
The rooms get cold.	Odalar soğur.
The rooms are getting cold.	Odalar soğuyor.
The rooms got cold.	Odalar soğudu.

Son cümlede görüldüğü gibi **get cold** fiilini geçmiş zaman yapmak için **get** fiilinin geçmiş şekli olan **got** kullanılmaktadır.

to get fat	şişmanlamak
The man is getting fat.	Adam şişmanlıyor.
The man got fat.	Adam şişmanladı.
The man will get fat.	Adam şişmanlayacak.
Did the man get fat?	Adam şişmanladı mı?
The man didn't get fat.	Adam şişmanlamadı.
Is the man getting fat?	Adam şişmanlıyor mu?
The man isn't getting fat.	Adam şişmanlamıyor.
The man will get fat if he eats too much.	Adam çok fazla yerse şişmanlayacak.
The man was getting fat.	Adam şişmanlıyordu.
The man mustn't get fat.	Adam şişmanlamamalı.
The man can't get fat.	Adam şişmanlayamaz.

to get old	yaşlanmak
Robert is getting old.	Robert yaşlanıyor.
Robert got old.	Robert yaşlandı.
Robert will get old soon.	Robert yakında yaşlanacak.
Robert was getting old.	Robert yaşlanıyordu.
Robert will go to London when he gets old.	Robert yaşlandığı zaman Londra'ya gidecek.
to get dirty	kirlenmek
Your dress will get dirty.	Elbisen kirlenecek.
White dresses get dirty.	Beyaz elbiseler kirlenir.
White dresses get dirty easily.	Beyaz elbiseler kolayca kirlenir.
Your coat will get dirty if you carry this dirty bag.	Bu kirli çantayı taşırsan ceketin kirlenecek.
to get long	uzamak
The days get long in summer.	Yazın günler uzar.
Ahmet's hair got long.	Ahmet'in saçı uzadı.
The nights get long in November.	Kasımda geceler uzar.
The letter will get long if you write everything.	Her şeyi yazarsan mektup uzayacak.
to get cheap	ucuzlamak
Eggs will get cheap.	Yumurtalar ucuzlayacak.
Fruit is getting cheap.	Meyva ucuzluyor.
Meat got cheap this year.	Bu sene et ucuzladı.
to get cold	soğumak
In winter the weather gets cold.	Kışın hava soğur.
In winter the weather will get cold.	Kışın hava soğuyacak.
In Turkey the weather gets cold in October.	Türkiye'de ekimde hava soğur.
It is getting cold.	Hava soğuyor.

It usually gets cold in November in Italy.	İtalya'da genellikle kasımda hava soğur.
I don't think it'll get cold next month.	Gelecek ay havanın soğuyacağını zannetmem.
We'll not go to Italy if it gets cold.	Hava soğursa İtalya'ya gitmeyeceğiz.
The room got cold.	Oda soğudu.
The room will get cold if you open the door.	Kapıyı açarsan oda soğuyacak.
to get hot	sıcaklaşmak, ısınmak
You'll get hot if you run to the station.	İstasyona koşarsan ısınacaksın (sıcaklayacaksın).
If she goes near the stove she'll get hot.	Sobanın yakınına giderse ısınacak (sıcaklayacak).
In summer the days get hot.	Yazın günler sıcaklaşır.
The water will get hot soon.	Su yakında ısınacak.
I got hot; so I took off my coat.	Isındım (sıcakladım) bu sebepten ceketimi çıkardım.
to get tired	yorulmak
I got tired.	Yoruldum.
The old woman is getting tired.	Yaşlı kadın yoruluyor.
You'll get tired if you run quickly.	Hızlı koşarsan yorulacaksın.
This man gets tired easily.	Bu adam kolay yorulur.
When I work in the garden I get tired.	Bahçede çalıştığım zaman yorulurum.

Warm [wo:m] kelimesi «ılık» anlamındadır. **Hot** ile farkı, **hot**'un daha fazla bir sıcaklığı, **warm**'un ise ondan daha az bir sıcaklığı göstermesidir. Nitekim Türkçede de «sıcak» ile «ılık» arasında bu fark vardır. Ancak **get** ile kullanılınca ikisini de Türkçeye «ısınmak» şeklinde tercüme etmek gerekmektedir. Her ne kadar **to get warm** deyimi «ılınmak» şeklinde de çevrilebilirse de her zaman bu şekil uygun olmayabilir. Aralarındaki farkı hatırda tutarak bu iki şekil «ısınma» nın İngilizcede karşılığının **to get hot** mu yoksa **to get warm** mu olacağına karar verebilirsiniz.

The water is getting hot.	Su ısınıyor.
The water is getting warm.	Su ısınıyor. (ılınıyor)

The weather is getting warm.	Hava ısınıyor. (ılınıyor)
The meal is getting warm.	Yemek ısınıyor.
You'll get warm if you go near the stove.	Sobanın yakınına giderseniz ısınacaksınız.
I ran in the garden to get warm.	Isınmak için bahçede koştum.
The sea is getting warm.	Deniz ısınıyor.

...**er** eki alarak «daha» anlamını kazanmış sıfatları iki defa tekrarlama suretiyle aynı kalıp içinde kullanmak mümkündür.

fat	şişman
fatter	daha şişman
He is getting fat.	Şişmanlıyor.
fatter and fatter	daha şişman ve daha şişman
He is getting fatter and fatter.	Daha şişman ve daha şişman oluyor. (Gittikçe daha şişmanlıyor.)
The school is getting bigger and bigger.	Okul gittikçe daha büyüyor.
She is getting younger and younger.	Gittikçe daha gençleşiyor.
Women's dresses are getting shorter and shorter.	Kadınların elbiseleri gittikçe kısalıyor.
The car was getting slower and slower.	Otomobil gittikçe yavaşlıyordu.

Uzun heceli sıfatların derecelendirilmesini sonlarına ...**er** getirmek suretiyle değil önüne **more** koymak suretiyle yaptığımızı biliyorsunuz. Böyle sıfatları kullanırken biraz değişik bir durum vardır. İlk **more**'dan sonra sıfat konulmaz, ikinci **more**'dan sonra konulur.

more and more beautiful	daha ve daha güzel
She is getting more and more beautiful.	Gittikçe daha güzelleşiyor.
Books are getting more and more expensive.	Kitaplar gittikçe daha pahalılaşıyor.
Our geography lessons are getting more and more difficult.	Coğrafya derslerimiz gittikçe daha zorlaşıyor.

The man is getting fatter and fatter.
Adam gittikçe daha şişmanlıyor.

His mother is getting older and older.
Annesi gittikçe daha yaşlanıyor.

The weather got hotter and hotter.
Hava gittikçe daha ısındı.

The girl's dress got dirty.
Kızın elbisesi kirlendi.

The weather will get colder if it rains. Yağmur yağarsa hava daha soğuyacak.
She'll get tired if she carries those heavy baskets. Şu ağır sepetleri taşırsa yorulacak.
I got tired; I couldn't carry them. Yoruldum; onları taşıyamadım.
The aeroplane got smaller and smaller. Uçak gittikçe küçüldü.
The ship came nearer and nearer. Gemi gittikçe yaklaştı.
Selma's sister is getting more and more beautiful. Selma'nın kızkardeşi gittikçe güzelleşiyor.
My son is getting stronger and stronger. Oğlum gittikçe kuvvetleniyor.
The lessons got more and more difficult. Dersler gittikçe zorlaştı.
The lessons got easier and easier. Dersler gittikçe kolaylaştı.
The young actor is getting more and more famous. Genç aktör gittikçe daha ünlü oluyor.

across

Bir şeyin (enlemesine) bir tarafından diğer tarafına geçiş veya gidişi anlatırken **across** öntakısı kullanılır. Bunu Türkçeye «bir tarafından öbür tarafına» şeklinde çevirmek gerekir.

across the street	sokağın bir tarafından öbür tarafına
across the river	nehrin bir tarafından öbür tarafına
across the garden	bahçenin bir tarafından öbür tarafına (enlemesine)
across the field	tarlanın bir tarafından öbür tarafına (enlemesine)
across the road	yolun bir tarafından öbür tarafına
across the park	parkın bir tarafından öbür tarafına (enlemesine)

The old man and his son are going across the street.	Yaşlı adam ve oğlu sokağın bir tarafından öbür tarafına gidiyor..
The boat is going across the river.	Kayık nehrin bir tarafından öbür tarafına gidiyor.
We are walking across the park.	Parkın bir tarafından öbür tarafına yürüyoruz. (enlemesine)
The boys ran across the road.	Çocuklar yolun bir tarafından öbür tarafına koştular.

The woman is walking across the street.
Kadın sokağın bir tarafından öbür tarafına yürüyor.

The boat is going across the river.
Kayık nehrin bir tarafından öbür tarafına gidiyor.

The horses and the cows are coming across the field.	Atlar ve inekler tarlanın bir tarafından öbür tarafına geliyorlar.
The teacher and the students are walking across the school garden.	Öğretmen ve öğrenciler okul bahçesinin bir tarafından öbür tarafına yürüyorlar.

round

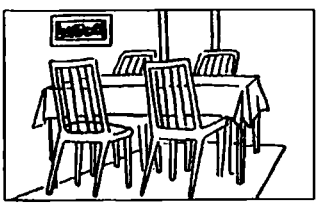
Round [raund] kelimesi sıfat olarak «yuvarlak, daire şeklinde» anlamındadır.

The ball is round.	Top yuvarlaktır.
It is a round thing.	O yuvarlak bir şeydir.
I have a round bag.	Yuvarlak bir çantam var.

Round öntakı olarak **around** öntakısıyla eş anlamlıdır.

round the house	evin etrafında
round the world	dünyanın etrafında
round the garden	bahçenin etrafında
round the town	şehrin etrafında

The girl is running round the house.	Kız evin etrafında koşuyor.
There are cinemas and casinos round the station.	İstasyonun etrafında sinemalar ve gazinolar var.
There are women sitting round the tree.	Ağacın etrafında oturan kadınlar var.
The tourists are walking round the town.	Turistler şehrin etrafında yürüyorlar.

There are chairs round the table.
Masanın etrafında sandalyeler var.

The children are sitting round the old woman.
Çocuklar yaşlı kadının etrafında oturuyorlar.

by

«yanında» ve «vasıtasıyla, ile» anlamlarına geldiğini gördüğümüz **by** öntakısı «göre» anlamını da verir.

by my watch	benim saatime göre
It is ten o'clock by my watch.	Benim saatime göre saat on.
It is five o'clock by his watch.	Onun saatine göre saat beş.

HIZLI İNGİLİZCE

İkinci Basamak

Ders 84

84

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

across [ıkros]	bir taraftan öbür tarafına, enlemesine	**angry** [engri]	kızgın
		enjoy [incoy]	zevk almak
		follow [folou]	takip etmek
slice [slays]	dilim	**glad** [gled]	memnun
stop [stop]	durak	**indeed** [indi:d]	hakikaten

large [la:c]	kocaman	**underground** [andıgraund]	yer altı
policeman [poli:smın]	polis	**waiter** [weytı]	garson
round [raund]	etrafında	**warm** [wo:m]	ılık
trip [trip]	kısa seyahat	**watch** [woç]	kol saati
toast [toust]	kızarmış ekmek	**wrong** [rong]	yanlış
empty [empti]	boş		

AÇIKLAMALAR

Okuduğumuz metinde geçen yer isimlerini okunuşlarıyla veriyoruz.

Victoria [vikto:rii]	Londra'da bir istasyon
Liverpool [livıpul]	İngiltere'de bir şehir
Charing Cross Road [çeıring kros roud]	Londra'da bir cadde
Tottenham Court Road [totınhım ko:t roud]	Londra'da bir cadde
Euston Street [yu:stın stri:t]	Londra'da bir cadde

«...den, ...e, ...a memnun olmak» deyimleri **to be glad to** ile yapılır.

I am glad.	Memnunum.
I am glad to hear.	İşittiğime memnunum.
I am glad to see you.	Sizi gördüğüme memnunum.
I am glad to finish the book.	Kitabı bitirdiğime memnunum.
He is glad to find his pencil.	Kalemini bulduğuna memnundur.
They are glad to learn English.	İngilizce öğrendiklerine memnundurlar.

«Kaybolmak» deyimi 83. dersimizde gördüğümüz **get** ile **lose** fiilinin üçüncü şekli olan **lost**'un bir araya gelmesiyle yapılır. Fiillerin üçüncü şekillerinin bir sıfat gibi kullanılabildiğini ilerideki derslerimizde göreceğiz.

You'll get lost.	Kaybolacaksınız.
She gets lost if she goes alone.	Yalnız giderse kaybolur.
My pencil got lost.	Kalemim kayboldu.
If you get lost in London, you must go to a policeman.	Londra'da kaybolursanız bir polise gitmelisiniz.

Still kelimesinin anlamı «hâlâ, yine, yine de» dir.

He is still sleeping.	Hâlâ uyuyor.
They are still working.	Hâlâ çalışıyorlar.
His father was still busy.	Babası hâlâ meşguldü.
I have learned English, but I am still learning.	İngilizce öğrendim, fakat yine de öğreniyorum.

Most kelimesini sıfatların derecelendirmesi konusunda görmüş ve «en, en fazla, en çok» anlamında olduğunu öğrenmiştik. Aynı kelime **of** ile beraber «çoğu, çoğunluğu» anlamlarında da kullanılır.

Most of the students are lazy.	Öğrencilerin çoğu tembeldir.
Most of the students are good.	Öğrencilerin çoğu iyidir.
Most of the buses go to Beyazıt Square.	Otobüslerin çoğu Beyazıt Meydanı'na gider.
I can understand most of the words.	Kelimelerin çoğunu anlayabilirim.
Hatice broke most of the plates.	Hatice tabakların çoğunu kırdı.
Most of the students didn't come on Saturday.	Öğrencilerin çoğu cumartesi günü gelmedi.

«kızgın, öfkeli» anlamında olan **angry** sıfatı da sonuna **ly** getirilmek suretiyle zarf yapılabilir ve «kızgın bir şekilde, öfkeli olarak» anlamını verir.

The man answered angrily.	Adam öfkeli bir şekilde cevap verdi.
Zeynep looked at Ahmet angrily.	Zeynep Ahmet'e kızgın bir şekilde baktı.
My father shouted angrily.	Babam öfkeli bir şekilde bağırdı.

Stop kelimesinin «durmak» anlamında olduğunu görmüştük. Aynı kelime isim olarak «durak» anlamını da verir. **Bus** ile **stop** kelimesi «otobüs durağı» anlamını veren bir tamlama meydana getirir.

There are ten bus stops between Taksim and Beyazıt.	Taksim ile Beyazıt arasında on otobüs durağı vardır.
I'll wait for you at the bus stop.	Seni otobüs durağında bekleyeceğim.

Watch kelimesini «seyretmek» anlamında bir fiil olarak görmüştük. **Watch** kelimesi tamamen ayrı bir kelime halinde «kol saati» anlamında da kullanılır.

Have you got a watch?	Bir kol saatiniz var mı?
I'll buy a watch for my son.	Oğluma bir kol saati alacağım.

Enjoy fiili «...den zevk almak» anlamındadır, (**...self**) yapısındaki kelimelerle kullanılırsa «eğlenmek, neşelenmek» anlamını da verir.

I enjoyed the breakfast.	Kahvaltıdan zevk aldım.
I enjoyed myself.	Eğlendim. (neşelendim)
Did you enjoy yourself at the picnic?	Piknikte eğlendin mi?

ARRIVING IN LONDON

There was a big crowd in the Folkstone train, but the Millers and the children were glad to hear people speaking English. They had breakfast in the restaurant and Mrs. Miller said, «Although this isn't our best tea, it is still good English tea.»

«It is very nice indeed.» Zeynep said. «I think I'll drink tea all the time in England although I like milk very much.»

«Can't we get some more bread?» Ahmet asked. «I am really hungry.»

«In England you'll eat more meals and less bread.» Mr. Miller said. «With most of our meals we don't eat a slice of bread. But if you want, the waiter will bring you more bread.»

«Will you open that window, please?» Mr. Miller said to the waiter. «It is getting hotter and hotter.»

«Of course, sir,» the waiter said and opened the window.

«What time shall we arrive in London?» Zeynep asked Mr. Miller.

«I think we'll be there at six o'clock. We'll have dinner at Victoria station. So, if you are hungry too I'll tell the waiter to bring us some more toast and butter.»

«No, I am not, thank you.» Zeynep answered. «After that rough sea I don't think I can eat anything. I'll drink more tea.»

Victoria station was larger than the stations in Paris. There were more trains coming in and going out.

«Zeynep will get lost easily here.» Ahmet said, smiling. Zeynep looked at her brother angrily at first, but then she, too, smiled and said, «If you mean our Paris metro trip, we enjoyed every minute of it.»

«If you get lost here», Mr. Miller said, «everybody will try to help you. But our underground trains are easier to understand. And there are a lot of buses going every place. At the bus stops you'll see numbers. These numbers are bus numbers. All the buses do not stop at all the bus stops. The numbers show you which buses will stop at that bus stop.»

«Did you take a wrong bus Mr. Miller?» asked Zeynep.

«Oh, yes. When I first came to London from Liverpool, somebody gave me the address of a good hotel. I wanted to go there by bus. I didn't want to ask anybody. So I began to take buses but I couldn't go to the hotel. After about seven buses I came back to the station. Then I asked a policeman. The hotel was in the street nearest to the station.»

When they came out of Victoria station there were no taxis. So they waited for ten minutes. Then they found an empty taxi. Following Victoria street they passed Charing Cross Road, Tottenham Court Road and they arrived at Euston Street at Euston Square. The Millers lived in a very nice house on this street.

LONDRA'YA VARIŞ

Folkstone treninde büyük bir kalabalık vardı, fakat Millerler ve çocuklar İngilizce konuşan insanları duymaktan memnundular Lokantada (restoranda) kahvaltı ettiler, Mrs. Miller «Bu her ne kadar bizim en iyi çayımız değilse de, yine de iyi İngiliz çayıdır.» dedi.

Zeynep, «Hakikaten çok hoş.» dedi. «Her ne kadar sütü çok seversem de galiba İngiltere'de hep çay içeceğim.»

Ahmet, «Biraz daha fazla ekmek alamaz mıyız?» diye sordu. «Doğrusu çok açım.»

Mr. Miller, «İngiltere'de daha fazla yemek, daha az ekmek yiyeceksiniz.» dedi. «Yemeklerimizin çoğuyla bir dilim ekmek yemeyiz. Fakat istersen, garson sana daha ekmek getirecek.»

Mr. Miller garsona, «Lütfen şu pencereyi açar mısınız?» dedi. «Gittikçe sıcaklaşıyor.»

Garson, «Tabii, efendim,» dedi ve pencereyi açtı.

Zeynep Mr. Miller'e, «Londra'ya saat kaçta varacağız?» diye sordu.

«Zannederim saat altıda orada olacağız. Victoria istasyonunda akşam yemeği yiyeceğiz. Bu sebepten sen de açsan garsona bize biraz daha kızarmış ekmek ve tereyağı getirmesini söyleyeceğim.»

Zeynep, «Hayır değilim, teşekkür ederim,» diye cevap verdi. «Şu dalgalı denizden sonra bir şey yiyebileceğimi zannetmiyorum. Daha çay içeceğim.»

Victoria istasyonu Paris'teki istasyonlardan daha büyüktü. Giren ve çıkan daha fazla trenler vardı.

Ahmet gülümseyerek, «Zeynep burada kolayca kaybolacak.» dedi. Zeynep erkek kardeşine önce kızgın bir şekilde baktı, fakat sonra o da gülümsedi ve «Paris metro seyahatimizi kastediyorsan, onun her dakikasından zevk aldık.» dedi.

Mr. Miller, «Burada kaybolursanız,» dedi, «herkes size yardım etmeye çalışacak. Fakat bizim yeraltı trenlerimiz, anlamak için (anlamak bakımından) daha kolaydır. Her yere giden birçok otobüsler vardır. Otobüs duraklarında numaralar göreceksiniz. Bu numaralar otobüs numaralarıdır. Bütün otobüsler bütün otobüs duraklarında durmazlar. Numaralar size hangi otobüslerin bu durakta duracağını gösterir.»

Zeynep, «Siz yanlış bir otobüse bindiniz mi Mr. Miller?» diye sordu.

«Ooo... evet. Londra'ya Liverpool'dan ilk geldiğim zaman biri bana iyi bir otelin adresini verdi. Oraya otobüsle gitmek istedim. Kimseye sormak istemedim. Böylece otobüslere binmeye başladım fakat otele gidemedim. Aşağı yukarı yedi otobüsten sonra istasyona döndüm. O zaman bir polise sordum. Otel istasyona en yakın caddedeydi.»

Victoria istasyonundan çıktıkları zaman hiç taksi yoktu. Bu sebepten on dakika beklediler. Sonra bir boş taksi buldular. Victoria caddesini takip ederek Charing Cross Road, Tottenham Court Road'u geçtiler ve Euston meydanında Euston caddesine geldiler. Millerler bu caddede çok güzel bir evde oturuyorlardı.

ALIŞTIRMALAR

I

Bu cümlelerdeki fiilleri Geçmiş Zaman yapınız.

1 – My son is getting fat. 2 – Selma's sister gets tired easily. 3 – We get old. 4 – The cat gets dirty quickly. 5 – The room gets colder and colder. 6 – The aeroplane is getting smaller and smaller. 7 – The man gets angry. 8 – Does he get angry easily? 9 – The weather doesn't get hot. 10 – She doesn't want to get fat.

II

Boş yerleri doldurunuz.

1 – It is eleven o'clock ..... my watch. 2 – The meal is getting colder and ..... 3 – The tourists are listening ..... the music. 4 – I am glad ..... see you. 5 – Most ..... the apples were bad. 6 – The student put ..... his coat and went out. 7 – Do you take ..... your shoes when you go into the house? 8 – It was four o'clock ..... her watch. 9 – Mary took Zeynep and Ahmet ..... the cinema. 10 – Did you read most ..... the stories?

III

Translate into Turkish.

1 – You'll get fat if you eat too much. 2 – The girl's dress got dirty. 3 – My hair gets long quickly. 4 – The small boy ran across the street. 5 – His son was still working when they came back from the theatre. 6 – The teachers are sitting round the table. 7 – There are flowers round the house. 8 – She is glad to finish her school. 9 – Her handbag got lost yesterday. 10 – My daughter was still sleeping when I opened the door of the bedroom. 11 – Most of the soldiers were tired. 12 – Most of the soldiers got tired. 13 – We enjoyed ourselves at the cinema. 14 – What time is it by your watch? 15 – Give me a slice of bread.

IV

Translate into English.

1 – Şişe boştur. 2 – Kadın caddenin bir tarafından öbür tarafına yürüdü. 3 – Polis onları takip ediyor. 4 – Şişmanladım. 5 – Baban yaşlanıyor. 6 – Aile masanın etrafında oturuyor. 7 – Çorba soğuyor. 8 – İlkbaharda günler gittikçe uzar. 9 – Benim saatime göre dokuzu çeyrek geçiyor. 10 – Dün piknikte eğlendik.

önceki alıştırmaların yapılmış şekli

I

1 – The students never come late. 2 – The teacher never goes for a picnic. 3 – My son never studies his lessons. 4 – She'll never learn English. 5 – Recep's daughter never waits for her friends. 6 – I'll never remember her name. 7 – The boys never read sports magazines. 8 – Tom can never learn Turkish. 9 – We must never take off our shoes. 10 – The girl never puts on her yellow dress.

II

1 – off 2 – off 3 – on 4 – on 5 – on 6 – on 7 – off 8 – off 9 – off 10 – on

III

1 – Derslerimi çalışmalıyım. 2 – Müdürün kapısını açmamalısınız. 3 – Asla İtalya'ya gitmeyecekler. 4 – Bu eski şapkayı giyme. 5 – Daima mavi gömlekler giyerler. 6 – Saat dokuzdan daha geç gelmemeli. 7 – Derslerinize dikkatli çalışmazsamz asla İngilizce öğrenmeyeceksiniz. 8 – Robert şapkasını çıkardı. 9 – Ceketini çıkaracak mısın? 10 – Şapkasını giymeli, çünkü yağmur yağıyor. 11 – Kadın eteğini çıkardı ve kırmızı elbisesini giydi. 12 – Arkadaşları hakkında fena şeyler söylememeli. 13 – Bütün hataları düzeltmeli miyiz? 14 – Gümrük memuru olmalı. (herhalde) 15 – Şimdi saat beş olmalı. 16 – Masayı asla iyi temizlemez. 17 – Parayı bulmalılar. 18 – Yeni şapkamı giyeceğim. 19 – Adam şapkalarımızı çıkarmamızı söyledi. 20 – Onlara biraz para vermelisiniz.

IV

1 – I'll put on my brown shoes. 2 – Take your hat off. 3 – You must learn English. 4 – We never go to this park. 5 – Your daughter will never learn English. 6 – You must fill the glasses with water. 7 – She mustn't go to the lake alone. 8 – The teacher's son mustn't touch the maps. 9 – Please don't take your shirt off. 10 – We'll put our new shoes on.

85

HAVE TO

Have kelimesinin şimdiye kadar birkaç anlamını gördük. Bunlardan biri «sahip olmak» idi.

I have a green hat.	Yeşil bir şapkaya sahibim. Yeşil bir şapkam var.
You have a lot of friends.	Birçok arkadaşların var.
He has two sisters.	İki kızkardeşi var.
Robert has a new car.	Robert'in yeni bir otomobili var.

Diğer bir anlamı da «yemek, içmek» idi.

They have milk in the morning.	Sabahleyin süt içerler.
We had oranges and apples.	Portakal ve elmalar yedik.
The boy is having tea now.	Çocuk şimdi çay içiyor.
Zeynep has breakfast at five o'clock.	Zeynep saat beşte kahvaltı eder.

Have, Bitmiş Şimdiki Zamanda fiilin üçüncü şekliyle birlikte kullanılmaktaydı.

She has opened the door.	Kapıyı açtı.
They have followed the guide.	Rehberi takip ettiler.
Ayşe has broken all the plates and glasses.	Ayşe bütün tabakları ve bardakları kırdı.

«Sahip olmak» anlamında ve bitmiş şimdiki zamanda kullanılmış **have**'li cümleleri soru yapmak için **have** cümle başına getirilir.

They have got blue shirts.	Mavi gömlekleri var.
Have they got blue shirts?	Mavi gömlekleri var mı?
She has a small suitcase.	Küçük bir bavulu var.
Has she a small suitcase?	Küçük bir bavulu var mı?
You had a lot of horses.	Birçok atlarınız vardı.
Had you many horses?	Birçok atlarınız var mıydı?
The nurse had got a dog.	Hemşirenin bir köpeği vardı.
Had the nurse got a dog?	Hemşirenin bir köpeği var mıydı?
They have spent five liras.	Beş lira harcadılar.
Have they spent five liras?	Beş lira harcadılar mı?
He has eaten the cakes.	Pastaları yedi.
Has he eaten the cakes?	Pastaları yedi mi?
The girls have cleaned their desks.	Kızlar sıralarını temizlediler.
Have the girls cleaned their desks?	Kızlar sıralarını temizlediler mi?
Tom has lost his pencil.	Tom kalemini kaybetti.
Has Tom lost his pencil?	Tom kalemini kaybetti mi?

Olumsuz yapmak için de **have**'den sonra **not** getirilir.

She has a brown blouse.	Kahverengi bir bluzu var.
She has not (hasn't) a brown blouse.	Kahverengi bir bluzu yok.
We have some history books.	Birkaç tarih kitabımız var.
We haven't any history books.	Hiç tarih kitabımız yok.
I had an English friend then.	O zaman bir İngiliz arkadaşım vardı.
I hadn't an English friend then.	O zaman bir İngiliz arkadaşım yoktu.
We have seen your house.	Evinizi gördük.
We haven't seen your house.	Evinizi görmedik.

The man has opened the window. Adam pencereyi açtı.
The man hasn't opened the window. Adam pencereyi açmadı.

You have forgotten his name. Onun adını unuttun.
You haven't forgotten his name. Onun adını unutmadın.

Have fiili «yemek, içmek» anlamında kullanıldığı zaman soru ve olumsuz şekli **do** yardımcı fiiliyle yapılır.

We have tea in the afternoon. Öğleden sonra çay içeriz.
Do we have tea in the afternoon? Öğleden sonra çay içer miyiz?

The boys have bread and butter. Çocuklar ekmek ve tereyağı yerler.
Do the boys have bread and butter? Çocuklar ekmek ve tereyağı yerler mi?

She had a slice of bread. Bir dilim ekmek yedi.
Did she have a slice of bread? Bir dilim ekmek yedi mi?

Hasan had lemonade. Hasan limonata içti.
Did Hasan have lemonade? Hasan limonata içti mi?

They have milk in the morning. Sabahleyin süt içerler.
They don't have milk in the morning. Sabahleyin süt içmezler.

We had fig jam. İncir reçeli yedik.
We didn't have fig jam. İncir reçeli yemedik.

İçindeki **have** fiilinin «yemek, içmek» anlamında kullanıldığı cümlelerde **to be, will (shall), can, must** gibi yardımcı fiiller mevcutsa cümleleri soru yaparken bu yardımcı fiiller cümle başına alınır, olumsuz yaparken de yanlarına **not** getirilir. Ancak cümlede yardımcı fiil yoksa, yani cümle geniş zaman halinde ise, yukarıda da gördüğümüz gibi, yardımcı fiil olarak **do** fiili kullanılır.

He'll have milk. Süt içecek.
Will he have milk? Süt içecek mi?
He won't have milk. Süt içmeyecek.

Tessa is having apples.	Tessa elmalar yiyor.
Is Tessa having apples?	Tessa elmalar mı yiyor?
Tessa isn't having apples.	Tessa elmalar yemiyor.
You must have a slice of bread.	Bir dilim ekmek yemelisiniz.
Must you have a slice of bread?	Bir dilim ekmek mi yemelisiniz?
You mustn't have a slice of bread.	Bir dilim ekmek yememelisiniz.
We can have tea.	Çay içebiliriz.
Can we have tea?	Çay içebilir miyiz?
We can't have tea.	Çay içemeyiz.
We have tea.	Çay içeriz.
Do we have tea?	Çay içer miyiz?
We don't have tea.	Çay içmeyiz.
We had tea.	Çay içtik.
Did we have tea?	Çay içtik mi?
We didn't have tea.	Çay içmedik.

Have fiilinin şimdiye kadar görmüş olduğumuz kullanılışlarını kısaca gözden geçirdikten sonra şimdi de **have to** sözünün verdiği anlamı öğrenelim.

Have fiili, ardından gelen **to** öntakısı ile birlikte «mecbur olmak, bir işi yapmak zorunda olmak» anlamını verir. Bu anlamda olduğu zaman **must** yardımcı fiiline pek benzer.

I must go.	Gitmeliyim.
I have to go.	Gitmeliyim. (Gitmek mecburiyetindeyim.)
I must clean the room.	Odayı temizlemeliyim.
I have to clean the room.	Odayı temizlemeliyim. (Odayı temizlemek mecburiyetindeyim.)
You must come early.	Erken gelmelisin.
You have to come early.	Erken gelmelisin. (Erken gelmek mecburiyetindesin.)
He must learn English.	İngilizce öğrenmelidir.
He has to learn English.	İngilizce öğrenmek mecburiyetindedir.

She must open the window.	Pencereyi açmalıdır.
She has to open the window.	Pencereyi açmak mecburiyetindedir.
They must bring their books.	Kitaplarını getirmelidirler.
They have to bring their books.	Kitaplarını getirmek mecburiyetindedirler.

Have to Türkçeye **must** yardımcı fiiline benzer şekilde tercüme edilebiliyorsa da aralarında anlam farkı vardır.

You must walk.	Yürümelisin.

cümlesiyle, sözü söyleyenin (**you**) öznesinin yürümesini istediği, yani, «Yürümelisin; ben yürümeni istiyorum.» demek istediği anlaşılır. Halbuki,

You have to walk.	Yürümelisin. (Yürümek mecburiyetindesin.)

cümlesinde ise (**you**) öznesinin, sözü söyleyenin isteği yüzünden değil, ister istemez yürümek zorunda olduğu, yürümekten başka bir şık mevcut olmadığı, yürümesinin durum veya düzen gereğince şart olduğu anlatılmaktadır.

Görüldüğü gibi **must** ile, sözü söyleyen tarafından bir mecburiyet gösterildiği anlatılmakta; **have to** ile, sözü söyleyenin isteği için değil, diğer dış sebeplerin bir hareketin ister istemez yapılmasını gerektirdiği anlatılmaktadır.

He must learn English.	İngilizce öğrenmeli. Bence İngilizce öğrenmesi gereklidir.
He has to learn English.	İngilizce öğrenmek mecburiyetindedir. İngilizceyi şartlar gereği öğrenmesi gereklidir. İngilizceyi öğrenmekten başka çaresi yoktur.
We have to study our lessons.	Derslerimizi çalışmak mecburiyetindeyiz.
She has to finish the book in two days.	Kitabı iki günde bitirmek mecburiyetindedir.
Ahmet has to help his father.	Ahmet babasına yardım etmek mecburiyetindedir.
You have to wash all the plates.	Bütün tabakları yıkamak mecburiyetindesin.

They have to wait at the station.	İstasyonda beklemek mecburiyetindedirler.
The children have to read their lessons.	Çocuklar derslerini okumak mecburiyetindedirler.
The woman has to clean the table.	Kadın masayı temizlemek mecburiyetindedir.

İçinde «yemek, içmek» anlamında **have** bulunan bir cümlede **to be, can, will (shall)** gibi bir yardımcı fiil yoksa bu cümleyi soru ve olumsuz yapmak için **do** kullanıldığını biliyoruz. **Have to** ile yapılmış cümleler için de durum aynıdır.

I have to go.	Gitmek mecburiyetindeyim.
Do I have to go?	Gitmek mecburiyetinde miyim?
I don't have to go.	Gitmek mecburiyetinde değilim.
She has to come early.	Erken gelmek mecburiyetindedir.
Does she have to come early?	Erken gelmek mecburiyetinde midir?
She doesn't have to come early.	Erken gelmek mecburiyetinde değildir.

Son örnekte, bildiğiniz gibi, cümleye **do** girince **has** fiili **have** şekline girmektedir.

Must ile yapılan cümlelerin Geçmiş Zaman veya Gelecek Zaman haline sokulamamasına karşın **have to** ile yapılan cümleler Geçmiş ve Gelecek Zaman haline sokulabilirler. Geçmiş Zaman haline sokmak için **have** fiilinin geçmiş hali olan **had** kullanılır. Soru ve olumsuzu da **did** ile yapılır.

I have to go.	Gitmek mecburiyetindeyim.
I had to go.	Gitmek mecburiyetinde kaldım.
Did I have to go?	Gitmek mecburiyetinde kaldım mı?
I didn't have to go.	Gitmek mecburiyetinde kalmadım.

Cümleye **did** girince fiilin ilk şekline dönmesi prensibine uyularak **had**'in **have** şekline döndüğü görülüyor.

He has to write his name.	İsmini yazmak mecburiyetindedir.
He had to write his name.	İsmini yazmak mecburiyetinde kaldı.
Did he have to write his name?	İsmini yazmak mecburiyetinde kaldı mı?
He didn't have to write his name.	İsmini yazmak mecburiyetinde kalmadı.

They have to buy a new car.	Yeni bir otomobil almak mecburiyetindedirler.
They had to buy a new car.	Yeni bir otomobil almak mecburiyetinde kaldılar.
Did they have to buy a new car?	Yeni bir otomobil almak mecburiyetinde kaldılar mı?
They didn't have to buy a new car.	Yeni bir otomobil almak mecburiyetinde kalmadılar.

Have to cümleleri **will (shall)** kullanmak suretiyle Gelecek Zaman haline sokulurlar.

I have to go.	Gitmek mecburiyetindeyim.
I'll have to go.	Gitmek mecburiyetinde kalacağım.
Shall I have to go?	Gitmek mecburiyetinde kalacak mıyım?
I shan't have to go.	Gitmek mecburiyetinde kalmayacağım.
She'll have to learn French.	Fransızca öğrenmek mecburiyetinde kalacak.
Will she have to learn French?	Fransızca öğrenmek mecburiyetinde kalacak mı?
She won't have to learn French.	Fransızca öğrenmek mecburiyetinde kalmayacak.
They'll have to sell the house.	Evi satmak mecburiyetinde kalacaklar.
Will they have to sell the house?	Evi satmak mecburiyetinde kalacaklar mı?
They won't have to sell the house.	Evi satmak mecburiyetinde kalmayacaklar.

have to cümle kalıbı
olumlu

özne	have (has) had	to	diğer kelimeler
I	**have**	**to**	**see the paintings.**
She	**has**	**to**	**write a letter.**
Tom	**had**	**to**	**carry the suitcases.**
We	**have**	**to**	**sell our tractor.**
He	**has**	**to**	**bring his passport.**

soru

do (does), did, shall, will	özne	have	to	diğer kelimeler
Do	**I**	**have**	**to**	**see the paintings?**
Will	**she**	**have**	**to**	**write a letter?**
Did	**Tom**	**have**	**to**	**carry the suitcases?**
Shall	**we**	**have**	**to**	**sell our tractor?**
Does	**he**	**have**	**to**	**bring his passport?**

olumsuz

özne	(do-does-did shall-will) not	have	to	diğer kelimeler
I	**don't**	**have**	**to**	**see the paintings.**
She	**won't**	**have**	**to**	**write a letter.**
Tom	**didn't**	**have**	**to**	**carry the suitcases.**
We	**shan't**	**have**	**to**	**sell our tractor.**
He	**doesn't**	**have**	**to**	**bring his passport.**

belong to

belong fiili «ait olmak» anlamındadır ve daima **to** öntakısı ile birlikte kullanılır.

The car belongs to.....	Otomobil .....e aittir.
The car belongs to Ahmet.	Otomobil Ahmet'e aittir.
This house belongs to me.	Bu ev bana aittir.
These houses belong to me.	Bu evler bana aittir.
That book belongs to the teacher.	Bu kitap öğretmene aittir.
This book belonged to the teacher.	Bu kitap öğretmene aitti.
Does this pencil belong to you?	Bu kalem size mi aittir?
It doesn't belong to me.	O bana ait değildir.
It didn't belong to me.	O bana ait değildi.
Do these hats belong to Robert?	Bu şapkalar Robert'e mi aittir?
This bicycle belonged to my son.	Bu bisiklet oğluma aitti.

HIZLI İNGİLİZCE

İkinci Basamak

Ders 86

86

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

admiral [edmırıl]	amiral	**palace** [pelıs]	saray
belong [bilong]	ait olmak	**queen** [kwi:n]	kraliçe
carriage [keric]	atlı araba	**rest** [rest]	istirahat etmek

closed [klouzd]	kapalı	**royal** [royıl]	kraliyet
club [klab]	klüp	**stairs** [steız]	merdiven
column [kolım]	sütun	**statue** [stetiu]	heykel
district [distrikt]	bölge	**strange** [streync]	tuhaf
guard [ga:d]	muhafız	**theatre** [tıatı]	tiyatro
light [layt]	ışık	**trousers** [trauzız]	pantolon
lucky [laki]	şanslı	**until** [antil]	...ye kadar

AÇIKLAMALAR

Okuduğumuz metinde yeni olarak geçen yer isimlerini okunuşlarıyla veriyoruz.

Oxford Street [oksfıd stri:t]	Londra'da bir cadde
Trafalgar Square [trıfelgı skweı]	Londra'da bir meydan
Piccadilly Circus [pikıdili sö:kıs]	Londra'da bir meydan
Buckingham Palace [bakingım pelıs]	Londra'da bir saray
Hyde Park [hayd pa:k]	Londra'da bir park
Kensington [kenzingtın]	Londra'da bir yer

Big ve **large** kelimelerinin «büyük, kocaman» anlamında olduğunu öğrenmiştik. Bu dersimizde **great** kelimesinin de «büyük» anlamında olduğunu görüyoruz. **Great** kelimesinin diğerlerinden farkı şudur: bir büyüklük anlatılırken söz söylediğimiz kimse üzerinde daha etkili olması; takdir, hayret duyguları uyandırması isteniyorsa **great** kelimesi kullanılır. Aksi takdirde **big** veya **large** kelimeleri kullanılır.

Atatürk was a great man.	Atatürk büyük bir adamdı.
He is a great actor.	O büyük bir aktördür.
Nelson was a great admiral.	Nelson büyük bir amiraldi.
We saw a great animal in the wood.	Ormanda büyük bir hayvan gördük.
There are great palaces in England.	İngiltere'de büyük saraylar vardır.

Light kelimesini daha önceki bir dersimizde «hafif» anlamında görmüştük. Aynı kelime «ışık» anlamını da verir.

We saw the lights of the city.	Şehrin ışıklarını gördük.
They like watching the lights of the ships.	Gemilerin ışıklarını seyretmeyi severler.
The driver didn't see the light of the carriage.	Şoför at arabasının ışığını görmedi.

until

«...ye kadar» anlamındadır. Kullanılışını aşağıdaki cümlelerde inceleyiniz. **Until** yerine **till** [til] kelimesi de kullanılabilir. Aralarında fark yoktur.

I waited for you until five o'clock.	Sizi saat beşe kadar bekledim.
She walked until she came to the village.	Köye gelinceye kadar yürüdü.
I couldn't sleep until morning.	Sabaha kadar uyuyamadım.
The teacher talked until the end of the lesson.	Öğretmen dersin sonuna kadar konuştu.
Farmers work until winter.	Çiftçiler kışa kadar çalışırlar.
They'll study their lessons until seven o'clock, and then they'll go to the theatre.	Saat yediye kadar derslerini çalışacaklar ve sonra tiyatroya gidecekler.

get on

Bir vasıtaya binme hareketi **get** fiili ile **on** öntakısının meydana getirdiği **get on** deyimi ile anlatılır.

The woman is getting on a bus.	Kadın bir otobüse biniyor.
We get on a bus in front of our school.	Okulumuzun önünde bir otobüse bineriz.
Where did you get on the bus?	Otobüse nerede bindiniz?
She got on the bus at Şişli.	Otobüse Şişli'de bindi.
The man got on the train.	Adam trene bindi.
Robert got on the boat.	Robert kayığa bindi.

get off

Bir vasıtadan inme hareketi **get** fiili ile **off** öntakısının meydana getirdiği **get off** deyimi ile anlatılır.

The girl got off the bus and went into the shop.	Kız otobüsten indi ve dükkâna girdi.
Where shall I get off the train?	Trenden nerede ineyim?
The boy is getting off the car.	Çocuk otomobilden iniyor.
You can't get off here, because the bus stop isn't here.	Burada inemezsiniz, çünkü otobüs durağı burada değildir.

IN LONDON

«This is famous London,» said Zeynep when they came out of the Millers' house the next day. Mrs. Miller stayed at home. She and the maid were going to clean the house.

First they got on a bus at Euston Square and came to Oxford Street. They got off here and began to walk along the street. It is a famous shopping district. Many large shops and stores are on this street. From Oxford Street they walked to Charing Cross Road and to Trafalgar Square. There were thousands of pigeons on the square.

«Isn't this place like Beyazıt Square in Istanbul?» Mary said.

«Whose statue is this on that high column?» Zeynep asked.

«It is Nelson's statue, our greatest admiral.» -

From Trafalgar Square they walked to Piccadilly Circus.

«This is the most interesting place in London.» Mary said. «All the theatres and clubs are at this place. It is more interesting at night. People come and sit on these stairs and watch the lights and people around.»

At Piccadilly Circus they took the underground train to go to Buckingham Palace.

«The royal family live here.» Mr. Miller said. «Those soldiers in red coats and black trousers and high hats are the Guards. They never speak, and never laugh or look at you. Tourists like to take their photographs.»

Ahmet took Zeynep's photo standing near the guard but the soldier didn't look at her although she was smiling at him. Zeynep tried to see the man's eyes but the hat was nearly over his eyes.

«How does he find his way?» she asked Mr. Miller.

«Oh.. They see their way. Only you can't see their eyes.»

«Isn't it very strange?» Ahmet said. «Some people can find their way when their eyes are closed and some people get lost in a big city when their eyes are open.»

Zeynep and Mary didn't want to hear this and they walked to the wall of the palace.

«Does the queen sometimes come out of her palace?» Zeynep asked Mary.

«Of course she does. But there is always a big crowd here when she comes out. Everybody tries to see her. But I was very lucky one day. Her carriage stopped in front of me because one of the horses fell down. The queen looked at me and smiled.»

«We are going to Hyde Park.» Mr. Miller said.

«Are we walking there?» Zeynep asked.

«Yes.» Mr. Miller answered. «It is very near. We aren't going to other places today. So you can rest in Hyde Park.»

When they came to Hyde Park Zeynep and Ahmet liked the park very much. So they wanted to spend more time in it, and they walked until they came to Kensington Gardens.

LONDRA'DA

Ertesi gün Millerler'in evinden çıktıkları zaman Zeynep, «Meşhur Londra bu.» dedi. Mrs. Miller evde kaldı. O ve hizmetçi evi temizleyeceklerdi.

Önce Euston Meydanı'nda otobüse bindiler ve Oxford Caddesi'ne geldiler. Burada indiler ve cadde boyunca yürümeye başladılar. O meşhur bir alışveriş bölgesidir. Birçok kocaman dükkânlar ve mağazalar bu caddededir. Oxford caddesinden Charing Cross Road'a ve Trafalgar meydanına yürüdüler. Meydanda binlerce güvercin vardı.

Mary, «Bu yer İstanbul'da Beyazıt Meydanı gibi değil mi?» dedi.

Zeynep, «Şu yüksek sütundaki kimin heykeli?» diye sordu.

«O Nelson'un heykelidir; en büyük amiralimiz.»

Trafalgar Meydanı'ndan Piccadilly Circus'a yürüdüler.

Mary, «Burası Londra'da en ilginç yerdir.» dedi. «Bütün tiyatrolar ve kulüpler bu yerde (burada)dır. Geceleyin daha ilginçtir. İnsanlar gelir ve bu merdivenlerde otururlar ve etraftaki insanları ve ışıkları seyrederler.»

Piccadilly Circus'da Buckingham Sarayı'na gitmek için yeraltı trenine bindiler.

Mr. Miller, «Kraliyet ailesi burada oturur.» dedi. «Kırmızı ceketli, siyah pantolonlu ve yüksek şapkalı şu askerler muhafızlardır. Onlar katiyen konuşmazlar, katiyen gülmezler veya size bakmazlar. Turistler onların fotoğraflarını çekmekten hoşlanırlar.»

Ahmet muhafızın yanında duran Zeynep'in fotoğrafını çekti fakat asker, her ne kadar o ona gülümsüyor idiyse de ona bakmadı. Zeynep adamın gözlerini görmeye çalıştı fakat şapka hemen hemen gözlerinin üstündeydi.

Mr. Miller'e «Yolunu nasıl bulur?» diye sordu.

«Oo... Yollarını bulurlar. Ancak siz onların gözlerini göremezsiniz.»

Ahmet, «Çok tuhaf değil mi?» dedi. «Bazı insanlar gözleri kapalıyken yollarını bulabilirler ve bazı insanlar gözleri açıkken büyük bir şehirde kaybolurlar.»

Zeynep ve Mary bunu işitmek istemediler ve sarayın duvarına yürüdüler.

Zeynep Mary'e «Kraliçe bazen sarayından çıkar mı?» diye sordu.

«Tabii çıkar. Fakat o çıktığı zaman burada daima büyük bir kalabalık vardır. Herkes onu görmeye çalışır. Fakat ben bir gün çok şanslıydım. Onun arabası benim önümde durdu, çünkü atların biri düştü. Kraliçe bana baktı ve gülümsedi.»

Mr. Miller, «Hyde Park'a gidiyoruz.» dedi.

Zeynep, «Oraya yürüyor muyuz?» diye sordu.

Mr. Miller, «Evet.» diye cevap verdi. «O çok yakındır. Bugün diğer yerlere gitmiyoruz. Böylece Hyde Park'ta istirahat edebilirsiniz.»

Hyde Park'a geldikleri zaman Zeynep ve Ahmet parkı pek çok beğendiler. Bu sebepten onun içinde daha fazla vakit geçirmek istediler ve Kensington bahçelerine gelinceye kadar yürüdüler.

ALIŞTIRMALAR

I

Bu cümlelerdeki **must** yerine **have to** kullanınız.

1 – I must be at school at nine o'clock. 2 – She must learn English, because she'll go to England next year. 3 – The man mustn't wait here. 4 – They must follow this way. 5 – Must he work in the garden? 6 – He must work in the garden. 7 – We must finish the book in two days. 8 – The girl must carry the suitcases herself.

II

Translate into Turkish.

1 – I have a lot of books. 2 – Have you many friends in England? 3 – How many friends have you in England? 4 – We usually have tea in the morning. 5 – They had potatoes. 6 – I must write a letter. 7 – I have to write a letter. 8 – I had to write a letter. 9 – I'll have to write a letter. 10 – Ali has to wait for his friends at the station, so he can't come early. 11 – You'll have to correct all the mistakes of the students. 12 – Do you have to carry all the baskets yourself? 13 – I had to drive for ten hours. 14 – The workers had to work in the garden. 15 – Did she have to wash the plates and spoons? 16 – We had to break the window, because we couldn't find the key. 17 – Will they have to clean the house themselves if the maid doesn't come? 18 – Robert didn't have to answer all the questions, because they wanted him to answer only four questions. 19 – You have to be there at half past eight, because they shut the door then. 20 – They wanted to have fig jam but we had no jam.

III

Translate into English.

1 – İki erkek kardeşim ve iki kızkardeşim var. 2 – Selma'nın yirmi beş kitabı var. 3 – Saat altıya kadar çalışmak mecburiyetindeyim. 4 – Saat altıya kadar çalışmak mecburiyetinde kaldım. 5 – Saat altıya kadar çalışmak mecburiyetinde kalacağım. 6 – Bütün mektuplara cevap vermek mecburiyetinde misiniz? 7 – Bisikleti kendileri tamir etmek mecburiyetinde kaldılar mı? 8 – Tessa kitaplarını getirmek mecburiyetindedir. 9 – Öğrenciler saat dokuzda okulda olmak mecburiyetindedirler. 10 – Kadın evini satmak mecburiyetinde değildir.

önceki alıştırmaların yapılmış şekli

I

1 – My son was getting fat. 2 – Selma's sister got tired easily. 3 – We got old. 4 – The cat got dirty quickly. 5 – The room got colder and colder. 6 – The aeroplane was getting smaller and smaller. 7 – The man got angry. 8 – Did he get angry easily? 9 – The weather didn't get hot. 10 – She didn't want to get fat.

II

1 – by 2 – colder 3 – to 4 – to 5 – of 6 – on 7 – off 8 – by 9 – to 10 – of

III

1 – Çok fazla yersen şişmanlayacaksın. 2 – Kızın elbisesi kirlendi. 3 – Saçım çabuk uzar. 4 – Küçük çocuk caddenin bir tarafından öbür tarafına koştu. 5 – Onlar tiyatrodan döndükleri vakit oğlu hala çalışıyordu. 6 – Öğretmenler masanın etrafında oturuyorlar. 7 – Evin etrafında çiçekler var. 8 – Okulunu bitirdiğine memnundur. 9 – El çantası dün kayboldu. 10 – Yatak odasının kapısını açtığım zaman kızım hala uyuyordu. 11 – Askerlerin çoğu yorgundu. 12 – Askerlerin çoğu yoruldu. 13 – Sinemada eğlendik. 14 – Saatine göre saat kaçtır? 15 – Bana bir dilim ekmek ver.

IV

1 – The bottle is empty. 2 – The woman walked across the street. 3 – The policeman is following them. 4 – I got fat. 5 – Your father is getting old. 6 – The family is sitting round the table. 7 – The soup is getting cold. 8 – In spring the days get longer and longer. 9 – By my watch it is a quarter past nine. 10 – We enjoyed ourselves at the picnic yesterday.

87

so ..... that

İki cümle arasında bulunarak **bu iki cümleyi biribirine bağlayan so ..... that** arasına herhangi bir sıfat girebilir. Bu kalıpta **so** kelimesi «o kadar» anlamında, **that** ise «ki» anlamındadır.

so ..... that	o kadar ..... ki
so small that	o kadar küçük ki
so hot that	o kadar sıcak ki
so difficult that	o kadar zor ki
so dark that	o kadar karanlık ki
so rich that	o kadar zengin ki
so expensive that	o kadar pahalı ki
The book is so expensive that I can't buy it.	Kitap o kadar pahalı ki onu alamam.
so dark that	o kadar karanlık ki
The room is so dark that I can't see the table.	Oda o kadar karanlık ki masayı göremem.
so big that	o kadar büyük ki
The apple is so big that I can't put it in my pocket.	Elma o kadar büyük ki onu cebime koyamam.

so easy that
This lesson is so easy that you can learn it very quickly.

o kadar kolay ki
Bu ders o kadar kolay ki onu çok çabuk öğrenebilirsin.

so rich that
He is so rich that he has three cars.
He was so rich that he had three cars.

o kadar zengin ki
O kadar zengindir ki üç otomobili var.
O kadar zengindi ki üç otomobili vardı.

so happy that
She is so happy that she smiles all the time.
She was so happy that she smiled all the time.
She will be so happy that she will smile all the time.

o kadar mutlu ki
O kadar mutlu ki hep tebessüm eder.
O kadar mutluydu ki hep tebessüm etti.
O kadar mutlu olacak ki hep tebessüm edecek.

so beautiful that
Tessa is so beautiful that everybody looks at her.

o kadar güzel ki
Tessa o kadar güzeldir ki herkes ona bakar.

so lazy that
His son is so lazy that he goes to school late every morning.

o kadar tembel ki
Oğlu o kadar tembeldir ki her sabah okula geç gider.

I am so hungry that I can eat ten slices of bread.
It is so hot that I can't drink it.
It was so hot that I couldn't drink it.
The basket is so heavy that we can't carry it.
The basket was so heavy that we couldn't carry it.
The book is so easy that everybody can understand it.
The door was so heavy that the little girl couldn't open it.
You'll be so glad that you'll want to go there again.

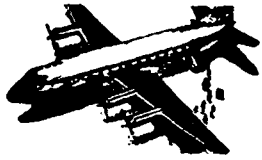
O kadar açım ki on dilim ekmek yiyebilirim.
O kadar sıcak ki onu içemem.
O kadar sıcaktı ki onu içemedim.
Sepet o kadar ağırdır ki onu taşıyamayız.
Sepet o kadar ağırdı ki onu taşıyamadık.
Kitap o kadar kolaydır ki onu herkes anlayabilir.
Kapı o kadar ağırdı ki küçük kız onu açamadı.
O kadar memnun olacaksın ki oraya tekrar gitmek isteyeceksin.

They are so tired that they can't walk to the station.
O kadar yorgundurlar ki istasyona yürüyemezler.

The boy is so hungry that he can eat anything.
Çocuk o kadar aç ki herhangi bir şeyi yiyebilir.

The man is so old that he can't walk quickly.
Adam o kadar yaşlı ki hızlı yürüyemez.

The aeroplane is so big that it can carry four hundred and twenty people.
Uçak o kadar büyüktür ki dört yüz yirmi kişi taşıyabilir.

His dog is so ugly that nobody likes it.
Onun köpeği o kadar çirkindir ki onu kimse sevmez.

The room is so cold that we have to put on our coats.
Oda o kadar soğuk ki ceketlerimizi giymek mecburiyetindeyiz.

The room was so cold that we had to put on our coats.
Oda o kadar soğuktu ki ceketlerimizi giymek zorunda kaldık.

The pencil was so long that the pupil couldn't put it into his bag.
Kalem o kadar uzundu ki öğrenci onu çantasına koyamadı.

The film was so sad that everybody began to cry.
Film o kadar acıklıydı ki herkes ağlamaya başladı.

Yukarıdaki örneklerde görmüş olduğumuz **so.....that** kalıbında her zaman bir sıfat olması şart değildir. Bu araya hal zarfları da yerleştirilebilir.

easy	kolay
easily	kolayca, kolay bir şekilde
so easily that	o kadar kolayca ki
He learns so easily that...	O kadar kolayca (kolay bir şekilde) öğrenir ki...

He learns so easily that he can finish this lesson in one hour.	O kadar kolay öğrenir ki bu dersi bir saatte bitirebilir.
The bus is going so slowly that you can get off.	Otobüs o kadar yavaş gidiyor ki inebilirsiniz.
Our maid cleans everything so carefully that she never breaks anything.	Hizmetçimiz her şeyi o kadar dikkatli temizler ki asla bir şey kırmaz.
Robert drives his car so quickly that nobody comes with him.	Robert otomobilini o kadar hızlı sürer ki kimse onunla gelmez.
We like them so much that we visit them every Sunday.	Onları o kadar çok severiz ki onları her pazar ziyaret ederiz.

AFTER BEFORE

Daha önceki derslerimizde «sonra» anlamına geldiğini öğrendiğimiz **after** kelimesi bir öntakıdır; isimlerden, zamirlerden veya isim-fiillerden sonra gelir.

after	sonra
after lunch	öğle yemeğinden sonra
after you	sizden sonra
after writing	yazmadan (yazdıktan) sonra
after writing the letter	mektubu yazdıktan sonra
After writing the letter I went to the post office.	Mektubu yazdıktan sonra postaneye gittim.
After shutting all the windows he went to bed.	Bütün pencereleri kapattıktan sonra yattı.
After cleaning the table she cleaned the kitchen.	Masayı temizledikten sonra mutfağı temizledi.

We went to the cinema after lunch.	Öğle yemeğinden sonra sinemaya gittik.
After lunch we went to the cinema.	Öğle yemeğinden sonra sinemaya gittik.
Tom came after you.	Tom sizden sonra geldi.
They went after five o'clock.	Saat beşten sonra gittiler.
They'll study their lessons after breakfast.	Derslerini kahvaltıdan sonra çalışacaklar.

After, aşağıdaki örneklerde de göreceğiniz gibi, iki cümleyi birbirlerine bağlamakta da kullanılır.

He drinks his coffee.	Kahvesini içer.
He reads the newspaper.	Gazeteyi okur.
He reads the newspaper after he drinks his coffee.	Kahvesini içtikten sonra gazeteyi okur.
After he drinks his coffee he reads the newspaper.	Kahvesini içtikten sonra gazeteyi okur.
He bought a packet of cigarettes.	Bir paket sigara aldı.
He went to the cinema.	Sinemaya gitti.
He went to the cinema after he bought a packet of cigarettes.	Bir paket sigara aldıktan sonra sinemaya gitti.
After he bought a packet of cigarettes he went to the cinema.	Bir paket sigara aldıktan sonra sinemaya gitti.

Görüldüğü gibi **after** ile başlayan kısım cümlede ikinci bölüm olarak yer alabildiği gibi cümlenin başına da gelebilmektedir.

I give her a book.	Ona bir kitap veririm.
She thanks me.	Bana teşekkür eder.
She thanks me after I give her a book.	Ona bir kitap verdikten sonra bana teşekkür eder.
After I give her a book she thanks me.	Ona bir kitap verdikten sonra bana teşekkür eder.
I'll tell him after he comes.	O geldikten sonra ona söyleyeceğim.
You can go to the cinema after you finish your work.	İşini bitirdikten sonra sinemaya gidebilirsin.
We went to the park after we saw them in the street.	Onları sokakta gördükten sonra parka gittik.
She began to learn French after she learned English.	İngilizce öğrendikten sonra Fransızca öğrenmeye başladı.
Tom opened the windows after he opened the door.	Tom kapıyı açtıktan sonra pencereleri açtı.
We go to school after we have breakfast.	Kahvaltı ettikten sonra okula gideriz.
They came here after you went.	Siz gittikten sonra buraya geldiler.

Kullanılış şekli bakımından **before** [bifo:] aynen **after** gibidir, ancak anlam bakımından tam tersidir.

after	sonra
before	evvel, önce, ...den evvel
before lunch	öğle yemeğinden önce
before you	sizden önce
before writing	yazmadan önce
She reads the letter before sending it.	Onu göndermeden önce mektubu okur.
She cleans the windows before cleaning the room.	Odayı temizlemeden önce pencereleri temizler.
They came before dinner.	Akşam yemeğinden önce geldiler.
We went to the theatre before eight o'clock.	Tiyatroya saat sekizden önce gittik.
Ahmet came before them.	Ahmet onlardan önce geldi.
You'll see your friends before next Saturday.	Arkadaşlarınızı gelecek cumartesiden önce göreceksiniz.
The tourists came before eleven o'clock.	Turistler saat on birden önce geldiler.
The students came before the teacher.	Öğrenciler öğretmenden önce geldiler.

Yine **after**'da olduğu gibi **before** da iki cümleyi biribirlerine bağlamak için kullanılabilir.

She cleaned the table.	Masayı temizledi.
She went to school.	Okula gitti.
She cleaned the table before she went to school.	Okula gitmeden önce masayı temizledi.
My father sends a letter.	Babam bir mektup gönderir.
He comes to Ankara.	Ankara'ya gelir.
My father sends a letter before he comes to Ankara.	Ankara'ya gelmeden önce babam bir mektup gönderir.
You must write your exercises.	Alıştırmalarını yazmalısın.
You go to bed.	Yatarsın.

You must write your exercises before you go to bed.	Yatmadan önce alıştırmalarını yazmalısın.
My mother drinks a cup of coffee.	Annem bir fincan kahve içer.
She goes to the kitchen.	Mutfağa gider.
My mother drinks a cup of coffee before she goes to the kitchen.	Mutfağa gitmeden önce annem bir fincan kahve içer.
My mother drank a cup of coffee before she went to the kitchen.	Annem mutfağa gitmeden önce bir fincan kahve içti.
My mother will drink a cup of coffee before she goes to the kitchen.	Annem mutfağa gitmeden önce bir fincan kahve içecek.

have got to

Have fiili «sahip olmak» anlamında olduğu zaman yanına **got** geldiği takdirde anlam bakımından bir değişiklik olmadığını ve bu şeklin özellikle konuşma dilinde tercih edildiğini biliyoruz.

I have two books.	İki kitabım var.
I have got two books.	İki kitabım var.

Got kelimesi «zorunda olmak» anlamını veren **have to** kalıbının içine de anlama zarar vermeden girebilir.

I have to learn English.	İngilizce öğrenmek zorundayım.
I have got to learn English.	İngilizce öğrenmek zorundayım.
They have to go.	Gitmek zorundadırlar.
They have got to go.	Gitmek zorundadırlar.

Have to ile yapılmış cümlelerle **have got to** ile yapılmış cümleler arasında anlam bakımından bir fark olmadığı halde kullanılış bakımından şöyle bir fark vardır: İçinde **have to** olan cümlelerin soru ve olumsuz şekilleri **do** veya başka bir yardımcı fiille yapılmasına karşılık içinde **have got to** olan cümlelerin sorusu, **have** cümle başına alınarak, olumsuzu ise **have**'den sonra bir **not** getirilerek yapılır. Yani bu durumda **have** «sahip olmak» anlamında kullanıldığı zamanki gibi bir durum alır.

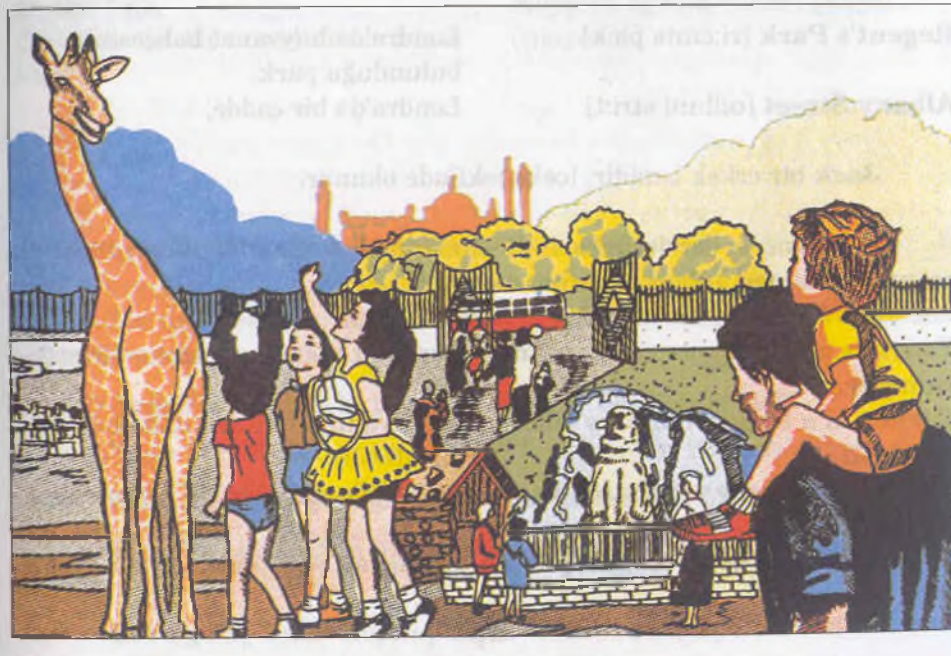
You have to clean the table.	Masayı temizlemek zorundasın.
Do you have to clean the table?	Masayı temizlemek zorunda mısın?
You don't have to clean the table.	Masayı temizlemek zorunda değilsin.
You have got to clean the table.	Masayı temizlemek zorundasın.
Have you got to clean the table?	Masayı temizlemek zorunda mısın?
You haven't got to clean the table.	Masayı temizlemek zorunda değilsin.
She has to come early.	Erken gelmek zorundadır.
She has got to come early.	Erken gelmek zorundadır.
Does she have to come early?	Erken gelmek zorunda mıdır?
Has she got to come early?	Erken gelmek zorunda mıdır?
She doesn't have to come early.	Erken gelmek zorunda değildir.
She hasn't got to come early.	Erken gelmek zorunda değildir.
I had to cut the tree.	Ağacı kesmek zorunda kaldım.
I had got to cut the tree.	Ağacı kesmek zorunda kaldım.
Did I have to cut the tree?	Ağacı kesmek zorunda kaldım mı?
Had I got to cut the tree?	Ağacı kesmek zorunda kaldım mı?
I didn't have to cut the tree.	Ağacı kesmek zorunda kalmadım.
I hadn't got to cut the tree.	Ağacı kesmek zorunda kalmadım.
They have to finish the book.	Kitabı bitirmek zorundadırlar.
They have got to finish the book.	Kitabı bitirmek zorundadırlar.
Do they have to finish the book?	Kitabı bitirmek zorunda mıdırlar?
Have they got to finish the book?	Kitabı bitirmek zorunda mıdırlar?
They don't have to finish the book.	Kitabı bitirmek zorunda değildirler.
They haven't got to finish the book.	Kitabı bitirmek zorunda değildirler.

HIZLI İNGİLİZCE

İkinci Basamak

Ders 88

88

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

before [bifo:]	önce	**kill** [kil]	öldürmek
cage [keyc]	kafes	**lion** [layın]	aslan
conductor [kındaktı]	otobüs vs. biletçisi	**monkey** [manki]	maymun
		parrot [perıt]	papağan

count [kaunt]	saymak	**keeper** [ki:pı]	bekçi
dangerous [deyncırıs]	tehlikeli	**poisonous** [poyzınız]	zehirli
		safe [seyf]	emniyette
different [difrınt]	değişik	**silly** [sili]	aptal
drunken [drankın]	sarhoş	**skin** [skin]	deri
elephant [elifınt]	fil	**snake** [sneyk]	yılan
fish [fiş]	balık	**tiger** [taygı]	kaplan
forest [forist]	orman	**world** [wö:ld]	dünya
free [fri:]	serbest	**zoo** [zu:]	hayvanat bahçesi
India [indii]	Hindistan		

AÇIKLAMALAR

Okuyacağımız metinde geçen iki yer isminin okunuşlarını veriyoruz:

Regent's Park [ri:cınts pa:k]	Londra'da hayvanat bahçesinin bulunduğu park.
Albany Street [o:lbını stri:t]	Londra'da bir cadde.

Jack bir erkek ismidir, [cek] şeklinde okunur.

Daha önceki derslerimizde «kır» anlamında kullanıldığını gördüğümüz **country** kelimesi «ülke» anlamını da verir.

Tourists come to our country in summer.	Turistler ülkemize yazın gelirler.
Turkey is a bigger country than England.	Türkiye İngiltere'den daha büyük bir ülkedir.
You can't see any elephants in our country.	Bizim ülkemizde hiç fil göremezsiniz.
Country life is good for old people.	Kır hayatı yaşlı insanlar için iyidir.

up

To stand up «ayağa kalkmak» ve **to get up** «kalkmak» deyimlerinde gördüğümüz **up** kelimesi «yukarı, yukarda» anlamındadır.

The man looked up.	Adam yukarı baktı.
The monkey is going up the tree.	Maymun ağaçta yukarı gidiyor.
I'll put the painting up on the wall.	Tabloyu duvarda yukarı koyacağım.

The woman went up the stairs. Kadın merdivenlerden yukarı gitti.
When do you get up in the morning? Sabahleyin ne zaman kalkarsınız?
The man got up and went to the door. Adam kalktı ve kapıya gitti.
Stand up, the teacher is coming. Ayağa kalkınız, öğretmen geliyor.

There is only one man upstairs in the bus.
Otobüste üst katta sadece bir adam var.

The monkey is going up the tree.
Maymun ağaçta yukarı gidiyor. (çıkıyor.)

A DAY AT THE ZOO

«We are going to Regent's Park this morning.» Mr. Miller said after breakfast.

«Aren't we going to the zoo today?» Zeynep asked.

«Yes,» Mr. Miller answered. «The zoo is in Regent's Park.»

«How shall we go there?» Ahmet asked Mr. Miller.

«Oh.. We can take a bus or we can go there on the underground train.»

«Let's go by bus.» Zeynep said. «I like to sit upstairs in the bus.»

«Yes, but upstairs is dangerous.» Mr. Miller said smiling.

«Why is it dangerous?» Ahmet asked.

«One day a drunken man got on a bus. He sat downstairs. He bought his ticket and began to shout. The conductor came and told him to go and sit upstairs because there was nobody sitting there. The drunken man got up and went up the stairs. After a few minutes

he came downstairs and sat in his old place. The conductor asked him, «Why did you come down again? Why don't you sit upstairs?» The drunken man answered, «Upstairs is very dangerous, because there isn't a driver there.»

Zeynep and Ahmet laughed at this.

They took a bus from Euston Square and got off at Albany Street. They walked to the North Gate of the zoo. Mr. Miller bought tickets. The zoo was very crowded. First they went to see the fishes. There were thousands of fishes from different countries. «Some of these fishes are poisonous.» a keeper told them.

After the fishes they went to see the lions and tigers. There were a lot of people watching them. A keeper was putting pieces of meat into the cages of the lions and tigers.

From here they went to see the monkeys. The monkeys were playing in their cages. The children laughed at them and enjoyed themselves very much.

Then they came to the birds-house. They saw hundreds of birds from every part of the world. From the birds-house they went to the parrot-house. Hundreds of parrots were making a lot of noise. It was difficult to understand them, but one of them was shouting, «Silly Jack, get me fruit. Silly Jack.» A keeper came near them and said, «Jack is the name of the head-keeper. This parrot and the head-keeper are not very good friends.»

Most of the snakes were sleeping when they came to the snake-house. Some of them were behind glass.

«Are they all poisonous?» Zeynep asked a keeper.

«No, not all. There are very few poisonous snakes in the world, but people are afraid of them. Where are you from?»

«We are from Turkey.» Zeynep answered him.

«There are not many poisonous snakes in your country.»

«Which is the most poisonous snake here?» Mary asked the keeper.

«That small snake with a green, yellow, red and black skin can kill an elephant in two minutes.»

«Has it killed anybody yet?» Mrs. Miller asked him.

«Only one man. That was on a ship coming from India and a man in the ship wanted to count how many colours there were on it. He counted them, but he hadn't enough time to tell anybody.»

«I don't think the animals are very happy in a zoo, although they get their food every day.» Mary said.

«Yes, but the forests are more dangerous for the smaller animals, so here, although they aren't free, they are safe. Most of the small animals live only three or four years in the forests. But here they can live many years longer.» answered Mr. Miller. «And most of these animals don't know forest life.»

HAYVANAT BAHÇESİNDE BİR GÜN

Kahvaltıdan sonra Mr. Miller, «Bu sabah Regent's Park'a gidiyoruz.» dedi.

Zeynep, «Bugün hayvanat bahçesine gitmiyor muyuz?» diye sordu.

Mr. Miller, «Evet,» diye cevap verdi. «Hayvanat bahçesi Regent's Park'ın içindedir.»

Ahmet, Mr. Miller'e, «Oraya nasıl gideceğiz?» diye sordu.

«Oo... Bir otobüse binebiliriz, veya oraya yeraltı treninde gidebiliriz.»

Zeynep, «Hadi otobüsle gidelim.» dedi. «Otobüste üst katta oturmayı severim.»

Mr. Miller gülümseyerek, «Evet, fakat üst kat tehlikelidir.» dedi.

Ahmet, «Niçin tehlikelidir?» diye sordu.

«Bir gün sarhoş bir adam otobüse bindi. Alt kata oturdu. Biletini aldı ve bağırmaya başladı. Biletçi geldi ve ona gidip üst kata oturmasını çünkü orada oturan kimse olmadığını söyledi. Sarhoş adam kalktı ve merdivenlerden yukarı gitti. Birkaç dakika sonra alt kata geldi ve eski yerine oturdu. Biletçi ona sordu, «Niçin tekrar aşağı geldin? Niçin üst katta oturmuyorsun?» Sarhoş adam cevap verdi, «Üst kat çok tehlikeli çünkü orada şoför yok.»

Zeynep ve Ahmet buna güldüler.

Euston Meydanı'ndan bir otobüse bindiler ve Albany Caddesi'nde indiler. Hayvanat bahçesinin kuzey kapısına yürüdüler. Mr. Miller biletler aldı. Hayvanat bahçesi çok kalabalıktı. Önce balıkları görmeye gittiler. Değişik ülkelerden binlerce balık vardı. Bir bekçi onlara, «Bu balıkların bazıları zehirlidir.» dedi.

Balıklardan sonra aslanları ve kaplanları görmeye gittiler. Onları seyreden birçok halk vardı. Bir bekçi aslanların ve kaplanların kafeslerine et parçaları koyuyordu.

Buradan maymunları görmeye gittiler. Maymunlar kafeslerinde oynuyorlardı. Çocuklar onlara güldüler ve çok eğlendiler.

Sonra kuşlarevine geldiler. Dünyanın her yerinden yüzlerce kuş gördüler. Kuşlarevinden papağan evine gittiler. Yüzlerce papağan çok gürültü yapıyorlardı. Onları anlamak zordu fakat onların biri, «Aptal Jack bana meyve getir. Aptal Jack.» diye bağırıyordu. Bir bekçi onların yanına geldi ve, «Jack başbekçinin adıdır. Bu papağan ve başbekçi pek iyi arkadaş değildirler.» dedi.

Yılanevine geldikleri zaman yılanların çoğu uyuyordu. Onların bazıları cam arkasındaydı.

Zeynep bir bekçiye, «Onların hepsi zehirli midir?» diye sordu.

«Hayır, hepsi değil. Dünyada pek az zehirli yılan vardır, fakat insanlar onlardan korkarlar. Siz nerelisiniz?»

Zeynep ona, «Biz Türkiyeli'yiz.» diye cevap verdi.

«Sizin memleketinizde çok zehirli yılan yoktur.»

Mary bekçiye, «Burada en zehirli yılan hangisi?» diye sordu.

«Şu yeşil, sarı, kırmızı ve siyah derili şu küçük yılan bir fili iki dakikada öldürebilir.»

Mrs. Miller ona, «Şimdiye kadar herhangi bir kimseyi öldürdü mü?» diye sordu.

«Sadece bir adam. Bu, Hindistan'dan gelen bir gemideydi ve gemideki bir adam onun üstünde kaç renk olduğunu saymak istedi. Onları saydı, fakat herhangi bir kimseye söylemeye yeterli vakti olmadı.»

Mary, «Bir hayvanat bahçesinde hayvanlar, her ne kadar yiyeceklerini her gün alıyorlarsa da pek mutlu olduklarını zannetmem.» dedi.

Mr. Miller, «Evet, fakat ormanlar daha küçük hayvanlar için daha tehlikelidir, bu sebepten, her ne kadar serbest değillerse de burada emniyettedirler. Küçük hayvanların çoğu ormanlarda sadece üç veya dört yıl yaşarlar. Fakat burada daha çok uzun yıllar yaşayabilirler.» diye cevap verdi. «Ve bu hayvanların çoğu orman hayatını bilmezler.»

ALIŞTIRMALAR

I

Bu cümleleri **so.....that** ile birleştiriniz.

1 – My brother is strong. He can carry four baskets. 2 – This snake is poisonous. It can kill an elephant. 3 – The book was difficult. They couldn't understand it. 4 – Recep is good. He helps everybody. 5 – The cars are cheap in England. You can buy two cars with your money.

II

Bu cümlelerde **have to** yerine **have got to** kullanınız.

1 – She has to wait for the teacher. 2 – We have to work in the garden. 3 – I don't have to clean their rooms. 4 – Do you have to live in a small cottage? 5 – They had to write the letter again. 6 – The girl has to bring her books here. 7 – You don't have to follow this road. 8 – Does he have to stop in front of the school?

III

Translate into Turkish.

1 – Can you come here before five o'clock? 2 – I can't come before five o'clock; I'll come after five o'clock. 3 – There were a lot of keepers in the zoo. 4 – This snake is so poisonous that it can kill ten people. 5 – I have got to count the fishes. 6 – These animals came from different countries. 7 – The conductor was so angry that he told the man to go upstairs. 8 – Lions and tigers are so strong that they can kill elephants. 9 – It will be too late if you come after ten o'clock. 10 – Mary counted eleven monkeys in the cage. 11 – You have got to learn five new words every day. 12 – This forest is very dangerous for the tourists. 13 – In London there is an upstairs and a downstairs part in buses. 14 – The cat is going up the apple tree. 15 – How many countries are there in the world?

IV

Translate into English.

1 – Kahvaltıdan sonra gideceğiz. 2 – Bekçi kapıları saat dokuzdan önce açtı. 3 – Bu orman tehlikeli hayvanlarla doludur. 4 – O kadar yorgunum ki sinemaya gidemem. 5 – Kedi üç balık öldürdü. 6 – Sarhoş adam ağacın altında uyuyor. 7 – Biletçi bize dört bilet verdi. 8 – Parayı saymak zorundayız. 9 – Hayvanat bahçesinde aslanlar, kaplanlar ve maymunlar serbest değildirler.

10 – Siz gelmeden önce bir fincan kahve içtim. 11 – Bekçi, yılanı öldürmek zorunda kaldı. 12 – Bina o kadar yüksektir ki bacaları göremezsiniz. 13 – Kaplanlar tehlikeli hayvanlardır. 14 – Turistler bizim ülkemizde emniyettedirler. 15 – Gölde değişik balıklar vardır.

önceki alıştırmaların yapılmış şekli

I

1 – I have to be at school at nine o'clock. 2 – She has to learn English, because she'll go to England next year. 3 – The man doesn't have to wait here. 4 – They have to follow this way. 5 – Does he have to work in the garden? 6 – He has to work in the garden. 7 – We have to finish the book in two days. 8 – The girl has to carry the suitcases herself.

II

1 – Birçok kitaplarım var. 2 – İngiltere'de birçok arkadaşların var mı? 3 – İngiltere'de kaç arkadaşın var? 4 – Sabahleyin genellikle çay içeriz. 5 – Patates yediler. 6 – Bir mektup yazmalıyım. 7 – Bir mektup yazmak zorundayım. 8 – Bir mektup yazmak zorunda kaldım. 9 – Bir mektup yazmak zorunda kalacağım. 10 – Ali arkadaşlarını istasyonda beklemek zorundadır, bu sebepten erken gelemez. 11 – Öğrencilerin bütün hatalarını düzeltmek zorunda kalacaksınız. 12 – Bütün sepetleri kendin taşımak zorunda mısın? 13 – On saat sürmek zorunda kaldım. 14 – İşçiler bahçede çalışmak zorunda kaldılar. 15 – Tabakları ve kaşıkları yıkamak zorunda kaldı mı? 16 – Pencereyi kırmak zorunda kaldık, çünkü anahtarı bulamadık. 17 – Hizmetçi gelmezse evi kendileri temizlemek zorunda mı kalacaklar? 18 – Robert bütün sorulara cevap vermek zorunda kalmadı, çünkü sadece dört soruya cevap vermesini istediler. 19 – Sekiz buçukta orada olmak zorundasınız, çünkü o zaman kapıyı kaparlar. 20 – İncir reçeli yemek istediler fakat reçelimiz yoktu.

III

1 – I have two brothers and two sisters. 2 – Selma has twenty-five books. 3 – I have to work until six o'clock. 4 – I had to work until six o'clock. 5 – I'll have to work until six o'clock. 6 – Do you have to answer all the letters? 7 – Did they have to repair the bicycle themselves? 8 – Tessa has to bring her books. 9 – The students have to be at school at nine o'clock. 10 – The woman doesn't have to sell her house.

89

NAKLEDİLEN KONUŞMA

Bir şahsın söylediği bir sözün diğer bir şahıs tarafından başkalarına nakledilmesine «nakledilmiş konuşma» denir.

Bir söz, konuşanın sözlerini aynen alıp «dedi» kelimesini ilâve etmek suretiyle nakledilebilir.

Ahmet bana, «Kapıyı aç.» dedi.
Küçük kız bize, «Onlar bahçede oynuyorlar.» dedi.

Bu cümlelerde «Kapıyı aç.» ve «Onlar bahçede oynuyorlar.» sözleri sözü ilk söyleyene aittirler ve onların ağzından çıktığı gibi, hiç değişmemiş durumdadırlar.

Bir şahsın söylediği söz başkasına nakledilirken nakleden kimsenin ifadesiyle birleşerek ilk söyleniş şeklinden biraz değişik bir hal alabilir ki bu derste bu konuyu ele alarak inceleyeceğiz.

Yukarıda gördüğümüz ve sözü söyleyenin konuşmasını aynen alarak «dedi» ilâvesiyle yapılan nakli, sözü nakledenin kendi ifadesiyle birleştirerek yaptığı nakil haline sokarsak durum şöyle olur:

Ahmet bana kapıyı açmamı söyledi.
Küçük kız bize onların bahçede oynadıklarını söyledi.

Görüldüğü gibi bu ifadelerde Ahmet'in, «Kapıyı aç.» ve küçük kızın, «Onlar bahçede oynuyorlar.» sözleri ayrı olarak değil, sözü nakledenin ifadesiyle birleşmiş durumdadırlar. Türkçede nakledilmiş konuşma konusunu bu

şekilde kısaca gözden geçirdikten sonra şimdi İngilizcede nakledilmiş konuşmanın nasıl yapıldığını görelim. İlk önce emir bildiren bir sözün nasıl nakledilmiş konuşma haline sokulacağını ele alalım.

73. dersimizde emirlerin nasıl nakledildiğini, bunun dilbilgisinde yerinin nakledilen konuşma olduğunu anmaksızın, öğrenmiştik. Bu bakımdan emirlerin nakledilmiş konuşma haline sokulması, adı geçen derste öğrendiklerimizin bir tekrarı olacaktır.

Aşağıya bir şahıs tarafından söylenmiş emir cümleleri ve karşılarında da bu emir cümlelerinin diğer bir kimse tarafından başkalarına nakledilmiş şekillerini veriyoruz. Emir cümlelerinde emir veren ve emir verilen kimse, söylenmemiş olduğundan bu emrin nakledilmiş şeklinde emir veren ve emir verilen şahıslar için rastgele şahıslar kullanılmıştır.

emir	nakledilmiş şekil
Come here. Buraya gel.	**I tell them to come here.** Buraya gelmelerini söylerim.

Nitekim bu örnekte emri verenin (**I**) olduğu, emir verilenin (**them**) olduğu farzedilmiştir. Bunlar yerine başka şahısların kullanılması da mümkündür.

Come here. Buraya gel.	**They tell us to come here.** Buraya gelmemizi söylerler.
Come here. Buraya gel.	**We tell him to come here.** Buraya gelmesini söyleriz.
Clean the room. Odayı temizle.	**I tell her to clean the room.** Odayı temizlemesini söylerim.
Go. Git.	**She tells us to go.** Gitmemizi söyler.
Get up early. Erken kalk.	**They tell me to get up early.** Erken kalkmamı söylerler.
Come on Sunday. Pazar günü gel.	**Ahmet tells his friends to come on Sunday.** Ahmet arkadaşlarına pazar günü gelmelerini söyler.

Correct all the mistakes.
Bütün hataları düzelt.

The teacher tells us to correct all the mistakes.
Öğretmen bütün hataları düzeltmemizi söyler.

Stay at this hotel.
Bu otelde kal.

They tell me to stay at this hotel.
Bu otelde kalmamı söylerler.

Walk in the park.
Parkta yürü. (dolaş)

Robert tells them to walk in the park.
Robert onlara parkta dolaşmalarını söyler.

Study your lessons.
Derslerinizi çalışın.

She tells us to study our lessons.
Derslerimizi çalışmamızı söyler.

Write a word.
Bir kelime yaz.

I tell her to write a word.
Bir kelime yazmasını söylerim.

Emrin geçmişte söylendiği bildirilmek istenirse **tell** fiilinin geçmiş hali olan **told** kullanılır.

Stay at this hotel.
Bu otelde kal.

They told me to stay at this hotel.
Bu otelde kalmamı söylediler.

Go.
Git.

She told us to go.
Gitmemizi söyledi.

Come here.
Buraya gel.

We told him to come here.
Buraya gelmesini söyledik.

Come on Sunday.
Pazar günü gel.

Ahmet told his friends to come on Sunday.
Ahmet arkadaşlarına pazar günü gelmelerini söyledi.

Write a word.
Bir kelime yaz.

I told her to write a word.
Bir kelime yazmasını söyledim.

Walk in the park.
Parkta dolaş.

Robert told them to walk in the park.
Robert onlara parkta dolaşmalarını söyledi.

Olumsuz halde bulunan bir emir, yani bir işin yapılmasını değil yapılmamasını bildiren bir emir nakledilirken mastar halindeki fiilin önüne **not** getirilir.

Come here.
Buraya gel.

We tell him to come here.
Buraya gelmesini söyleriz.

Don't come here.
Buraya gelme.

We tell him not to come here.
Buraya gelmemesini söyleriz.

Drink the milk.
Sütü iç.

I tell her to drink the milk.
Sütü içmesini söylerim.

Don't drink the milk.
Sütü içme.

I tell her not to drink the milk.
Sütü içmemesini söylerim.

Bring your books.
Kitaplarınızı getirin.

He tells them to bring their books.
Onlara kitaplarını getirmelerini söyler.

Don't bring your books.
Kitaplarınızı getirmeyin.

He tells them not to bring their books.
Onlara kitaplarını getirmemelerini söyler.

Emrin geçmişte söylendiği bildirilmek istendiği takdirde **tell** yerine onun geçmiş hali olan **told** kullanıldığını biliyoruz. Olumsuz emir için de durumun aynı olacağı tabiîdir.

Drink the milk.
Sütü iç.

I told her to drink the milk.
Sütü içmesini söyledim.

Don't drink the milk.
Sütü içme.

I told her not to drink the milk.
Sütü içmemesini söyledim.

Stand up.
Ayağa kalk.

He told me to stand up.
Ayağa kalkmamı söyledi.

Don't stand up.
Ayağa kalkma.

He told me not to stand up.
Ayağa kalkmamamı söyledi.

Don't touch the flowers. Çiçeklere dokunma.	**Ahmet told them not to touch the flowers.** Ahmet onlara çiçeklere dokunmamalarını söyledi.
Don't read that book. Şu kitabı okuma.	**She told me not to read that book.** Şu kitabı okumamamı söyledi.
Don't break the vase. Vazoyu kırma.	**My mother told me not to break the vase.** Annem vazoyu kırmamamı söyledi.
Don't wait for the teacher. Öğretmeni bekleme.	**Robert told us not to wait for the teacher.** Robert bize öğretmeni beklemememizi söyledi.
Don't work until seven o'clock. Saat yediye kadar çalışma.	**The man told them not to work until seven o'clock.** Adam onlara saat yediye kadar çalışmamalarını söyledi.
Don't carry the suitcases. Bavulları taşıma.	**I told the man not to carry the suitcases.** Adama bavulları taşımamasını söyledim.
Don't shout at my son. Oğluma bağırma.	**I told them not to shout at my son.** Oğluma bağırmamalarını söyledim.
Don't shout at my son. Oğluma bağırma.	**He told them not to shout at his son.** Oğluna bağırmamalarını söyledi.
Don't shout at my son. Oğluma bağırma.	**She told me not to shout at her son.** Oğluna bağırmamamı söyledi.

Görülüyor ki nakledilmiş bir emirde emir bildiren kısımdan başka emri veren ve kendisine emir verilen kimseyi gösteren kelimeler mevcuttur. Örneklerimizde emir cümlelerini nakledilmiş şekle sokarken (nakledilmiş emir haline nasıl sokulduğunun daha kolay anlaşılması için) emir cümlelerinde emri veren ve emir verilen şahısları biz gelişi güzel koyduk. Bunların yerine

başka şahısların konulması da mümkündür. Nakledilmiş emir halindeki bir Türkçe cümleyi İngilizceye çevirirken Türkçe cümlede emri veren ve emir verilen şahıslar belli olacağından bunlar için gelişi güzel şahıslar koymaya gerek kalmayacaktır. Örneğin, «Ahmet bana sinemaya gelmemi söyledi.» cümlesinde emir veren «Ahmet», emir verilen de «ben» zamiridir. Bunun İngilizcesi şudur:

Ahmet told me to come to the cinema.

Aşağıda verdiğimiz örneklerde Türkçe nakledilmiş emir cümlelerinin İngilizcelerini niceleyiniz:

O (kadın) bize bardakları yıkamamızı söyledi.	**She told us to wash the glasses.**
Öğretmenim bana kitabı okumamı söyledi.	**My teacher told me to read the book.**
Onlara bahçede oynamalarını söyleriz.	**We tell them to play in the garden.**
Onlara bahçede oynamalarını söyledik.	**We told them to play in the garden.**
Onlara bahçede oynamamalarını söyleriz.	**We tell them not to play in the garden.**
Onlara bahçede oynamamalarını söyledik.	**We told them not to play in the garden.**
Hasan'a kitaba dokunmasını söyledim.	**I told Hasan to touch the book.**
Hasan'a kitaba dokunmamasını söyledim.	**I told Hasan not to touch the. book.**

Emir cümlelerinin nasıl nakledildiğini öğrendikten sonra şimdi de bir şahıs tarafından söylenmiş düz bir cümlenin diğer bir şahıs tarafından başkalarına nakliediliş şeklini görelim.

That kelimesinin **(so.....that)** yapısında «ki» anlamını verdiğini biliyoruz. Burada da **that** kelimesini «ki» anlamında kullanacağız.

Düz cümleleri naklederken bu cümlelerin başına «...der ki» anlamında **(...say that)** getirilir.

he says that.....	o der ki.....
Ahmet says that.....	Ahmet der ki.....
We say that.....	Biz deriz ki
The teacher says that.....	Öğretmen der ki
The teachers say that.....	Öğretmenler der ki.....

my mother says that.....	annem der ki.....
his friends say that.....	arkadaşları der ki.....

Şimdi **he, Ahmet, we, the teacher, the teachers, my mother, his friends** öznelerinin söylediği çeşitli sözleri önce kendi ağızlarından, onun altında da nakledilmiş şekilleriyle verelim.

I have two sisters.	İki kızkardeşim var.
He says that he has two sisters.	O der ki onun iki kızkardeşi var.

«O der ki onun iki kızkardeşi var.» cümlesini «Onun iki kızkardeşi olduğunu söyler.» şeklinde söylemek daha düzgün bir ifade olur.

I am a good teacher.	İyi bir öğretmenim.
Ahmet says that he is a good teacher.	Ahmet der ki o iyi bir öğretmendir. (Ahmet iyi bir öğretmen olduğunu söyler.)
She is a good nurse.	O iyi bir hemşiredir.
We say that she is a good nurse.	Onun iyi bir hemşire olduğunu söyleriz.
I am tired.	Yorgunum.
The teacher says that he is tired.	Öğretmen yorgun olduğunu söyler.
We can't come early.	Erken gelemeyiz.
The teachers say that they can't come early.	Öğretmenler erken gelemeyeceklerini söylerler.
I'll go shopping.	Alışverişe gideceğim.
My mother says that she'll go shopping.	Annem alışverişe gideceğini söyler.
Our school is near the station.	Okulumuz istasyonun yanındadır.
His friends say that their school is near the station.	Onun arkadaşları onların okulunun istasyonun yakınında olduğunu söylerler.

Örneklerimizde cümlenin birinci kısmında bulunan **say** fiilini daima Geniş Zaman halinde görüyoruz. Bunun diğer zamanlarda olması halinde cümlenin ne durumda olacağını ilerideki derslerimizde göreceğiz.

He says that he is a guide.	Bir rehber olduğunu söyler.
She says that she can write a letter in English.	İngilizce olarak bir mektup yazabileceğini söyler.
They say that they go to the cinema every week.	Her hafta sinemaya gittiklerini söylerler.
He says that his father is a doctor.	Babasının bir doktor olduğunu söyler.
Recep says that he always forgets my name.	Recep daima ismimi unuttuğunu söyler.
Her husband says that he doesn't like her dress.	Kocası onun elbisesini beğenmediğini söyler.
My teacher says that I read my books carefully.	Öğretmenim kitaplarımı dikkatli okuduğumu söyler.
Mr. Miller says that Robert doesn't know their address.	Mr. Miller Robert'in onların adresini bilmediğini söyler.
My sister says that the school will begin in September.	Kızkardeşim okulun eylülde başlayacağını söyler.
Ali says that I can't carry those baskets.	Ali şu çantaları taşıyamayacağımı söyler.
They say that they'll learn ten new words every day.	Her gün on yeni kelime öğreneceklerini söylerler.
Selma says that she'll go to England next year.	Selma gelecek sene İngiltere'ye gideceğini söyler.

Cümlenin ilk kısmında bulunan **say** fiilinin geniş zaman halinde olduğunu, diğer kısımdaki fiilin ya Geniş Zaman, ya Gelecek Zaman olduğunu ve **can** gibi yardımcı fiillerle bulunabildiğini görüyoruz.

The keeper says that those snakes are very poisonous.	Bekçi şu yılanların çok zehirli olduğunu söyler.
The children say that the garden is too small.	Çocuklar bahçenin çok küçük olduğunu söylerler.
He says that he has to go early.	Erken gitmek mecburiyetinde olduğunu söyler.
Tessa says that lions are the most dangerous animals in the world.	Tessa aslanların dünyada en tehlikeli hayvanlar olduğunu söyler.
The man says that the big building belongs to him.	Adam büyük binanın ona ait olduğunu söyler.

HIZLI İNGİLİZCE

İkinci Basamak

Ders 90

90

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

agains [ıgeynst] karşı, aykırı
almost [o:lmoust] hemen hemen
broadcasting [bro:dka:sting] yayın, neşir
pronunciation [prınansieyşın] telâffuz, okunuş
rule [ru:l] kural

continue [kıntinyu:]	devam etmek	**strike**	vurmak
department	bölüm, kısım	**(struck-struck)**	
[dipa:tmınt]		[strayk] [strak]	
finger [fingı]	parmak	[strak]	
hurry [hari]	acele etmek	**sure** [şuı]	emin, şüphesiz
invite [invayt]	davet etmek	**language** [lengwic]	lisan
thief [ti:f]	hırsız	**lift** [lift]	asansör
war [wo:]	savaş	**murderer** [mö:dırı]	katil
waxwork	balmumu	**shake**	sarsmak,
[wekswö:k]	heykel	**(shook-shaken)**	sarsılmak
wheel [wi:l]	tekerlek	[şeyk] [şuk]	
		[şeykın]	

AÇIKLAMALAR

Okuyacağımız metinde geçen özel isimlerin okunuşlarını veriyoruz:

Madame Tussaud [medım tuso:]	Londra'da Mumyalar Müzesi sahibi
British Broadcasting Corporation	İngiltere radyosu
[britiş bro:dka:sting ko:pıreyşın]	
The Houses of Parliament	Parlemento binası
[dı hauziz ov pa:lımınt]	
Big Ben [big ben]	Londra'da bir saat

Sonu **f** ve **fe** ile biten isimlerin bazıları çoğul yapılırken bu harflerin yerine **ves** getirildiğini biliyoruz. Okuduğumuz metinde geçen **thief** kelimesi için de durum aynıdır.

The thief is upstairs.	Hırsız üst kattadır.
There are two thieves upstairs.	Üst katta iki hırsız var.
The thieves are running to the door.	Hırsızlar kapıya koşuyorlar.

Against kelimesi «karşı, aykırı» anlamındadır.

To touch things in a museum is against the rules.	Bir müzede eşyalara dokunmak nizamlara (kurallara) aykırıdır.

«Radyoda konuşacaklar.» «Onu radyoda işittim.» gibi ifadelerdeki «radyoda» deyimi İngilizcede **on the radio** şeklinde söylenir.

Zeynep and her brother will talk on the radio.	Zeynep ve erkek kardeşi radyoda konuşacaklar.

I heard it on the radio.	Onu radyoda işittim.
The tourists talked on the radio yesterday.	Turistler dün radyoda konuştular.
When did you hear it on the radio?	Onu radyoda ne zaman işittin?
They teach English on the radio.	Radyoda İngilizce öğretirler.
We are listening to the English lessons on the radio.	Radyoda İngilizce derslerini dinliyoruz.
The headmaster is talking on the radio.	Müdür radyoda konuşuyor.

Almost «hemen hemen, neredeyse» anlamındadır.

It is almost five o'clock.	Saat hemen hemen beştir.
She is almost nine years old.	Hemen hemen dokuz yaşındadır.
The village is almost ten kilometres from the city.	Köy şehirden hemen hemen on kilometredir.

Sure «emin, şüphesi olmayan» anlamındadır.

I am sure you can teach very well.	Eminim çok iyi öğretebilirsin.
Are you sure?	Emin misiniz?
I am sure that they'll come early.	Eminim ki erken gelecekler.

All ve **right** kelimeleri beraberce «peki, pekâlâ» anlamını verirler.

All right, I'll come now.	Peki, şimdi geleceğim.
All right, you can take the book.	Peki, kitabı alabilirsin.

hurry up

Hurry up deyimi «çabuk ol, acele et» anlamındadır.

Hurry up, we'll be late.	Çabuk ol, geç kalacağız.
Hurry up, the train is coming.	Çabuk ol, tren geliyor.

shake hands

«El sıkmak, tokalaşmak» deyimi İngilizcede «sarsmak» anlamında olan **shake** fiili ile yapılır.

We shake hands with our friends.	Arkadaşlarımızla tokalaşırız.
We shook hands with our friends.	Arkadaşlarımızla tokalaştık.
They shook hands with the teacher.	Öğretmenle tokalaştılar.

AT THE BBC

It was nearly two o'clock in the afternoon when they came out of the zoo and they were tired. They sat in a tea-shop near the North Gate and had a light lunch.

«Where shall we go from here?» Mrs. Miller asked.

Mr. Miller said, «We'll go to Madame Tussaud's waxworks museum. I am sure the children will find it interesting.»

«Shall we walk again?» Mary asked.

«It is very near.» Mr. Miller said.

Although they were tired they enjoyed Madame Tussaud's waxworks. There were waxworks of hundreds of famous men and women. There were waxworks of Hitler, Mussolini and all the other famous people of the second world war and the first world war. There were waxworks of some murderers and thieves, too. Ahmet and Zeynep were glad to see the statue of Atatürk. He was very real.

«Are the waxworks as big as the real persons?» Zeynep asked a guide.

«Yes, they are as big as the real persons.» the guide answered.

«I know it is against the rules but I want to touch Atatürk's hand once.»

The guide said, «All right, but hurry up.»

The children came near the statue of Atatürk and touched his hand. Then they thanked the guide very much.

After Madame Tussaud's, they took a taxi and went to the British Broadcasting Corporation (BBC) building. Ahmet and Zeynep were going to talk on the radio about Turkey. The BBC men took them to the Turkish department. Zeynep said to the officials, «The English lessons of the BBC are very useful for pronunciation.» The BBC officials invited the children to England for two weeks next year.

The BBC building, was like a big city. It had broadcasting departments for almost every language in the world, and broadcasting continued 24 hours a day without stopping.

They shook hands with the officials of the BBC and thanked them and said good-bye.

«Now we are going to see Big Ben, the most famous clock in the world.»

Big Ben is very near the Houses of Parliament. It is on a very high building. They went up by the lift and came to a very large room full of big wheels.

A guide was telling them about the clock when somebody shouted:

«Be careful. Put your fingers in your ears. It is going to strike four.»

And Big Ben began to strike. They had to put their fingers in their ears. The room was shaking. The clock struck four times and stopped. But the building was still shaking.

«I am glad that it is only four o'clock.» Ahmet said. «I'll never come here at twelve o'clock.»

BBC'de

Hayvanat bahçesinden çıktıkları zaman saat öğleden sonra hemen hemen ikiydi ve yorgundular. Kuzey kapısı yanında bir çayhanede oturdular ve hafif bir öğle yemeği yediler.

Mrs. Miller, «Buradan nereye gideceğiz?» diye sordu.

Mr. Miller, «Madam Tussaud'un balmumu heykel müzesine gideceğiz. Eminim çocuklar onu ilginç bulacaklar.» dedi.

Mary, «Yine yürüyecek miyiz?» diye sordu.

Mr. Miller, «Çok yakındır.» dedi.

Her ne kadar yorgun idiyseler de Madam Tussaud'un balmumu heykellerinden çok zevk aldılar. Yüzlerce ünlü adam ve kadınların balmumu heykelleri vardı. Hitler'in, Mussolini'nin ve bütün diğer Birinci Dünya Savaşı ve İkinci Dünya Savaşı'nın ünlü şahıslarının balmumu heykelleri vardı. Bazı katillerin ve hırsızların da balmumu heykelleri vardı. Ahmet ve Zeynep Atatürk'ün heykelini gördüklerine memnun oldular. O çok hakikiydi.

Zeynep bir rehbere, «Balmumu heykeller hakiki şahıslar kadar mı büyüktür? (Hakiki şahıslar büyüklüğünde midir?)» diye sordu.

Rehber, «Evet, onlar hakiki şahıslar büyüklüğündedirler.» diye cevap verdi.

«Biliyorum kurallara aykırıdır, fakat Atatürk'ün eline bir kere dokunmak istiyorum.»

Rehber, «Pekâlâ, fakat çabuk olun.» dedi.

Çocuklar Atatürk'ün heykeline yaklaştılar ve onun eline dokundular. Sonra rehbere çok teşekkür ettiler.

Madam Tussaud'tan sonra bir taksiye bindiler ve British Broadcasting Corporation (BBC) binasına gittiler. Ahmet ve Zeynep radyoda Türkiye hakkında konuşacaklardı. BBC adamları onları Türkçe bölümüne götürdüler. Zeynep memurlara, «BBC'nin İngilizce dersleri telâffuz için çok faydalı.» dedi. BBC memurları çocukları gelecek sene iki hafta için İngiltere'ye davet ettiler.

BBC binası büyük bir şehir gibiydi. Dünyadaki hemen hemen bütün diller için yayın bölümleri vardı ve yayın günde 24 saat hiç durmadan devam etti.

BBC'nin memurlarıyla el sıkıştılar (tokalaştılar), onlara teşekkür ettiler ve Allahaısmarladık dediler.

«Şimdi Big Ben'i görmeğe gidiyoruz, dünyada en ünlü saat.»

Big Ben Parlemento binalarına çok yakındır. Çok yüksek bir binanın üstündedir. Asansörle çıktılar ve büyük tekerleklerle dolu çok kocaman bir odaya geldiler.

Birisi bağırdığı zaman bir rehber onlara saat hakkında anlatıyordu.

«Dikkatli olun. Parmaklarınızı kulaklarınıza koyun. (Saat) dördü vuracak.»

Ve Big Ben vurmaya başladı. Parmaklarını kulaklarına koymak mecburiyetinde kaldılar. Oda sarsılıyordu. Saat dört kere vurdu ve durdu. Fakat bina hâlâ sarsılıyordu.

Ahmet, «Memnunum ki saat sadece dört.» dedi. «Buraya asla saat on ikide gelmeyeceğim.»

ALIŞTIRMALAR

I

Aşağıdaki alıştırmalarda parantez içinde önce emri veren, sonra emir verilen yer almıştır. Parantezin dışında da emir cümlesi bulunmaktadır. Bu cümleleri nakledilmiş konuşma haline sokunuz. (**tell** fiili geçmiş zaman halinde olacaktır.)

1 – (Ahmet-the boys) «Play in the garden.» 2 – (The teacher-the students). Go to the class-room. 3 – (She-us) «Don't touch the flowers.» 4 – (My mother-them) «Count all the apples.» 5 – (We-the children) «Bring your bags.»

II

Bu cümlelerin uygun yerlerine «ki» anlamında **that** koyunuz.

1 – He says he is a doctor. 2 – The man says he can't open the door now. 3 – The old man says he is tired. 4 – The children say they like playing in the garden. 5 – The nurses say they will be at the hospital at nine o'clock. 6 – She says her school is near the theatre. 7 – Tessa's brother says he doesn't like Tessa's friends. 8 – Hasan says he'll be too busy tomorrow. 9 – The doctor says he'll go to the station if he gets up early. 10 – The keepers say these snakes are very poisonous.

III

Translate into Turkish.

1 – They told me not to open the door. 2 – The man told us to clean the tables and the chairs. 3 – I told them to come on Saturday. 4 – The teacher tells us to study our lessons. 5 – Mr. Miller says that the keepers will open the gates at nine o'clock. 6 – My sister says that she doesn't like learning French. 7 – There are three lifts in this building. 8 – The English language is easier than other languages. 9 – The lion shook the tree. 10 – The bottle was almost empty.

IV

Translate into English.

1 – Bana erken gelmemi söylediler. 2 – Onlara kapıyı kapamalarını söyledim. 3 – Ahmet altı ayda İngilizce öğrenemeyeceğini söyler. 4 – Doktor bana patates yemememi söyledi. 5 – Pekâlâ, sana yirmi beş lira vereceğim. 6 – Eminim bu mektubu anlayabilirsin. 7 – Çabuk ol, sadece beş dakikamız var. 8 – Selma iki yüz kitabı olduğunu söyler. 9 – Bizi davet etmediler. 10 – Bekçi bu kafeste yirmi dört maymun olduğunu söyler.

önceki alıştırmaların yapılmış şekli

I

1 – My brother is so strong that he can carry four baskets. 2 – This snake is so poisonous that it can kill an elephant. 3 – The book was so difficult that they couldn't understand it. 4 – Recep is so good that he helps everybody. 5 – The cars are so cheap in England that you can buy two cars with your money.

II

1 – She has got to wait for the teacher. 2 – We have got to work in the garden. 3 – I haven't got to clean their rooms. 4 – Have you got to live in a small cottage? 5 – They had got to write the letter again. 6 – The girl has got to bring her books here. 7 – You haven't got to follow this road. 8 – Has he got to stop in front of the school?

III

1 – Buraya saat beşten önce gelebilir misiniz? 2 – Saat beşten önce gelemem; saat beşten sonra geleceğim. 3 – Hayvanat bahçesinde birçok bekçiler vardı. 4 – Bu yılan o kadar zehirlidir ki on kişi öldürebilir. 5 – Balıkları saymak zorundayım. 6 – Bu hayvanlar değişik ülkelerden geldiler. 7 – Biletçi o kadar kızgındı ki adama üst kata gitmesini söyledi. 8 – Aslanlar ve kaplanlar o kadar kuvvetlidirler ki filleri öldürebilirler. 9 – Saat ondan sonra gelirseniz çok geç olacak. 10 – Mary kafeste on bir maymun saydı. 11 – Her gün beş yeni kelime öğrenmek zorundasınız. 12 – Bu orman turistler için çok tehlikelidir. 13 – Londra'da otobüslerde bir üst kat bir alt kat kısmı vardır. 14 – Kedi elma ağacına çıkıyor. 15 – Dünyada kaç ülke vardır?

IV

1 – We'll go after breakfast. 2 – The keeper opened the doors before nine o'clock. 3 – This forest is full of dangerous animals. 4 – I am so tired that I can't go to the cinema. 5 – The cat killed three fishes. 6 – The drunken man is sleeping under the tree. 7 – The conductor gave us four tickets. 8 – We have (got) to count the money. 9 – The lions, tigers and monkeys aren't free in the zoo. 10 – I drank a cup of coffee before you came. 11 – The keeper had to kill the snake. 12 – The building is so high that you can't see the chimneys. 13 – The tigers are dangerous animals. 14 – Tourists are safe in our country. 15 – There are different fishes in the lake.

91

WHO WHERE

Başlangıçtan beri «şu» anlamında kullanıldığını gördüğümüz **that** kelimesinin «ki» anlamını da verdiğini ve bu anlamıyla iki cümleyi birbirine bağladığını öğrendik.

He is so strong that he can carry this table.	O kadar kuvvetlidir ki bu masayı taşıyabilir.
It was so cold that we didn't go to the park.	Hava o kadar soğuktu ki parka gitmedik.
She says that she is from Paris.	O der ki Parisli'dir. (Parisli olduğunu söyler.)
They say that they have two houses in izmir.	Derler ki İzmirde iki evleri var. (İzmir'de iki evleri olduğunu söylerler.)
The old woman says that she likes our flowers.	Yaşlı kadın der ki o bizim çiçeklerimizi sever. (Yaşlı kadın çiçeklerimizi sevdiğini söyler.)

That kelimesinin böyle değişik bir anlamda ve bir bağ olarak kullanılması gibi, birer soru kelimesi olarak öğrendiğimiz **who** «kim», ve **where** «nerede» kelimeleri de bu anlamlarından başka anlamda kullanılırlar. Bu derste **who** ve **where**'in bu yeni anlamda kullanılışlarını göreceğiz.

Who ve **where** kelimeleri cümle içinde bir isimden sonra gelerek, o ismin anlamını genişleten, o isim hakkında bilgi veren ve cümlede **who** ve **where**'den sonra yer alan ikinci kısım ile ilk kısmı birleştiren bir bağ vazifesi görürler. Bu durumda **who** kelimesinin verdiği anlam «ki o», **where** kelimesinin ise «ki orada» dır.

Daha kolay anlaşılması için, içinde bu yeni anlamıyla kullanılmış **who** ve **where** bulunan cümlelerin Türkçe karşılıklarını İngilizcelerinden önce görelim, sonra da aynı cümlelerin İngilizcelerine geçelim.

İçinde «ki o» anlamında **who** bulunan İngilizce cümlelerin Türkçeleri şöyledir:

Öğretmen bir adamdır, ki o öğretir.
Ayakkabıcı bir adamdır, ki o ayakkabılar yapar.

Fakat bu cümleleri, anlamlarına bir zarar vermeden, daha düzgün bir şekle sokmak mümkündür.

Öğretmen bir adamdır, ki o öğretir.	Öğretmen öğreten bir adamdır.
Ayakkabıcı bir adamdır, ki o ayakkabı yapar.	Ayakkabıcı ayakkabılar yapan bir adamdır.

Şimdi bu cümlelerin İngilizcelerini yapalım. Görüldüğü gibi bu cümlelerde iki kısım mevcuttur. Birincisi «ki o» dan önceki kısım, ikincisi «ki o» ile başlayan kısım. İlk kısmın İngilizcesini yapmak gayet basittir.

A teacher is a man	Öğretmen bir adamdır .....
A shoemaker is a man	Ayakkabıcı bir adamdır .....

İkinci kısımdaki «ki o» nun karşılığının da **who** olduğunu bildiğimize göre bunları da şöyle yapabiliriz:

who teaches	ki o öğretir
who makes shoes	ki o ayakkabılar yapar

Şimdi de bu iki kısmı birleştirerek cümleleri tamamlayalım.

A teacher is a man who teaches.	Öğretmen bir adamdır, ki o öğretir. (Öğretmen öğreten bir adamdır.)
A shoemaker is a man who makes shoes.	Ayakkabıcı bir adamdır, ki o ayakkabılar yapar. (Ayakkabıcı ayakkabılar yapan bir adamdır.)

Burada dikkati çeken nokta şudur: Türkçe cümlemizde «ki o» kelimesini kullandığımız takdirde Türkçe cümle İngilizcesine çok benzemektedir. Türkçe cümlemizi daha düzgün bir şekle soktuğumuz, yani «ki o» kelimesini çıkardığımız takdirde bu cümle ile, karşılığı olan İngilizce cümle arasında bi-

raz değişiklik olmaktadır. Bu tip cümleleri Türkçeye çevirirken «ki o» ile yapılan şekli değil, diğer düzgün şekli seçmeniz daha doğru olur. Bizim bu derste «ki o» tâbirini kullanmamız **who** bağının daha kolay ve daha iyi öğrenilmesi içindir.

A maid is a woman **who** **helps in the house**	Hizmetçi bir kadındır ki o evde yardım eder
A maid is a woman who helps in the house.	Hizmetçi bir kadındır, ki o evde yardım eder. (Hizmetçi evde yardım eden bir kadındır.)
A driver is a man **who** **drives cars**	Bir şoför bir adamdır ki o otomobiller sürer
A driver is a man who drives cars.	Bir şoför bir adamdır, ki o otomobiller sürer. (Bir şoför otomobiller süren bir adamdır.)
A farmer is a man **who** **grows wheat and other things**	Çiftçi bir adamdır ki o buğday ve diğer şeyler yetiştirir
A farmer is a man who grows wheat and other things.	Çiftçi bir adamdır, ki o buğday ve diğer şeyler yetiştirir. (Çiftçi buğday ve diğer şeyler yetiştiren bir adamdır.)

Yukarıdaki örneklerde baştan **who**'ya kadar olan bir kısım, **who**'dan başlayarak sona kadar devam eden ikinci bir kısım gördük. Bazen, **who** ile başlayan kısım birinci kısmın ortasında da olabilir. Aşağıdaki örneklerde, iyi görülmesi için, bu ikinci kısmı parantez içine alıyoruz.

The man (who is sitting in the room) is a teacher.	Adam (ki o odada oturuyor) bir öğretmendir. (Odada oturan adam bir öğretmendir.)

The girl (who is writing a letter) is Robert's sister.	Kız (ki o bir mektup yazıyor) Robert'in kızkardeşidir. (Bir mektup yazan kız Robert'in kızkardeşidir.)
The old man (who came here yesterday) is a famous doctor.	Yaşlı adam (ki o dün buraya geldi) ünlü bir doktordur. (Dün buraya gelen yaşlı adam ünlü bir doktordur.)
The students (who read these books) can learn English.	Öğrenciler (ki onlar bu kitapları okurlar) İngilizce öğrenebilirler. (Bu kitapları okuyan öğrenciler İngilizce öğrenebilirler.)

Son örnekte de görüldüğü gibi **who** çoğul bir anlam, yani «ki onlar» anlamını da verir.

The girls (who are writing letters) are Robert's sisters.	Kızlar (ki onlar mektuplar yazıyor) Robert'in kızkardeşleridir. (Mektuplar yazan kızlar Robert'in kızkardeşleridir.)

Bu tip cümlelerde **who** ile başlayan kısmı Türkçeye «ki o» ile değil daha düzgün bir ifadeyle çevirdiğimiz takdirde bu kısmın Türkçesinin nasıl olacağını yukarıdaki örneklerin içinde gördük. Bunları daha iyi görmeniz için sadece **who** ile başlayan kısımları ele alarak Türkçe karşılıklarını veriyoruz.

who teaches	(ki o öğretir) öğreten
who makes shoes	ayakkabılar yapan
who helps in the house	evde yardım eden
who is learning English	İngilizce öğrenen
who came here yesterday	dün buraya gelen
who can carry the tables	masaları taşıyabilen
who likes drinking beer	bira içmeyi seven
who drinks beer every day	her gün bira içen
who drank beer yesterday	dün bira içen
who is drinking beer now	şimdi bira içen
who cleans the windows	pencereleri temizleyen
who lives at Şişli	Şişli'de oturan
who went yesterday	dün giden
who will go tomorrow	yarın gidecek (olan)
who repairs tractors	traktörler tamir eden

who get up early	erken kalkanlar
who gets up early	erken kalkan
who is walking in the park	parkta yürüyen (dolaşan)
who will bring a packet	bir paket getirecek olan

Who ile başlayan kısımların Türkçe cümlemizde düzgün bir ifadeyle ne durumda olacağını inceledikten sonra şimdi tam cümleleri ve bunların «ki o» kullanarak değil düzgün bir Türkçeyle tercümelerini inceleyelim.

A shoemaker is a man who makes shoes.	Ayakkabıcı ayakkabılar yapan bir adamdır.
A maid is a woman who helps in the house.	Hizmetçi, evde yardım eden bir kadındır.
Maids are women who help in the house.	Hizmetçiler evde yardım eden kadınlardır.
The boy who is learning English is Ahmet's friend.	İngilizce öğrenen çocuk Ahmet'in arkadaşıdır.
The soldier who came here yesterday is Recep's brother.	Dün buraya gelen asker Recep'in erkek kardeşidir.
The man who can carry the tables must be very strong.	Masaları taşıyabilen adam çok kuvvetli olmalı.
I know a doctor who likes drinking beer.	Bira içmeyi seven bir doktor bilirim. (tanırım)
I know a doctor who drinks beer every day.	Her gün bira içen bir doktor tanırım.
Did you see the man who drank beer yesterday?	Dün bira içen adamı gördün mü?
She is looking at the boy who is drinking beer now.	Şimdi bira içen çocuğa bakıyor.
This is the woman who cleans the windows.	Pencereleri temizleyen kadın budur.
I have a friend who lives at Şişli.	Şişli'de oturan bir arkadaşım var.
These books belong to a student who went yesterday.	Bu kitaplar dün giden bir öğrenciye aittir.
Is that the student who will go tomorrow?	Yarın gidecek (olan) öğrenci bu mudur?
He has a friend who repairs tractors.	Traktörler tamir eden bir arkadaşı var.
The children who get up early will come with us.	Erken kalkan çocuklar bizimle gelecekler.

A child who gets up early eats more. Erken kalkan çocuk daha fazla yer.

The woman who is walking in the park is a nurse. Parkta dolaşan kadın bir hemşiredir.

This is the boy who will bring our letters tomorrow. Yarın mektuplarımızı getirecek çocuk budur.

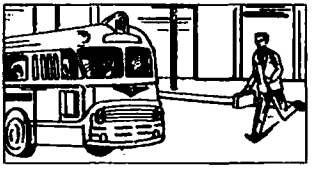
The woman who is standing in front of the door is Mrs. Green.
Kapının önünde duran kadın Mrs. Green'dir.

A postman is a man who brings us letters.
Bir postacı bize mektuplar getiren bir adamdır.

You see a man who is sleeping in the bed.
Yatakta uyuyan bir adam görüyorsunuz.

The man who is running to the bus has a bag in his hand.
Otobüse koşan adamın elinde bir çantası var.

Who kelimesinin bağlaç olarak nasıl kullanıldığını öğrendikten sonra şimdi de **where** kelimesinin «ki orada» anlamında kullanılış şeklini inceleyelim. Bunun için de ilk önce Türkçe cümleleri ele alarak bunların İngilizcelerine geçelim.

Okul bir yerdir ki orada öğrenciler birçok şeyler öğrenir.
Yatakodası bir yerdir ki orada uyuruz.

Bu cümleleri de daha güzel bir ifade haline sokmamız, **who** ile yapılmış cümlelerde olduğu gibi, mümkündür.

Okul bir yerdir ki orada öğrenciler birçok şeyler öğrenir.	Okul öğrencilerin birçok şeyler öğrendiği bir yerdir.
Yatak odası bir yerdir ki orada uyuruz.	Yatak odası uyuduğumuz bir yerdir.

Şimdi bu cümlelerin İngilizcelerine geçelim. İzlenen yol **who** ile yapılmış cümlelerde olduğu gibidir.

This is the park	Park budur .....
where	ki orada
we play football	futbol oynarız
This is the park where we play football.	Park budur ki orada futbol oynarız. (Futbol oynadığımız park budur.)
A school is a place	Bir okul bir yerdir .....
where	ki orada
students learn a lot of things	öğrenciler birçok şeyler öğrenirler
A school is a place where students learn a lot of things.	Bir okul bir yerdir ki orada öğrenciler birçok şeyler öğrenir. (Bir okul öğrencilerin birçok şeyler öğrendiği bir yerdir.)
A bedroom is a place	Yatakodası bir yerdir.....
where	ki orada
we sleep	uyuruz
A bedroom is a place where we sleep.	Yatakodası bir yerdir ki orada uyuruz. (Yatakodası uyuduğumuz bir yerdir.)
A cinema is a place	Sinema bir yerdir .....
where	ki orada
we see films	filmler görürüz
A cinema is a place where we see films.	Sinema bir yerdir ki orada filmler görürüz. (Sinema filmler gördüğümüz bir yerdir.)
A house is a place	Bir ev bir yerdir .....
where	ki orada
we live	otururuz (yaşarız-ikâmet ederiz)
A house is a place where we live.	Bir ev bir yerdir ki orada otururuz. (Ev yaşadığımız bir yerdir.)

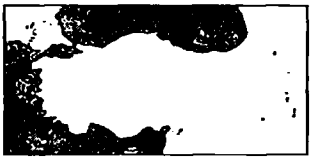
A station is a place .....
where
we wait for trains

Bir istasyon bir yerdir .....
ki orada
tren(ler) bekleriz

A station is a place where we wait for trains.

Bir istasyon bir yerdir ki orada trenler bekleriz. (Bir istasyon trenler beklediğimiz bir yerdir.)

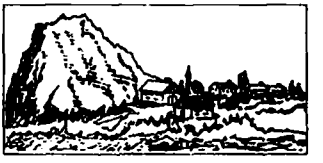

A bus stop is a place where people wait for buses.
Bir otobüs durağı insanların otobüsler beklediği bir yerdir.

Turkey is a country where Turks live.
Türkiye Türklerin yaşadığı bir ülkedir.

A butcher's is a place where people buy meat.
Bir kasap dükkânı insanların et aldığı bir yerdir.

A village is a place where villagers live.
Bir köy köylülerin yaşadığı bir yerdir.

An office is a place where business men work.
Bir büro iş adamlarının çalıştığı bir yerdir.

We went to a forest where there were a lot of monkeys.
Birçok maymunların olduğu bir ormana gittik.

They went to a place where tourists drank tea.
Turistlerin çay içtiği bir yere gittiler.

This is the garden where my mother grew flowers.
Annemin çiçekler yetiştirdiği bahçe budur.

This is the palace where they killed the queen.
Kraliçeyi öldürdükleri saray budur.

They cleaned the room where the teacher slept.
Öğretmenin uyuduğu odayı temizlediler.

92

the same ..... as

Türkçeye « ..... ile aynı» şeklinde tercüme edilen bu kalıpta boş bırakılan yere, aşağıdaki örneklerde de göreceğiniz gibi, isimler yerleştirilir.

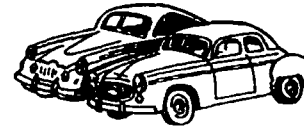
room	oda
the same ..... as	ile aynı
the same room as	ile aynı oda
in the same room as	ile aynı odada
Hasan sleeps in the same room as Recep.	Hasan Recep'le aynı odada uyur.
the same school as	ile aynı okul
Selma goes to the same school as Zeynep.	Selma Zeynep'le aynı okula gider.
the same hospital as	..... ile aynı hastane
The nurse works at the same hospital as the doctor.	Hemşire doktorla aynı hastanede çalışır.

Bu kalıpta en çok kullanılan isimler **colour** ile **age**'tir.

the same colour as	..... ile aynı renk
the same age as	..... ile aynı yaş
Selma is the same age as Zeynep.	Selma Zeynep'le aynı yaş(ta)dır.
Hasan Bey is the same age as Mr. Miller.	Hasan Bey Mr. Miller'le aynı yaştadır.
Mrs. Miller isn't the same age as Fatma Hanım.	Mrs. Miller Fatma Hanım'la aynı yaşta değildir.

Your pencil is the same colour as mine.	Senin kalemin benimkiyle aynı renktedir.
Tessa's hair is the same colour as your hair.	Tessa'nın saçı senin saçınla aynı renktedir.
His eyes are the same colour as his father's eyes.	Onun gözleri babasının gözleriyle aynı renktedir.
Whose eyes are the same colour as hers?	Kimin gözleri onunki ile aynı renktedir?
Are you the same age as Recep's daughter?	Recep'in kızıyla aynı yaşta mısınız?
I get on the same bus as my teachers.	Öğretmenlerimle aynı otobüse binerim.
She was sitting on the same bench as my sister.	Kızkardeşimle aynı sıranın üstünde oturuyordu.
They live in the same house as Mr. Miller.	Mr. Miller'le aynı evde otururlar.
We went to the same hotel as the other tourists.	Diğer turistlerle aynı otele gittik.

Kaya is sitting at the same desk as Zehra.
Kaya Zehra ile aynı sırada oturuyor.

Your car is the same colour as mine.
Otomobilin benimki ile aynı renktedir.

any more

Any ve **more** kelimelerinin ayrı ayrı anlamlarının ne olduğunu biliyoruz. İki kelime yanyana kullanıldığı takdirde ayrı iken verdikleri anlamlardan farklı bir anlam kazanırlar. Türkçeye «artık, bundan böyle» şeklinde tercüme edilen bu deyimi aşağıdaki örneklerde inceleyiniz:

I shan't go there any more.	Artık (bundan böyle, bir daha) oraya gitmeyeceğim.
They won't help you any more.	Artık sana yardım etmeyecekler.
I can't eat any more.	Artık (daha fazla) yiyemem.

You won't see them any more, because they have gone to Paris.	Onları artık görmeyeceksiniz, çünkü Paris'e gittiler.
This house doesn't belong to him any more, he sold it last month.	Bu ev artık ona ait değildir, onu geçen ay sattı.
I can't work any more, I am very tired.	Artık çalışamam, çok yorgunum.
The children mustn't bring flowers any more.	Çocuklar artık çiçekler getirmemeli.

at once

At ve **once** kelimeleri de birleşerek esas anlamlarından değişik anlamda bir deyim meydana getirirler. Bu deyimin Türkçe karşılığı «derhal, hemen» dir.

I must go there at once.	Oraya derhal gitmeliyim.
The policeman saw the thief at once.	Polis hırsızı derhal gördü.
The girl opened the door at once.	Kız derhal kapıyı açtı.
The student answered the question at once.	Öğrenci soruya derhal cevap verdi.
She was so tired that she slept at once.	O kadar yorgundu ki derhal uyudu.
The tiger ran out of the cage and the keepers killed it at once.	Kaplan kafesten dışarı koştu ve bekçiler onu derhal öldürdüler.

at all

At ve **all** kelimeleri de birleşerek «hiç, katiyen» anlamında bir deyim meydana getirirler.

She isn't old at all, she is only forty years old.	O katiyen yaşlı değildir, sadece kırk yaşındadır.
I am not tired at all.	Hiç (katiyen) yorgun değilim.
He isn't a good teacher at all.	O hiç iyi bir öğretmen değildir.
You can't understand it at all.	Onu katiyen anlayamazsınız.
You mustn't open the door at all, the baby is sleeping.	Kapıyı katiyen açmamalısınız, bebek uyuyor.
His sister isn't happy at all.	Kızkardeşi hiç mutlu değildir.

ALIŞTIRMALAR

I

Boş bırakılan yerlere **who** veya **where** koyunuz.

1 – They brought a soldier ..... spoke English. 2 – A park is a place ..... children play. 3– This is the man ..... drank seven bottles of beer yesterday. 4 – Show me the girl ..... came to the wedding at the village. 5 – This isn't the place ..... they play football with their friends. 6 – Sedat has a sister ..... is a history teacher at this school. 7 – This is the garden ..... they killed the tiger. 8 – Ahmet has a lot of friends ..... are learning French and other languages. 9 – Do you know the woman ..... came to our school with the teacher? 10 – A restaurant is a place ..... we eat meals.

II

Boş yerleri doldurunuz.

1 – I am not tired ..... all; I can come with you. 2 – My bag is the same colour ..... yours. 3 – She remembered my name ..... once. 4 – You mustn't ask me questions ..... more; I am reading my lessons. 5 – The teacher ..... went to England was a geography teacher. 6 – Tessa isn't the same age ..... Mary; she is older than her. 7 – A bookseller is a man ..... sells books. 8 – We went to a place ..... they sold old books. 9 – He can't get up early ..... all; he always goes to school late. 10 – They sent the letter ..... once.

III

Translate into Turkish.

1 – I saw a woman who was sitting in the park with her son. 2 – Some of my friends are the same age as Ali. 3 – Her handkerchief is the same colour as mine. 4 – A school is a place where all the school children go every day. 5 – The girl who came to our office yesterday was a nurse. 6 – I can't answer the letter at once because I am very busy. 7 – She isn't angry at all; she is laughing all the time. 8 – I won't come with you any more because you aren't driving the car carefully. 9 – They'll go to a place where they can play football. 10 – They showed me the man who killed four elephants.

IV

Translate into English.

1 – Babam seninkiyle aynı yaşta değildir. 2 – Eski kitaplar satan bir adam tanırım. 3 – Hataları derhal düzelttiler. 4 – Hiç kuvvetli değilsiniz. 5 – Pen-

ceremizi kıran çocuk nerede? 6 – Bir sinema, filmler gördüğümüz bir yerdir. 7 – Artık onlara yardım etmeyeceğim, çünkü onlar dün bana yardım etmediler. 8 – Arkadaşlarımla oynadığım yer burasıdır. 9 – Müzeye giden turistler birçok ilginç şeyler gördüler. 10 – Derhal çantanı getir.

önceki alıştırmaların yapılmış şekli

I

1 – Ahmet told the boys to play in the garden. 2 – The teacher told the students to go to the class-room. 3 – She told us not to touch the flowers. 4 – My mother told them to count all the apples. 5 – We told the children to bring their bags.

II

1 – He says that he is a doctor. 2 – The man says that he can't open the door now. 3 – The old man says that he is tired. 4 – The children say that they like playing in the garden. 5 – The nurses say that they will be at the hospital at nine o'clock. 6 – She says that her school is near the theatre. 7 – Tessa's brother says that he doesn't like Tessa's friends. 8 – Hasan says that he'll be too busy tomorrow. 9 – The doctor says that he'll go to the station if he gets up early. 10 – The keepers say that these snakes are very poisonous.

III

1 – Kapıyı açmamamı söylediler. 2 – Adam masaları ve sandalyeleri temizlememizi söyledi. 3 – Cumartesi günü gelmelerini söyledim. 4 – Öğretmen derslerimize çalışmamızı söyler. 5 – Mr. Miller bekçilerin kapıları saat dokuzda açacağını söyler. 6 – Kızkardeşim Fransızca öğrenmeyi sevmediğini söyler. 7 – Bu binada üç asansör vardır. 8 – İngilizce dili diğer dillerden daha kolaydır. 9 – Aslan ağacı sarstı. 10 – Şişe hemen hemen boştu.

IV

1 – They told me to come early. 2 – I told them to shut the door. 3 – Ahmet says that he can't learn English in six months. 4 – The doctor told me not to eat potatoes. 5 – All right, I'll give you twenty-five liras. 6 – I am sure you can understand this letter. 7 – Hurry up, we have only five minutes. 8 – Selma says that she has two hundred books. 9 – They didn't invite us. 10 – The keeper says that there are twenty-four monkeys in this cage.

93

Fiillerden yapılmış isimler ve sıfatlar

61. dersimizde fiillerin **ing** eki almış şekillerinin isim veya sıfat olarak da kullanılabildiğini görmüştük. İsim olarak kullanılışı şöyleydi:

I like reading.	Okumayı severim.
He doesn't like smoking.	Sigara içmeyi sevmez.
Reading is useful.	Okuma faydalıdır.
She began washing the plates.	Tabakları yıkamaya başladı.
Some people doesn't like writing letters.	Bazı insanlar mektup(lar) yazmayı sevmez.
She likes working.	Çalışmayı sever.
She likes working in the garden.	Bahçede çalışmayı sever.
Walking is good for everybody.	Yürüyüş herkes için iyidir.

Sıfat olarak kullanılışları ise, ait oldukları ismin ardından geldikleri zamandır.

Can you see the man sitting there?	Orada oturan adamı görebilir misin?
There is a woman reading by the window.	Pencerenin yanında okuyan bir kadın var.
The girl playing in the garden is my sister.	Bahçede oynayan kız kızkardeşimdir.
We saw a girl walking in the park.	Parkta dolaşan bir kız gördük.
The man drinking coffee is a history teacher.	Kahve içen adam bir tarih öğretmenidir.
The farmer showed me a white horse running in the field.	Çiftçi bana tarlada koşan beyaz bir at gösterdi.

Yine aynı derste **ing** eki almış fiillerin ayrı bir kullanılış şeklini görmüştük. Bu da Türkçedeki «gelerek, yiyerek, okuyarak, gülerek» gibi ifadelerin İngilizcede **ing** eki almış fiillerle yapılmasıydı.

He came into the room.	Odaya geldi.
He came into the room (eating an apple.)	(Bir elma yiyerek) odaya geldi.
She answered my question.	Soruma cevap verdi.
She answered my question (laughing).	Soruma (gülerek) cevap verdi.
The teacher drew maps.	Öğretmen haritalar çizdi.
The teacher drew maps (showing us all the countries.)	Öğretmen (bize bütün ülkeleri göstererek) haritalar çizdi.
The boy went home crying.	Çocuk ağlayarak eve gitti.
He came in opening the door quietly.	Kapıyı sessizce açarak girdi.
The man opened the box using a big knife.	Adam kutuyu büyük bir bıçak kullanarak açtı.
Breaking the window the thief came in.	Hırsız pencereyi kırarak girdi.

mastar ve fiil – isim

ing eki almış fiillerin, daha önce öğrendiğimiz bu kullanılışlarını kısaca tekrarladıktan sonra şimdi de **ing** eki almış ve isim olarak kullanılan fiil ile mastar halinde bulunan ve anlam bakımından **ing** eki almış isim fiile pek benzeyen mastarlara kısaca temas edelim.

Önünde **to** mastar eki olan fiillerin Türkçe karşılıklarının ne olduğunu biliyoruz.

to read	okumak
to see	görmek
to walk	yürümek

Görüldüğü gibi mastar halindeki fiillerde **to**'nun karşılığı «mek, mak» olmaktadır.

46. dersimizde mastar halindeki fiillerin bazı fiillerden sonra geldiği zaman, «okumak, görmek, yürümek» şeklinde «mek, mak» ekli değil, biraz değişik bir anlamda, yani «okumayı, görmeyi, yürümeyi» şeklinde tercüme edildiğini gördük.

to read	okumak, okumayı
I want to read.	Okumak isterim. (Okumayı isterim.)
I like to read.	Okumayı severim.
She doesn't like to see sad films.	Acıklı filmler görmeyi sevmez.
They like to walk.	Yürümeyi severler.

Aynı fiilleri **ing** eki almış durumda, yani isim-fiil olarak kullanırsak,

I like reading.	Okumayı severim.
She doesn't like seeing sad films.	Acıklı filmler görmeyi sevmez.
They like walking.	Yürümeyi severler.

cümlelerini elde ederiz. Burada isim-fiillerle mastarların bazı durumlarda Türkçeye aynı şekilde çevrildiklerini görüyoruz. Nitekim, **to read** ve **reading** «okumayı», **to see** ve **seeing** «görmeyi», **to walk** ve **walking** «yürümeyi» şeklinde Türkçeye çevrilmiş bulunmaktadır.

Türkçeye çevrilişleri bakımından aynı anlamda görülen, fakat aralarında biraz anlam farkı bulunan bu isim-fiil ve mastar konusunu ileride ele alarak farkın ne olduğunu geniş bir şekilde açıklayacağız. Şimdilik bu fark konusunda sadece şunu söyleyecegiz: isim-fiil ile yapılan ifadede bir süreklilik, mastar ile yapılanlarda ise geçicilik anlamı vardır.

I like reading books.	Kitaplar okumayı severim.

Bu cümlede her zaman için kitap okumayı sevdiğim, kitap okumaktan hoşlandığım anlatılmaktadır. Bu hoşlanma her zaman için mevcuttur.

I like to read books.	Kitaplar okumayı severim.

Bu cümlede ise şu anda kitap okumayı sevdiğim, tercih ettiğim; başka bir hareket yapmak yerine kitaplar okumayı istediğim anlatılmaktadır. Bu hoşlanma şu an için mevcuttur.

HAVE

80. dersimizde, «sahip olmak, malik olmak» anlamına gelen **have** fiilinin **difficulty** ismiyle birleşerek «zorlukla karşılaşmak, müşkülatı olmak» anlamında kullanıldığım görmüştük. **Have** fiili buna benzer başka isimlerle de birleşerek yeni fiiller meydana getirir. İlk önce **have** fiilinin **difficulty** ile birleşerek verdiği anlamı birkaç örnekle gözden geçirdikten sonra diğer isimlerle meydana getirdiği anlamlardan önemli olanlarını sırayla ele alalım.

to have difficulty	müşkülatla karşılaşmak, müşkülatı olmak
I have difficulty.	Müşkülatım var.
If you have difficulty, you can ask me.	Müşkülatın varsa bana sorabilirsin.

Have fiili «zaman, vakit» anlamında olan **time** kelimesi ile birleşerek «vakit geçirmek» anlamına gelen bir fiil meydana getirirler. Ancak böyle bir cümlede **time** ismi önünde **good, bad** gibi bir sıfat bulunması gerekir.

to have a good time.	iyi vakit geçirmek
We'll have a good time.	İyi vakit geçireceğiz.
We had a good time.	İyi vakit geçirdik.
They had a good time at the picnic.	Piknikte iyi vakit geçirdiler.

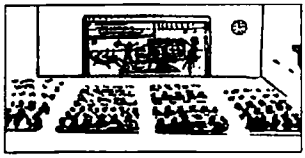
to have a bad time	fena vakit geçirmek
She had a bad time in the village.	Köyde fena vakit geçirdi.
They had a bad time in London.	Londra'da fena vakit geçirdiler.
I had a very nice time here.	Burada çok hoş vakit geçirdim.
Did you have a good time at Erdek?	Erdek'te iyi vakit geçirdiniz mi?

Have fiili **lesson** ismiyle birleşerek «ders almak, ders yapmak» anlamını verir.

to have a lesson	(bir) ders almak, ders yapmak
We have five lessons a week.	Haftada beş ders alırız. (yaparız)
We have five English lessons a week.	Haftada beş İngilizce dersi yaparız.
They have history lessons at school.	Okulda tarih dersleri yaparlar.

They had history lessons at school. Okulda tarih dersleri yaptılar.

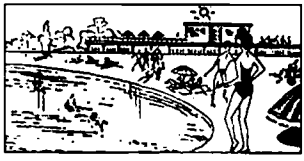
Will she have a lesson tomorrow? Yarın ders yapacak mı? (alacak mı)
Did you have English lessons? İngilizce dersleri aldınız mı?
If our teacher comes, we'll have French lessons. Öğretmenimiz gelirse Fransızca dersler yapacağız.

We had a good time at the theatre.
Tiyatroda iyi vakit geçirdik.

They had a bad time at the picnic.
Piknikte fena vakit geçirdiler.

You'll have a nice time at the seaside; it is sunny today.
Deniz kenarında iyi vakit geçireceksiniz; bugün hava güneşli.

We have a geography lesson every Friday.
Her cuma coğrafya dersi yaparız.

Have fiili **cold** kelimesi ile birleşerek «soğuk almak, nezle olmak» anlamını veren bir fiil meydana getirir.

to have a cold soğuk almak, nezle olmak

I have a cold. Soğuk almışım. (nezleyim)
My son has a cold. Oğlum soğuk almış. (nezle)
My son had a cold last week. Oğlum geçen hafta soğuk aldı.
I have a cold; don't use my towel. Soğuk almışım; havlumu kullanma.

Bath [ba:t] kelimesi ile birleşerek «banyo yapmak, yıkanmak» fiilini meydana getirir.

to have a bath	banyo yapmak, yıkanmak
I'll have a bath tonight.	Bu gece banyo yapacağım.
When did you have a bath?	Ne zaman banyo yaptın?
The baby didn't have a bath yesterday.	Bebek dün banyo yapmadı.
Where can she have a bath?	Nerede banyo yapabilir?
Do you have a bath before you go to bed?	Yatmadan önce banyo yapar mısınız?
He always has a bath before he goes to bed.	Yatmadan önce daima banyo yapar.

The man has a cold; there is a handkerchief in his hand.
Adam soğuk almış; (nezlesi var) elinde bir mendil var.

Mr. Green had a bath.
Mr. Green banyo yaptı.

Fight [fayt] ile birleşerek «dövüşmek, kavga yapmak» fiilini meydana getirir.

to have a fight	dövüşmek, kavga yapmak
The children had a fight last week.	Çocuklar geçen hafta dövüştüler.
I had a fight with him.	Onunla dövüştüm.
He didn't have a fight with his friends.	Arkadaşlarıyla dövüşmedi.
The thief had a fight with the policeman.	Hırsız polisle dövüştü.
The elephant had a fight with the tigers.	Fil kaplanlarla dövüştü.
Do they have a fight every day?	Her gün dövüşürler mi?

Quarrel [kworıl] ile birleşerek «ağız kavgası yapmak, atışmak» anlamını verir.

to have a quarrel	ağız kavgası yapmak, atışmak
I had a quarrel with him.	Onunla atıştım.
When did you have a quarrel with your sister?	Kızkardeşinle ne zaman atıştın?
She had a quarrel with her husband.	Kocasıyla atıştı.
She has a quarrel with her husband every day.	Kocasıyla her gün atışır.
The keeper had a quarrel with the children.	Bekçi çocuklarla atıştı.

Tom often has a fight with his friends.
Tom sık sık arkadaşlarıyla dövüşür.

He had a quarrel with his wife.
Karısıyla atıştı.

Walk kelimesiyle birleşerek «gezinti yapmak, yürüyüş yapmak» fiilini meydana getirir.

to have a walk	yürüyüş yapmak, gezinti yapmak
We had a walk in the fields.	Tarlalarda bir gezinti yaptık.
Do you have a walk before dinner?	Akşam yemeğinden önce gezinti yapar mısınız?
She has a walk in the morning.	Sabahleyin gezinti yapar.
She doesn't have a walk in the morning.	Sabahleyin gezinti yapmaz.
She had a walk in the morning.	Sabahleyin gezinti yaptı.

Rest ile birleşerek «dinlenmek» fiilini meydana getirir.

to have a rest	dinlenmek

We had a rest after lunch.	Öğle yemeğinden sonra dinlendik.
You must have a rest; you are very tired.	Dinlenmelisiniz; çok yorgunsunuz.
The old man will have a rest under the tree.	Yaşlı adam ağacın altında dinlenecek.

Look ile birleşerek «bir göz atmak, bir bakıvermek» anlamını verir.

to have a look	bir göz atmak, bakıvermek
Can I have a look?	Bir göz atabilir miyim?
Can I have a look at these pictures?	Bu resimlere bir göz atabilir miyim?
She had a look at the rooms.	Odalara bir göz attı.

The girl and her friend had a walk in the park.
Kız ve arkadaşı parkta gezinti yaptılar.

The soldier had a rest under the tree.
Asker ağacın altında dinlendi.

Have fiilinin görmüş olduğumuz kelimelerle birleşerek meydana getirdiği fiillerle yapılmış cümleler soru veya olumsuz yapılırken **have**'i cümle başına almak ve yanına **not** getirmek gibi bir işlem yapılmamakta, cümlede başka bir yardımcı fiil varsa ondan, yoksa **do (did)** fiilinden istifade edilmektedir.

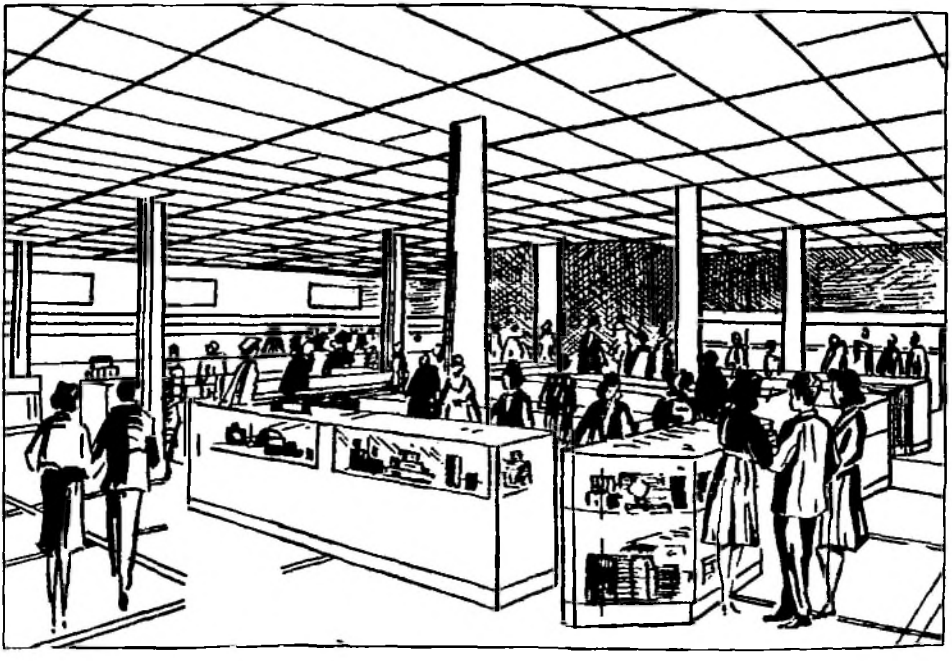
We have a walk every day.	Her gün bir gezinti yaparız.
We don't have a walk every day.	Her gün bir gezinti yapmayız.
She had a rest in bed.	Yatakta istirahat etti.
Did she have a rest in bed?	Yatakta istirahat etti mi?
I'll have a look at the book.	Kitaba bir göz atacağım.
Ahmet didn't have a fight with Tom.	Ahmet Tom'la dövüşmedi.
I had a cold last week.	Geçen hafta soğuk aldım. (nezleydim.)
You'll have a good time.	İyi vakit geçireceksiniz.
You had a good time.	İyi vakit geçirdiniz.
Did you have a good time?	İyi vakit geçirdiniz mi?
Can we have a good time?	İyi vakit geçirebilir miyiz?

HIZLI İNGİLİZCE

İkinci Basamak

Ders 94

94

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

bath [ba:t]	banyo	**king** [king]	kral
castle [ka:sıl]	kale, şato	**package** [pekic]	paket
clothes [kloudz]	elbise	**popular** [popyulı]	halkın sevdiği, *popüler*, sevilmiş
corner [ko:nı]	köşe		

cross [kros]	enlemesine geçmek	**portrait** [po:trit]	portre
		present [prezınt]	hediye
fight (fought-fought)	dövüşmek	**prison** [prizın]	hapishane
[fayt] [fo:t] [fo:t]	atışmak	**quarrel** [kworıl]	ağız kavgası yapmak, atışmak
ground [graund]	zemin		
hope [houp]	ümit etmek		
hope [houp]	ümit	**raincoat** [reynkout]	yağmurluk
job [cob]	iş, vazife	**stone** [stoun]	taş
kind [kaynd]	cins, tür	**sweater** [swetı]	süeter, kazak

AÇIKLAMALAR

Okuduğumuz metinde geçen özel isimlerin okunuşlarını veriyoruz :

Westminster Abbey [westminstı ebi]	Londra'da bir kilise
River Thames [rivı temz]	Londra'dan geçen bir nehir
National Gallery [neyşınıl gelıri]	Londra'da bir resim galerisi
Mehmet the Conqueror [mehmet dı konkwırı]	Fatih Sultan Mehmet
Oxford Street [oksfıd stri:t]	Londra'da bir cadde
Selfridge's [selfriciz]	Londra'da bir mağaza
Harrod's [herıdz]	Londra'da bir mağaza
Gamage's [gemiciz]	Londra'da bir mağaza

İçinde her cins şey satılan büyük mağazalara **department store** denir. **Department** kelimesinin tek başına anlamı «kısım, bölüm» dür.

«yer, döşeme» anlamına geldiğini öğrendiğimiz **floor** kelimesi kat anlamında da kullanılır.

This house has three floors. Bu evin üç katı vardır. (üç kattır)

Dress kelimesinin «elbise» anlamında olduğunu ve sadece kadın elbisesi anlamını verdiğini biliyoruz. **Clothes** kelimesi ise genel anlamda «elbise» demektir. Daima bu şekilde, yani çoğul durumda bulunur.

Packet kelimesi ile **package** arasında fark şudur. **Packet** daha küçük bir paket ifade eder, **package** ise daha büyük bir paketi gösterir.

Nice kelimesi hem «hoş, iyi» hem de «kibar, nazik» anlamını verir.

Hope fiil olarak «ümit etmek» anlamındadır. İsim olarak da «ümit» anlamını verir. **I hope,** ifadesi Türkçeye «Ümit ederim.» şeklinde çevrilebileceği gibi «İnşallah» şeklinde de çevrilebilir.

I hope they can finish it soon. İnşallah onu çabuk bitirebilirler.

Cross fiili bir şeyi enlemesine «geçmek» anlamındadır.

We crossed the river. Nehri geçtik.
The boy crossed the street. Çocuk caddeyi geçti.

Boat kelimesi her ne kadar «kayık» anlamında ise de «gemiyle» ifadesini yaparken «gemi» karşılığı olarak **boat** kullanılır.

They went by boat. Gemiyle gittiler.

DEPARTMENT STORES IN LONDON

From the Houses of Parliament they went to Westminster Abbey.

Mr. Miller said, «We can see the names of famous men in English history in stones on the walls. And there are some statues too.»

From Westminster Abbey they went to the Tower of London, crossing the River Thames by boat. It is the oldest castle in London. Here they saw the blackbirds in the tower. The tower is now a museum, but in old times it was a prison for kings and queens and some famous men.

After lunch they went to the National Gallery. There were thousands of beautiful paintings from all parts of the world. Mary showed them the portrait of Mehmet the Conqueror and the Turkish carpets on the walls. They liked the National Gallery very much. «It isn't so large as the Louvre.» said Ahmet. «Where are we going from here?»

«Today we aren't going anywhere because we are tired. But Mary can take you to the shopping district.» Mr. Miller said. «Mrs. Miller and I will go home and make some good English tea for you.»

Mr. and Mrs. Miller said good-bye to them and took a bus and went to Euston Square. The children walked to Oxford Street.

«This is like your İstiklal Caddesi in Istanbul.» Mary said.

«There are a lot of big stores and shops on this street.»

«Which is the most famous department store?» Zeynep asked Mary.

«Almost all of them are famous. But Selfridge's and Harrod's and Gamage's are the biggest stores. At Selfridge's you can find everything. It is the most popular store in London.»

They walked to Selfridge's. The building was very high. It had a lot of departments. They began from the ground floor. Here there were all kinds of things for the kitchen and garden. Then they went to the first floor. It was full of men's clothes. Ahmet bought a raincoat for himself and a scarf for his father. Zeynep bought a beautiful pipe for her father. Then they went to the other departments. Zeynep bought two dresses, a sweater and two skirts for herself and a scarf for her mother. Ahmet bought some presents for his mother and for Hatice. They bought some more presents for their friends too.

«I think this is enough shopping for today. If we buy any more presents, we'll have no money for our tickets to go back to Turkey.» Ahmet said.

Their hands were full of packages. When they came to the street, there were no taxis free.

«I don't think we can get on a bus with all these packages.» Mary said. «We'll have to find a taxi.»

«But how can we get a taxi?» Zeynep asked. «They don't stop for one minute.»

«Leave it to me.» Ahmet said. «This is a man's job. You girls, stand near that shop on the corner.»

The girls went to the corner and waited and waited. They were very tired with all those packages in their hands. After about twenty minutes Ahmet came back.

«I am sorry, but there aren't any taxis free. We shall have to wait.»

«All right.» Zeynep said. «Now you take these packages and I shall go and ask that policeman to find us a taxi. I'll tell him that we are tourists from Turkey. They are always nice to ladies.»

Ahmet took the packages from Zeynep. She went and talked to the policeman for one minute.

«I hope the policeman will think that Zeynep is a lady.» Ahmet said without much hope. But when Zeynep came back she was smiling.

She said, «He is going to find us a taxi.»

After about two minutes they were in a taxi.

«What other things are a man's job Ahmet?» Zeynep asked. But Ahmet didn't want to listen to this and he began to look at the people and the cars in the street.

LONDRA'DAKİ (HER ŞEY SATAN) MAĞAZALAR

Parlamento binalarından Westminster Abbey'ye gittiler.

Mr. Miller, «Duvarlardaki taşlarda İngiliz tarihinde ünlü adamların isimlerini görebiliriz. Biraz heykel de var.» dedi.

Westminster Abbey'den, Thames Nehri'ni gemiyle geçerek Londra Kulesi'ne gittiler. O Londra'da en eski kaledir. Burada kuledeki siyah kuşları gördüler. Kule şimdi bir müzedir, fakat eski zamanlarda krallar, kraliçeler ve bazı ünlü adamlar için bir hapishane idi.

Öğle yemeğinden sonra National Gallery'ye gittiler. Dünyanın bütün kısımlarından binlerce güzel tablolar vardı. Mary onlara Fatih Sultan Mehmet'in portresini ve duvarlarda Türk halılarını gösterdi. National Gallery'yi pek çok beğendiler. Ahmet, «Louvre kadar büyük değil.» dedi, «Buradan nereye gidiyoruz?»

Mr. Miller, «Bugün biz bir yere gitmiyoruz çünkü yorgunuz. Fakat Mary sizi alışveriş bölgesine götürebilir.» dedi. «Mrs. Miller ve ben eve gideceğiz ve sizin için iyi İngiliz çayı yapacağız.»

Mr. ve Mrs. Miller onlara Allahaısmarladık dediler ve bir otobüse bindiler, Euston Meydanı'na gittiler. Çocuklar Oxford Caddesi'ne yürüdüler.

Mary, «Bu sizin İstanbul'da İstiklal Caddesi gibi.» dedi. «Bu caddede birçok büyük mağazalar ve dükkânlar var.»

Zeynep Mary'ye, «En ünlü (herşey satan) mağaza hangisi?» diye sordu.

«Hemen hemen hepsi ünlüdür. Fakat Selfridge's, Harrod's ve Gamage's en büyük mağazalardır. Selfridge's'de her şey bulabilirsiniz. Londra'da en popüler (halk tarafından tutulan) mağazadır.»

Selfridge's'e yürüdüler. Bina çok yüksekti. Birçok kısımları vardı. Zemin kattan başladılar. Burada mutfak ve bahçe için eşyaların bütün cinsleri vardı. Sonra birinci kata gittiler. O erkek giysileriyle doluydu. Ahmet kendisi için bir yağmurluk, babası için bir eşarp aldı. Zeynep babası için güzel bir pipo aldı. Sonra diğer kısımlara gittiler. Zeynep kendisi için iki elbise, bir süeter, iki etek ve annesi için bir eşarp aldı. Ahmet annesi için ve Hatice için birkaç hediye aldı. Arkadaşları için de biraz daha hediyeler aldılar.

Ahmet, «Zannederim bugün için bu yeterli alışveriş. Daha hediyeler alırsak Türkiye'ye dönmek için biletlerimize hiç paramız olmayacak.» dedi.

Elleri paketlerle doluydu. Caddeye geldikleri zaman hiç boş (serbest) taksi yoktu.

Mary, «Bütün bu paketlerle bir otobüse binebileceğimizi zannetmem.» dedi. «Bir taksi bulmamız gerekecek.»

Zeynep, «Fakat nasıl bir taksi bulabiliriz?» diye sordu. «Bir dakika için durmuyorlar.»

Ahmet, «Onu bana bırak.» dedi. «Bu bir erkeğin işi. Siz kızlar, köşedeki şu dükkânın yanında durun.»

Kızlar köşeye gittiler ve beklediler, beklediler. Ellerindeki bütün şu paketlerle çok yorgundular. Yaklaşık yirmi dakika sonra Ahmet döndü.

«Affedersiniz, fakat hiç boş taksi yok. Beklemek zorunda kalacağız.»

Zeynep, «Pekâlâ.» dedi. «Şimdi sen bu paketleri al, ben gidip şu polise bize bir taksi bulmasını talep edeceğim. (isteyeceğim) Ona Türkiyeli turistler olduğumuzu söyleyeceğim. Onlar hanımlara daima naziktirler.»

Ahmet paketleri Zeynep'ten aldı. O gitti ve polisle bir dakika konuştu.

Ahmet ümitsiz, «İnşallah polis Zeynep'i bir hanım zanneder.» dedi. Fakat Zeynep döndüğü zaman tebessüm ediyordu.

«Bize bir taksi bulacak.» dedi.

Yaklaşık iki dakika sonra bir taksideydiler.

Zeynep, «Hangi (ne) diğer işler bir erkeğin işidir Ahmet?» diye sordu. Fakat Ahmet bunu dinlemek istemedi ve caddedeki insanlara ve otomobillere bakmağa başladı.

ALIŞTIRMALAR

I

Boş yerleri doldurunuz.

1 – I don't like ..... drink milk. 2 – They'll go for a picnic ..... Sunday. 3 – The girl began ..... read the story book yesterday. 4 – We are tourists ..... Turkey. 5 – The National Gallery isn't so big ..... the Louvre Museum. 6 – Ahmet bought a raincoat ..... himself. 7 – Mary took Ahmet and Zeynep ..... the shopping district. 8 – The package is full ..... dresses and skirts. 9 – Zeynep bought a lot ..... presents for her friends. 10 – The tourists will come to Turkey ..... July.

II

Bu cümlelerdeki hataları düzeltiniz.

1 – You'll have good time at Uludağ. 2 – My daughter have a cold; she can't come with you. 3 – She began to reading the book. 4 – There is two plates on the table. 5 – The students comes here twice a week. 6 – They went to Ankara with train. 7 – How many packages is there on the table? 8 – The tourists will come to Turkey on July. 9 – My father isn't in home. 10 – The girl looked to the boys playing in the garden.

III

Translate into Turkish.

1 – When I saw them, the boys were fighting. 2 – I hope it won't rain tomorrow. 3 – I'll put the portrait of my mother on the wall. 4 – We'll have a rest in the park. 5 – She has a cold; she mustn't go to the cinema. 6 – Did you have a good time at the picnic? 7 – If you have difficulty, you can come to me. 8 – She'll have a bath now. 9 – He is the most popular actor in England. 10 – In a big department store you can buy almost everything. 11 – I want to buy a present for my wife and my mother. 12 – There are two kinds of apples in this garden. 13 – We crossed the River Thames by boat. 14 – The little girl will have a cold if she sits in the garden. 15 – Mr. Miller smokes the same cigarettes as Mr. Green. 16 – The students have English lessons every morning. 17 – She doesn't like to walk in the park. 18 – They wrote their names on the stone. 19 – What is your job? 20 – Zeynep is the same age as Selma.

IV

Translate into English.

1 – Parkta iyi vakit geçirdik. 2 – Haftada dört İngilizce ders yaparız. 3 – Kadın kocasıyla atıştı. 4 – Arkadaşlarımızla gezinti yapacağız. 5 – Mektubunuza bir göz atabilir miyim? 6 – Bir odanın dört köşesi vardır. 7 – Bu büyük paketi taşıyamam. 8 – Eski günlerde bu kule bir hapishaneydi. 9 – İnşallah (ümit ederim) yarın hava güneşli olacak. 10 – Bu kralın portresidir.

önceki alıştırmaların yapılmış şekli

I

1 – who 2 – where 3 – who 4 – who 5 – where 6 – who 7 – where 8 – who 9 – who 10 – where

II

1 – at 2 – as 3 – at 4 – any 5 – who 6 – as 7 – who 8 – where 9 – at 10 – at

III

1 – Oğluyla parkta oturan bir kadın gördüm. 2 – Arkadaşlarımın bazıları Ali ile aynı yaştadır. 3 – Onun mendili benimkiyle aynı renktedir. 4 – Okul, bütün okul çocuklarının her gün gittiği bir yerdir. 5 – Dün büromuza gelen kız bir hemşireydi. 6 – Mektuba derhal cevap veremem çünkü çok meşgulüm. 7 – Hiç kızgın değil; hep gülüyor. 8 – Artık sizinle gelmeyeceğim, çünkü otomobili dikkatli sürmüyorsunuz. 9 – Futbol oynayabilecekleri bir yere gidecekler. 10 – Bana dört fil öldüren adamı gösterdiler.

IV

1 – My father isn't the same age as yours. 2 – I know a man who sells old books. 3 – They corrected the mistakes at once. 4 – You aren't strong at all. 5 – Where is the boy who broke our window? 6 – A cinema is a place where we see films. 7 – I shan't help them any more because they didn't help me yesterday. 8 – This is the place where I play with my friends. 9 – The tourists who went to the museum saw a lot of interesting things. 10 – Bring your bag at once.

95

İsim veya sıfat olarak kullanılan fiiller

İngilizcede bazı fiiller isim veya sıfat olarak da kullanılırlar. Bunları aşağıda örnekler içinde inceleyiniz:

to help	yardım etmek
help	yardım
I always help my mother.	Anneme daima yardım ederim.
I want your help.	Yardımını istiyorum.

Bu örneklerin ilkinde **help**'in bir fiil olarak kullanıldığını görüyoruz. İkincisinde ise «yardım» anlamında bir isimdir. Şekilce aralarında hiçbir fark olmadığına göre sıfat veya isim olarak da kullanılabilen bir fiilin bir cümlede sıfat veya isim olarak mı yoksa fiil olarak mı kullanıldığı nasıl anlaşılacaktır? Bu gayet basittir. Cümle içindeki yeri bunu kolayca belli eder. Örneğin yukarıdaki örneğimizde ilk **help** özneden sonra yer almıştır ki burası bir fiilin yeridir. İkinci cümledeki **help** bir sıfattan (**your**) sonra yer almıştır, bu durumda bir isim olarak kullanıldığı açıktır. Esasen cümlenin diğer kısmının verdiği anlam da burada **help**'in «yardım etmek» anlamında bir fiil değil, «yardım» anlamında bir isim olacağını belli etmektedir.

You must help your friends.	Arkadaşlarına yardım etmelisin.
Thank you very much for your help.	Yardımın için çok teşekkür ederim.

to answer	cevap vermek
answer	cevap

When will you answer his letter?	Onun mektubuna ne zaman cevap vereceksin?
This is my answer.	Cevabım budur.
to rain	(yağmur) yağmak
rain	yağmur
It is raining now.	Şimdi yağmur yağıyor.
Rain is good for trees and flowers.	Yağmur ağaçlar ve çiçekler için iyidir.
to play	oynamak
play	oyun, piyes
The children play in the garden.	Çocuklar bahçede oynar.
Did you like the play at that theatre?	Şu tiyatrodaki piyesi beğendiniz mi?
to cook	pişirmek
cook	aşçı
My mother always cooks the meals in the morning.	Annem yemekleri daima sabahleyin pişirir.
What is your cook's name?	Aşçınızın adı nedir?
to walk	yürümek, dolaşmak
walk	gezinti, yürüyüş
Selma walks to the station.	Selma istasyona yürür.
She went for a walk in the fields.	Tarlalarda bir gezintiye gitti.
to smoke	sigara içmek
smoke	duman
I don't smoke until twelve o'clock.	Saat on ikiye kadar sigara içmem.
There is smoke in the room.	Odada duman var.
to talk	konuşmak
talk	söz, laf, konuşma
I want to talk with you.	Sizinle konuşmak istiyorum.
There was an interesting talk on the radio yesterday.	Dün radyoda ilginç bir konuşma vardı.

to sleep	uyumak
sleep	uyku
She sleeps in the small room.	O küçük odada uyur.
He talks in his sleep.	Uykusunda konuşur.
to stop	durmak
stop	durak
The bus stopped in front of the hospital.	Otobüs hastanenin önünde durdu.
There is a bus stop in front of the hospital.	Hastanenin önünde bir otobüs durağı var.
to kiss	öpmek
kiss	öpücük
He kissed his father's hand.	Babasının elini öptü.
She gave her mother a kiss.	Annesine bir öpücük verdi.
to dance	dansetmek
dance	dans
They danced at the wedding.	Düğünde dans ettiler.
The tourists didn't like their dance.	Turistler onların dansını sevmediler.
to love	sevmek
love	sevgi, aşk
He loves his wife.	Karısını sever.
There is no love between the wife and the husband.	Karı ve koca arasında hiçbir aşk yok.
to watch	seyretmek
watch	kol saati
They are watching the children playing in the garden.	Bahçede oynayan çocukları seyrediyorlar.
It is five o'clock by my watch.	Benim saatime göre saat beş.

to order	emretmek
order	emir, sipariş
He ordered me to open the package.	Paketi açmamı emretti.
This is the order of the headmaster.	Müdürün emri budur.
to work	çalışmak
work	iş
He works in an office.	O bir büroda çalışır.
This is difficult work.	Bu zor iştir.
to drink	içmek
drink	içki
They usually drink tea in the afternoon.	Öğleden sonra genellikle çay içerler.
Beer isn't a strong drink.	Bira kuvvetli bir içki değildir.
to end	sona ermek
end	son
The road ends here.	Yol burada sona erer.
At the end of the road there is a farm.	Yolun sonunda bir çiftlik vardır.
to rest	istirahat etmek
rest	istirahat
The old man is resting under the tree.	Yaşlı adam ağacın altında istirahat ediyor.
Sunday is a day of rest.	Pazar bir istirahat günüdür.
to travel	seyahat etmek
travel	seyahat
We travelled for twenty days.	Yirmi gün seyahat ettik.
Our travel to England was very interesting.	İngiltere'ye seyahatimiz çok ilginçti.
to use	kullanmak
use	fayda, kullanılış

Can I use your pencil?	Kaleminizi kullanabilir miyim?
What is the use of this box?	Bu kutunun faydası nedir?
to visit	ziyaret etmek
visit	ziyaret
They visit their mother every Saturday.	Annelerini her cumartesi ziyaret ederler.
Thank you very much for your visit.	Ziyaretiniz için çok teşekkür ederim.
to fight	dövüşmek
fight	kavga
The children are fighting in the street.	Çocuklar sokakta dövüşüyorlar.
The people in the street watched the fight.	Sokaktaki insanlar kavgayı seyrettiler.

Şimdiye kadar okuduğumuz örneklerde fiilleri ve aynı fiillerin isim olarak kullanılışlarını gördük. Aşağıdaki beş örnekte de fiilleri ve bu fiillerin sıfat olarak kullanılışlarını göreceğiz.

to clean	temizlemek
clean	temiz
The maid cleaned all the windows and the doors.	Hizmetçi bütün pencereleri ve kapıları temizledi.
The windows and the doors are clean.	Pencereler ve kapılar temizdir.
to correct	düzeltmek
correct	doğru
The teacher is correcting the exercises.	Öğretmen alıştırmaları düzeltiyor.
Your answer wasn't correct.	Cevabınız doğru değildi.
to dry	kurutmak
dry	kuru
I'll dry the shirts on the chair near the stove.	Gömlekleri sobanın yanındaki sandalyenin üstünde kurutacağım.
The shirts are dry now.	Gömlekler şimdi kurudur.

to open	açmak
open	açık
Will you open the door please?	Lütfen kapıyı açar mısınız?
The door is open.	Kapı açıktır.
to shut	kapamak
shut	kapalı
They'll shut the windows.	Pencereleri kapayacaklar.
The door is open but the window is shut.	Kapı açıktır fakat pencere kapalıdır.

Şimdiye kadar derslerimizde karşılaşmış olduğumuz fiillerden isim veya sıfat olarak kullanılanların başlıcalarını örnekleriyle görmüş olduk. İngilizcede fiillerin pek çoğu bu şekilde isim veya sıfat olarak da kullanılırlar. İngilizce bilginiz ilerledikçe buna ait birçok örneklerle karşılaşacaksınız.

one ones

Türkçede bir isim birbirini takip eden iki cümlede de geçiyorsa ismi tekrarlamamak için, bu ismi gösteren kelime veya ekleri kullanırız.

> Masada iki kitap vardır. Sarı kitap benimdir, kırmızı kitap kardeşimindir.

Görüldüğü gibi bu cümleler içinde «kitap» ismi üç defa geçmektedir. Dilbilgisi bakımından tamamen doğru olduğu halde söyleniş bakımından güzel olmadığı için bu cümleyi şu şekilde söylemeyi tercih ederiz :

> Masada iki kitap vardır. Sarısı benimdir, kırmızısı kardeşimindir.

Türkçede mevcut olan bu tercih aynen İngilizcede de vardır. Türkçede sıfatın sonuna «sarısı, kırmızısı» örneklerinde olduğu gibi ekler ilâve etmek suretiyle yapılan şey İngilizcede **one** kelimesi ile yapılır. Önce ismi tekrarlamak suretiyle cümlemizi yapalım, sonra isim yerine **one** kelimesinin nasıl yerleştirildiğini görelim :

There are two books on the table. The yellow book is mine, the red book is my brother's.	Masanın üstünde iki kitap var. Sarı kitap benimkidir, kırmızı kitap kardeşimindir.

Şimdi de **book** kelimelerini tekrarlamamak için onun ikinci ve üçüncü defa geçtiği yerlerde **book** yerine **one** kullanalım.

There are two books on the table. The yellow one is mine, the red one is my brother's.	Masanın üstünde iki kitap var. Sarısı benimkidir, kırmızısı kardeşimindir.
There are some houses near the lake. The green one is ours.	Gölün yamında birkaç ev var. Yeşili bizimkidir.
That orange is green. The yellow one is in the basket.	Şu portakal yeşildir. Sarısı sepettedir.
This isn't my pencil. The long one is mine.	Bu benim kalemim değildir. Uzunu benimkidir.
Which is your hat, the black one or the brown one?	Hangisi sizin şapkanız, siyahı mı yoksa kahverengisi mi?
Whose are these bags? **The new one is mine and the old one is the teacher's.**	Bu çantalar kimindir? Yenisi benimkidir, eskisi öğretmenindir.
Are these your sisters? **The tall one is mine but the short one isn't.**	Bunlar sizin kızkardeşleriniz mi? Uzunu benimkidir fakat kısası değildir.

Tekrar edilmemesi istendiği için ikinci defa geçeceği yere **one** konulan isim çoğul olduğu takdirde **one** yerine **ones** kullanılır.

There are some apples on the table. Put the red ones in the basket.	Masanın üstünde birkaç elma var. Kırmızılarını sepete koy.
Take the eggs to the kitchen. Put the small ones in the cupboard.	Yumurtaları mutfağa götür. Küçüklerini dolaba koy.
These oranges are bad. I want good ones.	Bu portakallar kötü. İyilerini istiyorum.

I didn't buy any potatoes from the market. The cheap ones are bad and the good ones are very expensive.	Çarşıdan hiç patates almadım. Ucuz lar kötüdür, iyileri çok pahalıdır.

Örneklerden de kolayca anlaşılacağı gibi gerek **one** gerekse bunun çoğulu olan **ones**, mutlaka bir sıfattan sonra gelir. Çok dikkat edilecek bir nokta da **one** ve **ones** kelimelerinin sayılamayan isimlerle kullanılamayacağı, ancak sayılabilen isimlerle kullanılabileceğidir.

There are a lot of flowers on the table. I'll give you the white ones.	Masanın üstünde birçok çiçekler var. Size beyazlarını vereceğim.
This is a small chair and this is a big one.	Bu küçük bir sandalyedir, bu büyüğüdür.
You see some birds on the roof. The small ones are pigeons.	Çatıda birkaç kuş görüyorsunuz. Küçükleri güvercin(ler)dir.
There are four lions in the cage. The big one is very dangerous.	Kafeste dört aslan var. Büyüğü çok tehlikelidir.
You can carry these suitcases but you can't carry the heavy ones.	Bu bavulları taşıyabilirsiniz fakat ağırlarını taşıyamazsınız.
There are three parrots in the cage but only the big one can talk.	Kafeste üç papağan var fakat sadece büyüğü konuşabilir.
I'll buy three kilos of apples if you give me the red ones.	Bana kırmızılarını verirsen üç kilo elma alacağım.
The two boys are fighting. The tall one is stronger than the other.	İki çocuk kavga ediyorlar. Uzunu diğerinden daha kuvvetlidir.
My sister has two houses. The new one is at the seaside.	Kızkardeşimin iki evi var. Yenisi deniz kenarındadır.
The teacher asked me two questions. I answered the easy one.	Öğretmen bana iki soru sordu. Kolayına cevap verdim.

HIZLI İNGİLİZCE

İkinci Basamak

Ders 96

96

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

answer [a:nsı]	cevap	**impossible** [imposıbıl]	imkânsız
applaud [ıplo:d]	alkışlamak	**kiss** [kis]	öpücük
born [bo:n]	doğmuş	**order** [o:dı]	emir, sipariş

comedy [komidi]	komedi	**play** [pley]	oyun, piyes
cook [kuk]	aşçı	**rain** [reyn]	yağmur
correct [kırekt]	doğru	**rest** [rest]	istirahat
curtain [kö:tin]	perde	**seat** [si:t]	oturacak yer
drink [drink]	içki	**sleep** [sli:p]	uyku
dry [dray]	kurumak	**smoke** [smouk]	duman
dry [dray]	kuru	**suddenly** [sadınli]	aniden
end [end]	sona ermek	**talk** [to:k]	söz, konuşma
even [i:vın]	hatta	**traffic** [trefik]	trafik
festival [festivıl]	festival	**turn** [tö:n]	dönmek
fight [fayt]	dövüş	**use** [yu:s]	fayda
flow [flou]	(nehir) akmak	**visit** [vizit]	ziyaret
handwriting [hendrayting]	el yazısı	**walk** [wo:k]	yürüyüş
		work [wö:k]	iş

AÇIKLAMALAR

Okuyacağımız metinde geçen özel şahıs ve yer isimlerinin okunuşlarını veriyoruz.

Shakespeare [şeykspii]	Bir İngiliz yazarı
Memorial Theatre [memo:riil tiıtı]	Stratford-on-Avon kasabasında Shakespeare'in hatırasına kurulan tiyatro
Stratford-on-Avon [stretfid on eyvın]	Shakespeare'in evinin bulunduğu kasaba

«İstanbul'da doğdum.» «1943'te doğdu.» gibi cümlelerdeki «doğdum, doğdu» gibi ifadeler İngilizcede **was (were) born** ile yapılır.

I was born in Adana.	Adana'da doğdum.
My sister was born in Paris.	Kızkardeşim Paris'te doğdu.
My sisters were born in Paris.	Kızkardeşlerim Paris'te doğdu.
Ahmet was born in 1989.	Ahmet 1989'da doğdu.
Shakespeare was born in 1564.	Shakespeare 1564'te doğdu.
The famous writer was born in a small town.	Ünlü yazar küçük bir kasabada doğdu.

By öntakısının çeşitli anlamlarını gördük.

The woman is standing by the window.	Kadın pencerenin yanında duruyor.
The theatre is by the station.	Tiyatro istasyonun yanındadır.
It's seven o'clock by my watch.	Saatime göre saat yedi.

By kelimesi ayrıca «tarafından» anlamında da kullanılır.

This play is by Shakespeare.	Bu piyes Shakespeare tarafındandır.
These stories are by a famous story writer.	Bu hikâyeler ünlü bir hikâye yazarı tarafındandır.

As soon as deyiminin kullanılışını aşağıdaki örneklerde inceleyiniz:

as soon as he comes	o gelir gelmez
as soon as he learns	o öğrenir öğrenmez
as soon as the man goes	adam gider gitmez
as soon as our teacher opens	öğretmenimiz açar açmaz
as soon as the play begins	piyes başlar başlamaz
as soon as the bus stops	otobüs durur durmaz

As soon as he comes home, he goes to the kitchen.	O, eve gelir gelmez mutfağa gider.
As soon as she learns English she'll go to America.	İngilizce öğrenir öğrenmez Amerika'ya gidecek.
As soon as the man goes the children will go to the garden.	Adam gider gitmez çocuklar bahçeye gidecekler.
As soon as our teacher opens the door we stand up.	Öğretmenimiz kapıyı açar açmaz ayağa kalkarız.
As soon as the play begins they shut the doors.	Piyes başlar başlamaz kapıları kaparlar.
As soon as the bus stops the students get off the bus and run to the school.	Otobüs durur durmaz öğrenciler otobüsten inerler ve okula koşarlar.

Sometimes kelimesinin «bazen» anlamını verdiğini biliyoruz. **Some** kelimesi **time** önünde ve ayrı olarak bulunduğu zaman bu tamlama «bir müddet» anlamını verir.

Some time ago I saw your sister.	Bir müddet önce kızkardeşini gördüm.

I was there for some time.	Bir müddet (için) oradaydım.
They waited for some time and then they went.	Bir müddet (için) beklediler ve sonra gittiler.
The man sat on the chair lazily for some time and then he began to work.	Adam bir müddet sandalyede tembel tembel oturdu ve sonra çalışmaya başladı.

Işığın «yanık» veya «sönmüş» durumda olduğunu anlatmak için **on** ve **off** kullanılır.

The lights are on.	Işıklar yanık. (yanıyor, açık)
The red light is on.	Kırmızı ışık yanıyor.
The lights are off now.	Şimdi ışıklar sönük.
The green light is off.	Yeşil ışık sönük.

SHAKESPEARE

Mr. Miller had five tickets for the Shakespeare Festival at the Memorial Theatre at Stratford-on-Avon, the town where Shakespeare was born. They were going to see «As you like it» a play by Shakespeare.

«It is almost impossible to find tickets at this time of the year.» Mr. Miller said. «They begin selling the Shakespeare festival tickets months ago. But I have a friend working at the theatre and he found us these tickets.»

They went to Stratford-on-Avon by bus. The streets were full of people. Everybody was visiting the house where Shakespeare was born. There was a big crowd in the house too. A guide took them around the house, and showed them the handwriting of Shakespeare, the bed where he was born, and different pictures of Shakespeare.

Stratford-on-Avon is a small town on the river Avon. The river flows through the town. The memorial Theatre is by the river.

There were a lot of people in small boats on the river. In the evening the river was full of lights. From the balcony of the theatre you could see the river flowing in lights of different colours.

They went into the theatre at half past eight. As soon as they sat down Mrs. Miller took her hat off. She said, «One day I went to a cinema and sat in the seat in front of a man. The film began. After some time I remembered that I had a very big hat. So I turned back and asked the man "Can you see the film? Shall I take my hat off?" And the man answered, "Please don't. Your hat is funnier than the film."»

They laughed at this. Mr. Miller told them the story of the play. «Shakespeare's English is very difficult. Even some English people can't understand him.»

At nine o'clock the curtain went up. It was a beautiful comedy of love. But Ahmet and Zeynep didn't understand some parts of it. Even Mrs. Miller asked her husband a lot of questions. They all enjoyed themselves very much. The actors were all very good. At the end of the play the people in the theatre applauded the actors for more than ten minutes and the curtain went up many times.

After the play they went out of the theatre. The buses were very full. But they found a taxi going to London. They were very happy. On the way to London they talked about the play, about Shakespeare, and about the small town. The streets were empty. There weren't any people or cars or buses. They were almost asleep. Suddenly the car stopped.

«Why did you stop?» Mr. Miller asked the driver.

The driver answered, «The red lights are on, sir.»

«But there isn't anybody in the street.» Ahmet said.

«I know sir.» The driver said. «But I have to stop when I see the red lights. This is the rule. When there isn't a traffic police, I am the traffic police of myself.»

SHAKESPEARE

Shakespeare'in doğduğu kasaba Stratford-on-Avon'da Memorial Theatre'da Shakespeare festivali için Mr. Miller'in beş bileti vardı. Shakespeare tarafından (yazılan) bir piyes «As you like it» i görmeye gidiyorlardı.

Mr. Miller, «Senenin bu vaktinde bilet bulmak hemen hemen imkânsızdır.» dedi. «Shakespeare festivali biletlerini aylar önce satmaya başlarlar.

Fakat tiyatroda çalışan bir arkadaşım var, bu biletleri bize o buldu.»

Stratford-on-Avon'a otobüsle gittiler. Sokaklar insanla doluydu. Herkes Shakespeare'in doğduğu evi ziyaret ediyordu. Evin içinde de büyük bir kalabalık vardı. Bir rehber onlara evi dolaştırdı, onlara Shakespeare'in el yazısını, doğduğu yatağı ve Shakespeare'in değişik resimlerini gösterdi.

Stratford-on-Avon Avon nehri üzerinde küçük bir kasabadır. Nehir kasabanın içinden akar. Memorial Theatre nehrin kenarındadır.

Nehirdeki küçük kayıklarda birçok insanlar vardı. Geceleyin nehir ışıklarla doluydu. Tiyatronun balkonundan değişik renkler içinde akan nehri görebilirdiniz.

Sekiz buçukta tiyatroya girdiler. Onlar oturur oturmaz Mrs. Miller şapkasını çıkardı. «Bir gün sinemaya gittim ve bir adamın önündeki yere oturdum. Film başladı. Bir müddet sonra çok büyük bir şapkam olduğunu hatırladım. Bu sebepten geri döndüm ve adama sordum, "Filmi görebiliyor musunuz? Şapkamı çıkarayım mı?" Adam cevap verdi, "Lütfen çıkarmayınız. Sizin şapkanız filmden daha komik."»

Buna güldüler. Mr. Miller onlara piyesin hikâyesini anlattı. «Shakespeare'in İngilizcesi çok zordur. Hattâ bazı İngilizler onu anlayamaz.»

Saat dokuzda perde kalktı. O güzel bir aşk komedisiydi. Fakat Ahmet ve Zeynep onun bazı kısımlarını anlamadılar. Hattâ Mrs. Miller kocasına birçok sorular sordu. Hepsi çok zevk aldılar. Oyuncuların (aktörlerin) hepsi çok iyi idi. Piyesin sonunda tiyatrodaki insanlar oyuncuları on dakikadan daha fazla alkışladılar ve perde birçok defalar kalktı.

Piyesten sonra tiyatrodan çıktılar. Otobüsler çok doluydu. Fakat onlar Londra'ya giden bir taksi buldular. Çok mutluydular. Londra'ya giderken piyes hakkında, Shakespeare hakkında, küçük kasaba hakkında konuştular. Caddeler boştu. Hiç insan veya otomobil ya da otobüs yoktu. Onlar hemen hemen uyuyorlardı. Ansızın otomobil durdu.

Mr. Miller şoföre sordu, «Niçin durdunuz?»

Şoför, «Kırmızı ışıklar yanıyor, efendim.» diye cevap verdi.

Ahmet, «Fakat caddede kimse yok.» dedi.

Şoför, «Biliyorum efendim.» dedi. «Fakat kırmızı ışıkları görünce durmak zorundayım. Kural budur. Trafik polisi olmadığı zaman kendimin trafik polisiyim.»

ALIŞTIRMALAR

I

Okuduğumuz metin hakkındaki bu soruları cevaplandırınız.

1 – Where was Shakespeare born? 2 – How many tickets had Mr. Miller? 3 – Has he a friend working at the theatre? 4 – Did they go to Stratford-on-Avon by bus or by train? 5 – Were the streets full of people? 6 – Did they visit the house where Shakespeare was born? 7 – Does the river flow through the town? 8 – Where is the theatre? 9 – What time did they go into the theatre? 10 – Is Shakespeare's English very difficult? 11 – What time did the curtain go up? 12 – Did they go to London by bus or did they find a taxi? 13 – What did they talk about on the way to London? 14 – Why did the driver stop? 15 – Was there anybody in the street?

II

Boş yerlere **one** veya **ones** koyunuz.

1 – My father brought two bags and he gave me the brown ..... 2 – There are two apples on the table. The red ..... is smaller than the other. 3 – These eggs are small. I want big ..... 4 – The clean plates are in the cupboard. The dirty ..... are on the table. 5 – The two men are walking along the seaside. The old ..... is a history teacher.

III

Translate into Turkish.

1 – Why didn't you help your friends? 2 – They didn't want my help. 3 – Did you like the play? 4 – You can't play in my room. I am reading my lessons. 5 – My mother is a good cook. She can cook everything. 6 – After a long sleep you won't feel tired. 7 – Tom doesn't love Tessa. There isn't any love between them. 8 – I cleaned the tables very well; all the tables are clean now. 9 – Give me the blue one please, I don't like yellow handkerchiefs. 10 – She was born in Istanbul. 11 – This is a famous comedy by Shakespeare. 12 – Open the curtain please, the room is too dark. 13 – The river is flowing slowly. 14 – His hand writing isn't good. You can't read it easily. 15 – The lights aren't on, I can't see the letter.

IV

Translate into English.

1 – İki sepetin var. Küçüğünü bana ver. 2 – Bir müddet önce o (erkek) bizim öğretmenimizdi. 3 – Kapıyı açar açmaz Selma köpeği gördü. 4 – Mektubu ya-

zar yazmaz postaneye gittiler. 5 – Cevat Ankara'da doğdu. 6 – Sizin cevabınız doğru değildi. 7 – Hattâ Mrs. Miller piyesi anlayamadı. 8 – Okul çocukları dövüşüyorlar. 9 – Kavganın sonunda adamları hastaneye götürdüler. 10 – Uzun bir yürüyüşten sonra çok yorgunduk.

önceki alıştırmaların yapılmış şekli

I

1 – to 2 – on 3 – to 4 – from 5 – as 6 – for 7 – to 8 – of 9 – of 10 – in

II

1 – You'll have a good time at Uludağ. 2 – My daughter has a cold; she can't come with you. 3 – She began to read the book. 4 – There are two plates on the table. 5 – The students come here twice a week. 6 – They went to Ankara by train. 7 – How many packages are there on the table? 8 – The tourists will come to Turkey in July. 9 – My father isn't at home. 10 – The girl looked at the boys playing in the garden.

III

1 – Onları gördüğüm zaman çocuklar dövüşüyorlardı. 2 – İnşallah yarın yağmur yağmayacak. 3 – Annemin portresini duvara koyacağım. 4 – Parkta dinleneceğiz. 5 – Soğuk almış; sinemaya gitmemeli. 6 – Piknikte iyi vakit geçirdiniz mi? 7 – Müşkülünüz varsa bana gelebilirsiniz. 8 – Şimdi banyo yapacak. 9 – İngiltere'de en popüler aktördür. 10 – Büyük bir (her şey satan) mağazada hemen hemen her şeyi satın alabilirsiniz. 11 – Karım ve annem için bir hediye almak istiyorum. 12 – Bu bahçede iki cins elma vardır. 13 – Thames Nehri'ni kayıkla geçtik. 14 – Küçük kız bahçede otururşa soğuk alacak. 15 – Mr. Miller Mr. Green ile aynı sigaraları içer. 16 – Öğrenciler her sabah İngilizce dersi yaparlar. 17 – Parkta yürümeyi sevmez. 18 – İsimlerini taşın üstüne yazdılar. 19 – İşiniz nedir? 20 – Zeynep Selma ile aynı yaştadır.

IV

1 – We had a good time in the park. 2 – We have four English lessons a week. 3 – The woman had a quarrel with her husband. 4 – We'll have a walk with our friends. 5 – Can I have a look at your letter? 6 – A room has four corners. 7 – I can't carry this big package. 8 – In the old days this tower was a prison. 9 – I hope it will be sunny tomorrow. 10 – This is the portrait of the king.

97

USED TO

Eskiden alışkanlık halinde yapmakta olduğumuz hareketleri anlatırken *fiil* önüne **used to** *[yu:st tu]* getirilir.

I go.	Giderim.
I went.	Gittim.
I used to go.	Giderdim. (Eskiden giderdim.)
I used to come.	Gelirdim.
I used to work.	Çalışırdım.
I used to write.	Yazardım.
I used to teach.	Öğretirdim.
I used to sleep.	Uyurdum.
You used to count.	Sayardınız.
He used to listen.	Dinlerdi.
She used to wait.	Beklerdi.
It used to run.	Koşardı.
We used to walk.	Yürürdük.
You used to drink.	İçerdiniz.
They used to learn.	Öğrenirlerdi.
I used to go.	Giderdim.
I used to go to the cinema twice a week.	Sinemaya haftada iki kere giderdim.
I used to come home late.	Eve geç gelirdim.
I used to work in the garden with the other men.	Diğer adamlarla bahçede çalışırdım.

I used to write stories when I was eighteen years old.	On sekiz yaşındayken hikâyeler yazardım.
I used to teach English at this school.	Bu okulda İngilizce öğretirdim.
I used to sleep in this room with my brothers.	Erkek kardeşlerimle bu odada uyurdum.
You used to count the boxes in the shop.	Dükkândaki kutuları sayardınız.
He used to listen to his mother.	Annesini dinlerdi.
She used to wait in the park for her friends.	Arkadaşlarını parkta beklerdi.
It used to run in the fields.	Tarlalarda koşardı.
We used to walk along the river with our friends.	Arkadaşlarımızla nehir boyunca yürürdük.
You used to drink wine.	Şarap içerdiniz.
They used to learn geography.	Coğrafya öğrenirlerdi.
I used to get up early.	Erken kalkardım.
Recep used to smoke.	Recep sigara içerdi.
She used to go to the theatre once a month.	Ayda bir kere tiyatroya giderdi.
You used to eat too much.	Çok fazla yerdiniz.
They used to visit their friends.	Arkadaşlarını ziyaret ederlerdi.
I used to run in the streets when I was a boy.	Çocukken sokaklarda koşardım.
They used to live in that small house.	Şu küçük evde otururlardı.
Selim used to play football.	Selim futbol oynardı.
Akgün used to answer the letters.	Akgün mektuplara cevap verirdi.
My father used to repair the car himself.	Babam otomobili kendisi tamir ederdi.
The teacher used to correct the exercises.	Öğretmen alıştırmaları düzeltirdi.
We used to clean our house ourselves, because we hadn't a maid.	Evimizi kendimiz temizlerdik, çünkü hizmetçimiz yoktu.
I used to see them often, but now I see them only once a month.	Onları sık sık görürdüm, fakat şimdi sadece ayda bir görüyorum.
The old man used to tell us stories when we were young.	Biz küçükken ihtiyar adam bize hikâyeler anlatırdı.

They used to carry their suitcases themselves.
Bavullarını kendileri taşırlardı.

He used to dance with his sister at the weddings.
Düğünlerde kızkardeşiyle dans ederdi.

İçinde **used to** bulunan cümleleri soru haline sokmak için cümle başına **did** getirilir, **used** kelimesi de **use** haline girer.

She used to drink milk.	Süt içerdi.
Did she use to drink milk?	Süt içer miydi?
You used to get up early.	Erken kalkardınız.
Did you use to get up early?	Erken mi kalkardınız?
He used to smoke a pipe.	Pipo içerdi.
Did he use to smoke a pipe?	Pipo mu içerdi?
The teacher used to stay at this hotel.	Öğretmen bu otelde kalırdı.
Did the teacher use to stay at this hotel?	Öğretmen bu otelde mi kalırdı?
They used to play football in the garden.	Bahçede futbol oynarlardı.
Did they use to play football in the garden?	Bahçede futbol oynarlar mıydı?
Aysel used to walk in the park with her friends.	Aysel arkadaşlarıyla parkta dolaşırdı
Did Aysel use to walk in the park with her friends?	Aysel arkadaşlarıyla parkta dolaşır mıydı?
My son used to fight with the other boys.	Oğlum diğer çocuklarla dövüşürdü.
Did my son use to fight with the other boys?	Oğlum diğer çocuklarla dövüşür müydü?

The tourists used to visit all the big mosques.	Turistler bütün büyük camileri ziyaret ederlerdi.
Did the tourists use to visit all the big mosques?	Turistler bütün büyük camileri ziyaret ederler miydi?

Bu cümleleri soru haline sokmak için **didn't** kullanılır. **Used** yine **use** haline girer.

She used to drink milk.	Süt içerdi.
She didn't use to drink milk.	Süt içmezdi.
You used to get up early.	Erken kalkardınız.
You didn't use to get up early.	Erken kalkmazdınız.
He used to smoke a pipe.	Pipo içerdi.
He didn't use to smoke a pipe.	Pipo içmezdi.
The teacher used to stay at this hotel.	Öğretmen bu otelde kalırdı.
The teacher didn't use to stay at this hotel.	Öğretmen bu otelde kalmazdı.
They used to play football in the garden.	Bahçede futbol oynarlardı.
They didn't use to play football in the garden.	Bahçede futbol oynamazlardı.

Used kelimesinin şöyle bir özelliği vardır: İçinde **used** olan cümleler **did** kullanılmak suretiyle soru ve olumsuz yapılabileceği gibi, **did** yardımcı fiilini kullanmadan, **used** başa alınarak soru, **used**'tan sonra **not** getirilmek suretiyle de olumsuz hale sokulabilirler. Bugün her iki şekil de kullanılmaktadır.

I used to go.	Giderdim.
Did I use to go?	Gider miydim?
Used I to go?	Gider miydim?
I used to go.	Giderdim.
I didn't use to go.	Gitmezdim.
I used not to go.	Gitmezdim.

She used to read story books.	Hikâye kitapları okurdu.
Did she use to read story books?	Hikâye kitapları okur muydu?
Used she to read story books?	Hikâye kitapları okur muydu?
My son used to fight with the other boys.	Oğlum diğer çocuklarla dövüşürdü.
Did my son use to fight with the other boys?	Oğlum diğer çocuklarla dövüşür müydü?
Used my son to fight with the other boys?	Oğlum diğer çocuklarla dövüşür müydü?
They used to go to the cinema every Saturday.	Her cumartesi sinemaya giderlerdi.
Did they use to go to the cinema every Saturday?	Her cumartesi sinemaya giderler miydi?
They didn't use to go to the cinema every Saturday.	Her cumartesi sinemaya gitmezlerdi.
They used to go to the cinema every Saturday.	Her cumartesi sinemaya giderlerdi.
Used they to go to the cinema every Saturday?	Her cumartesi sinemaya giderler miydi?
They used not to go to the cinema every Saturday.	Her cumartesi sinemaya gitmezlerdi.

used to ile cümle kalıbı

özne	**used to**	fiil	diğer kelimeler
We	**used to**	**watch**	**the ships on the river.**
The woman	**used to**	**make**	**soup every morning.**
They	**used to**	**study**	**their lessons.**
His daughter	**used to**	**read**	**history books.**

olumsuz (**did** ile)

özne	didn't	use to	fiil	diğer kelimeler
We	**didn't**	**use to**	**watch**	**the ships on the river.**
The woman	**didn't**	**use to**	**make**	**soup every morning.**
They	**didn't**	**use to**	**study**	**their lessons.**
His daughter	**didn't**	**use to**	**read**	**history books.**

olumsuz (**not** ile)

özne	used	not	to	fiil	diğer kelimeler
We	**used**	**not**	**to**	**watch**	**the ships on the river.**
The women	**used**	**not**	**to**	**make**	**soup every morning.**
They	**used**	**not**	**to**	**study**	**their lessons.**
His daughter	**used**	**not**	**to**	**read**	**history lessons.**

soru (**did** ile)

did	özne	use to	fiil	diğer kelimeler
Did	**we**	**use to**	**watch**	**the ships on the river?**
Did	**the woman**	**use to**	**make**	**soup every morning?**
Did	**they**	**use to**	**study**	**their lessons?**
Did	**his daughter**	**use to**	**read**	**history books?**

soru (**used** başa alınarak)

used	özne	to	fiil	diğer kelimeler
Used	**we**	**to**	**watch**	**the ships on the river?**
Used	**the woman**	**to**	**make**	**soup every morning?**
Used	**they**	**to**	**study**	**their lessons?**
Used	**his daughter**	**to**	**read**	**history lessons?**

TO BE USED TO

Used to deyiminin fiiller önüne gelerek o fiilin geçmişte sık sık yapıldığını, tekrarlandığını ifade ettiğini öğrendik. Bu cümlelerde **used to** özneden sonra ve fiilin önünde yer almaktaydı. **Used to** kelimeleri **to be** fiilinden sonra gelirse «...e alışkın, alışık» anlamını verir.

used	alışkın
to be used	alışkın olmak
to be used to	.....e alışkın olmak
I am used	..... alışkınım
you are used	..... alışkınsın
he is used	..... alışkındır
I am used to	..... e alışkınım
I am used to cold weather.	Soğuk havaya alışkınım.
I am used to Turkish cigarettes.	Türk sigaralarına alışkınım.
I am used to English tea.	İngiliz çayına alışığım. (alışkınım)
I am used to getting up early.	Erken kalkmaya alışığım.
I am used to writing letters.	Mektup(lar) yazmaya alışığım.
I am used to going to the cinema alone.	Sinemaya yalnız gitmeye alışığım.
You are used to going to school late.	Okula geç gitmeye alışıksın.
He is used to washing the plates.	Tabakları yıkamaya alışıktır.
He is used to underground trains.	Yeraltı trenlerine alışıktır.

We are used to traffic rules in Turkey.	Türkiye'deki trafik kurallarına alışığız.
The children are used to playing in the street.	Çocuklar sokakta oynamaya alışıktırlar.
My son is used to fighting with his friends.	Oğlum arkadaşlarıyla dövüşmeye alışıktır.
Ahmet is used to getting up late.	Ahmet geç kalkmaya alışıktır.
She is used to drinking wine.	Şarap içmeye alışıktır.

Örneklerde görüldüğü gibi **to be used to** grubundan sonra ya bir isim gelmekte veya **ing** almış bir fiil yer almaktadır. Bu cümlelerin soru ve olumsuz hali, içinde **to be** fiili bulunan bütün cümlelerde olduğu gibi yapılır. Soru yapmak için **to be** cümle başına alınır. Olumsuz yapmak için de **to be**'den sonra **not** getirilir.

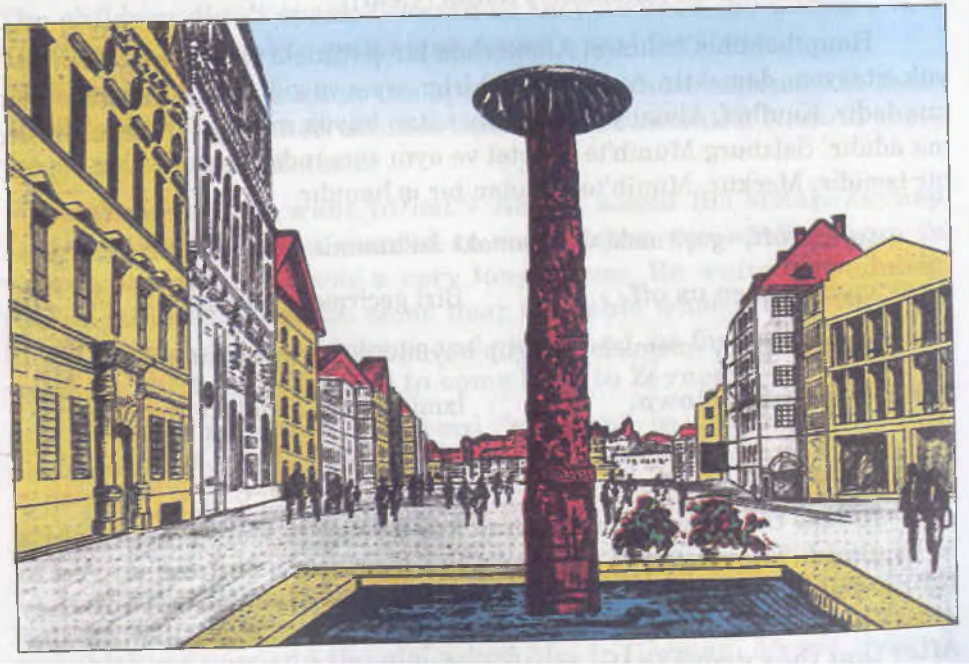
He is used to dangerous animals.	Tehlikeli hayvanlara alışıktır.
Is he used to dangerous animals?	Tehlikeli hayvanlara alışık mıdır?
He is not used to dangerous animals.	Tehlikeli hayvanlara alışık değildir.
You are used to waiting for your girl friend.	Kız arkadaşını beklemeye alışıksın.
Are you used to waiting for your girl friend?	Kız arkadaşını beklemeye alışık mısın?
You are not used to waiting for your girl friend.	Kız arkadaşını beklemeye alışık değilsin.
I am used to carrying heavy tables.	Ağır masaları taşımaya alışığım.
Am I used to carrying heavy tables?	Ağır masaları taşımaya alışık mıyım?
I am not used to carrying heavy tables.	Ağır masaları taşımaya alışık değilim.
Tessa is used to going to bed late.	Tessa geç yatmaya alışıktır.
Is Tessa used to going to bed late?	Tessa geç yatmaya alışık mıdır?
Tessa is not used to going to bed late.	Tessa geç yatmaya alışık değildir.
This man is used to living in a cottage.	Bu adam bir barakada yaşamaya alışıktır.
Is this man used to living in a cottage?	Bu adam bir barakada yaşamaya alışık mıdır?
This man is not used to living in a cottage.	Bu adam bir barakada yaşamaya alışık değildir.

HIZLI İNGİLİZCE

İkinci Basamak

Ders 98

98

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

accept [ıksept]	kabul etmek	**invitation** [inviteyşın]	davet
bridge [bric]	köprü		
cafeteria [kefitiıria]	kafeterya	**pay (paid-paid)** [pey] [peyd] [peyd]	ödemek, (para) vermek

change [çeync]	değiştirmek	**polite** [pılayt]	terbiyeli, kibar
chicken [çikin]	piliç	**promise** [promis]	vadetmek
die [day]	ölmek	**queue** [kiu:]	kuyruk, sıra
German [cö:mın]	Almanca	**sandwich** [sendwiç]	sandöviç
Germany [cö:mını]	Almanya	**Scotland** [skotlınd]	İskoçya
grape [greyp]	üzüm	**tram** [trem]	tramvay

AÇIKLAMALAR

Okuyacağımız metinde geçen yer isimlerinin okunuşlarını veriyoruz :

Edinburgh [edinbarı], **Manchester** [mençistı], **Liverpool** [livıpu:l], **Cardiff** [ka:dif], **Bristol** [bristıl], **Wiesbaden** [vi:zba:dın], **Frankfurt** [frenkfurt], **Munich** [miu:nik], **Vienna** [vienı]

Hauptbahnhof kelimesi Almancada bir şehirdeki «baş istasyon, en büyük istasyon» demektir. Autobahn, şehirler arası ve gidiş gelişi ayrı yol anlamındadır. Kaufhof, Almanya'da her şey satan büyük mağazaları olan bir firma adıdır. Salzburg Münih'te bir otel ve aynı zamanda Avusturya'da bir şehir ismidir. Merkür, Münih'te bulunan bir iş hanıdır.

to see off, «geçirmek, uğurlamak» anlamında bir deyimdir.

They came to see us off. Bizi geçirmeye geldiler.

Home town, «memleket, doğup büyüdüğü şehir» anlamındadır.

Izmir is my home town. İzmir benim memleketimdir.

LEAVING ENGLAND

In less than two months Ahmet and Zeynep visited many parts of England. They went to Scotland in Mr. Miller's car and stayed in Edinburgh for two days. Then they went to Manchester but they didn't stay there. They went to Liverpool, Mr. Miller's home town. After that they drove to the south and visited Cardiff and Bristol and then they came back to London.

It was time to go back to Turkey. On a Monday morning Zeynep and Ahmet left the Millers' house. The Millers came to the station to see them off.

«We enjoyed every minute of our journey to England.» Zeynep said. «We are going to accept the invitation of the BBC, and we'll come to England again next year. But Mary has already promised to

come to Turkey next summer. We can come to England together.»

They thanked the Millers again and again and invited them to Turkey for another summer. They said good-bye to the Millers and got on the train.

At Folkstone they took the boat and arrived at Calais, crossing the English Channel, and took the train to Paris. But they stayed in Paris for only a few hours, and then they took the train to Frankfurt, passing through Wiesbaden. This was their first journey to Germany. All along the way they saw green fields and hills with a lot of trees. The towns were modern and clean.

It was evening when they arrived at the Hauptbahnhof in Frankfurt. This was a station as big as Victoria Station in London. The children didn't speak German so they showed the address of a hotel and a very polite policeman found a taxi for them.

When they arrived at the hotel they put their suitcases in their room and changed their clothes and went downstairs. Next to their hotel there was a cafeteria.

«What do you want to eat?» Ahmet asked his sister. Zeynep said, «chicken». Ahmet wanted to eat chicken too, so he began to wait in the queue. It was a very long queue. He waited for almost fifteen minutes. When he came near the table where there were all kinds of sandwiches, chickens and other food, he forgot the German word for chicken. So he had to come back to Zeynep.

«I have forgotten the word "chicken" in German. Will you please write "chicken" in German on a piece of paper?»

«Of course,» said Zeynep and wrote "chicken" in German on a piece of paper and gave it to Ahmet.

Ahmet went and began to wait in the queue again. After waiting ten minutes more he came to the table. But there weren't any chickens now and the girl asked him in German. Ahmet showed her the paper and the girl smiled.

«Where are you from?» she asked Ahmet in French and Ahmet answered her in English.

«My French isn't very good. Do you speak English?»

The girl said, «Yes.»

«My sister and I are going to Turkey from England. We are from Turkey.»

The girl began to laugh. Ahmet was angry now. «Why are you laughing?» he asked.

The girl was still laughing. «I am from Turkey, too.» she said in Turkish. «My name is Sevim.»

This time Ahmet began to laugh, too. When Zeynep saw this, she came near them.

«What is this?» she asked. «A theatre? Where are the chickens? I am going to die.»

When she learned the story, she was very happy. Sevim found two very good chickens for them and she brought some wine. She said, «It is a very good wine and you won't have to pay for it.»

After dinner they went to their rooms and slept.

Next day Sevim came to Zeynep's room.

«I am not working today.» she said. «I want to take you to Wiesbaden.»

«How shall we go there?» Zeynep asked.

«We shall find cars on the Autobahn.»

Wiesbaden was a lovely city with beautiful parks and cafes. In the afternoon they came back to Frankfurt and they went shopping at the Kaufhof, a very large department store. After shopping Sevim took them around Frankfurt. There was a river flowing through the city. There were a lot of bridges over it. They saw a lot of long ships on the river.

The children stayed in Frankfurt for two days and then they said good-bye to Sevim and took the train to Munich. The train arrived in Munich at about two o'clock. They got off at the Hauptbahnhof. There was a good hotel near the Hauptbahnhof, the Salzburg hotel. They stayed at this hotel and went round the city in the afternoon.

In Munich they found more Turks in some shops near the Hauptbahnhof. Most of these shops were in a big building. The name of this building is Merkür.

Here, too, there was a Kaufhof, a large store. It was near the station, on the Karlsplatz Square. They bought some souvenirs at this store.

From here they took the tram and after ten minutes they arrived at the Grossmarkthalle, where there were a lot of big stores selling vegetables and fruit. They were very glad when they saw boxes of Turkish grapes.

They left Munich the next day. A Turkish family were going to Vienna so they took them to Vienna in their car.

İNGİLTERE'DEN AYRILIŞ

İki aydan daha az (zamanda) Ahmet ve Zeynep İngiltere'nin birçok kısımlarını ziyaret ettiler. Mr. Miller'in arabasında İskoçya'ya gittiler ve Edinburgh'ta iki gün kaldılar. Sonra Manchester'e gittiler fakat orada kalmadılar. Mr. Miller'in memleketi (şehri) Liverpool'a gittiler. Bundan sonra güneye sürdüler ve Cardiff ve Bristol'u ziyaret ettiler, sonra Londra'ya döndüler.

Türkiye'ye dönme vaktiydi. Bir pazartesi sabahı Zeynep ve Ahmet Millerler'in evini terkettiler. Millerler onları geçirmek için istasyona geldi.

Zeynep, «İngiltere seyahatimizin her dakikasından zevk duyduk.» dedi. «BBC'nin davetini kabul edeceğiz ve İngiltere'ye gelecek sene tekrar geleceğiz. Fakat Mary şimdiden gelecek yaz Türkiye'ye gelmeyi vadetti. İngiltere'ye beraber gelebiliriz.»

Millerler'e tekrar tekrar teşekkür ettiler ve onları Türkiye'ye başka bir yaz için davet ettiler. Millerler'e Allahaısmarladık dediler ve trene bindiler.

Folkstone'da gemiye bindiler ve Manş Denizi'ni geçerek Calais'ye vardılar ve Paris trenine bindiler. Fakat Paris'te sadece birkaç saat kaldılar ve Wiesbaden'in içinden geçen Frankfurt trenine bindiler. Bu onların Almanya'ya ilk seyahatiydi. Bütün yol boyunca yeşil tarlalar ve çok ağaçlı tepeler gördüler. Kasabalar modern ve temizdi.

Frankfurt'taki Hauptbahnhof'a vardıkları zaman akşamdı. Bu, Londra'daki Victoria İstasyonu kadar büyük bir istasyondu. Çocuklar Almanca bilmiyorlardı, bu sebepten bir otelin adresini gösterdiler ve çok kibar bir polis onlara bir taksi buldu.

Otele vardıkları zaman bavullarını odalarına koydular, elbiselerini değiştirdiler ve aşağıya indiler. Otellerine bitişik bir kafeterya vardı.

Ahmet kızkardeşine, «Yemek için ne istiyorsun?» diye sordu. Zeynep, «piliç» dedi. Ahmet de piliç yemek istiyordu, bu sebepten kuyrukta beklemeye başladı. O çok uzun bir kuyruktu. Hemen hemen onbeş dakika bekledi.

Her cins sandöviçler, piliçler ve diğer yiyeceğin bulunduğu masaya yaklaştığı zaman piliç için Almanca kelimeyi unuttu. Bu sebepten Zeynep'e dönmek zorunda kaldı.

«Almancada "piliç" kelimesini unuttum. Lütfen bir kâğıt parçasına Almanca olarak "piliç" yazar mısın?»

Zeynep, «Tabii.» dedi ve bir kâğıt parçasına Almanca "piliç" yazdı ve onu Ahmet'e verdi.

Ahmet gitti ve tekrar kuyrukta beklemeye başladı. On dakika daha bekledikten sonra masaya geldi. Fakat şimdi hiç piliç yoktu ve kız ona Almanca olarak sordu. Ahmet ona kâğıdı gösterdi, kız gülümsedi.

Ahmet'e Fransızca olarak «Nerelisiniz?» diye sordu, Ahmet ona İngilizce olarak cevap verdi.

«Fransızcam çok iyi değildir. Siz İngilizce konuşur musunuz?» Kız, «Evet.» dedi.

«Kızkardeşim ve ben İngiltere'den Türkiye'ye gidiyoruz. Türkiyeli'yiz.» Kız gülmeye başladı. Ahmet şimdi kızgındı.

«Niçin gülüyorsunuz?» diye sordu.

Kız hâlâ gülüyordu. Türkçe olarak, «Ben de Türkiyeli'yim.» dedi. «Adım Sevim.»

Bu sefer Ahmet de gülmeye başladı. Zeynep bunu gördüğü zaman onlara yaklaştı.

«Bu ne?» diye sordu. «Tiyatro mu? Piliçler nerede? Öleceğim.»

Hikâyeyi öğrendiği vakit çok memnun oldu. Sevim onlar için iki çok iyi piliç buldu ve biraz şarap getirdi. «Çok iyi bir şaraptır, onun için para vermeniz gerekmeyecek.»

Akşam yemeğinden sonra odalarına gittiler ve uyudular.

Ertesi gün Sevim Zeynep'in odasına geldi.

«Bugün çalışmıyorum.» dedi. «Sizi Wiesbaden'e götürmek istiyorum.»

Zeynep, «Oraya nasıl gideceğiz?» diye sordu.

«Autobahn'da otomobiller bulacağız.»

Wiesbaden güzel parklar ve kafelerle şirin bir şehirdi. Öğleden sonra Frankfurt'a döndüler ve büyük bir mağaza (olan) Kaufhof'ta alışverişe gittiler. Alışverişten sonra Sevim onlara Frankfurt'u dolaştırdı. Şehrin içinden akan bir nehir vardı. Onun üzerinde birçok köprüler vardı. Nehirde birçok uzun gemiler gördüler.

Çocuklar Frankfurt'ta iki gün kaldılar ve sonra Sevim'e Allahaısmarladık dediler ve Münih trenine bindiler. Tren Münih'e yaklaşık saat ikide vardı. Hauptbahnhof'ta indiler. Hauptbahnhof yakınında iyi bir otel vardı, Salzburg Oteli. Bu otelde kaldılar ve öğleden sonra şehri dolaştılar.

Münih'te Hauptbahnhof yanındaki bazı dükkânlarda daha fazla Türkler buldular. Bu dükkânların çoğu büyük bir binadaydı. Bu binanın adı Merkür'dür.

Burada da bir Kaufhof vardı, büyük bir mağaza. İstasyona yakın Karlsplatz Meydanı'ndaydı. Bu mağazada birkaç hediyelik eşya aldılar.

Buradan tramvaya bindiler ve on dakika sonra sebze ve meyva satan büyük mağazaların olduğu Grossmarkthalle'ye geldiler. Türk üzümü kutularını gördükleri zaman çok memnun oldular.

Münih'i ertesi gün terkettiler. Bir Türk ailesi Viyana'ya gidiyordu, böylece onları otomobillerinde Viyana'ya götürdüler.

ALIŞTIRMALAR

I

Bu cümlelere **used to** ilâve ediniz.

1 – I go to the cinema three times a week. 2 – He learns ten new words every day. 3 – They come to our restaurant. 4 – We correct their mistakes. 5 – The children play in the field near the lake.

II

Translate into Turkish.

1 – They didn't accept our present. 2 – You'll pay ten liras for the grapes. 3 – There are Kaufhofs in big German cities. 4 – There are two bridges over the river. 5 – They went to the station by tram. 6 – I'll change my dress and come with you. 7 – Can you eat two chickens? 8 – My mother promised to give me a new bag. 9 – There is a long queue in front of the theatre. 10 – How much shall I pay for the sandwiches? 11 – Which is the longest bridge in Frankfurt? 12 – She is a very polite girl. 13 – The man will die if you don't take him to the hospital. 14 – I can't accept your invitation because I'll be very busy on Saturday. 15 – I came to see them off.

III

Translate into English.

1 – Edirne'de birçok köprüler vardır. 2 – Asker dün öldü. 3 – Bu pilicin yarısını yiyebilirim. 4 – Sepetim üzümle doludur. 5 – Oğlum çok terbiyelidir. 6 – Şapkanız için kaç para ödediniz? 7 – Davetinizi kabul edecekler. 8 – İşçilerin bazıları Almanya'ya gitti. 9 – Memurlar evin numarasını değiştirdiler. 10 – Almanca konuşur musunuz? 11 – Tramvayla giderseniz saat dokuzda orada olamazsınız. 12 – Öğrenciler sandöviçler yiyorlar.

önceki alıştırmaların yapılmış şekli

I

1 – Shakespeare was born in Stratford-on-Avon. 2 – Mr. Miller had five tickets. 3 – Yes, he has. 4 – They went to Stratford-on-Avon by bus. 5 – Yes, they were. 6 – Yes, they did. 7 – Yes, it does. 8 – It is by the river. 9 – They went into the theatre at half past eight. 10 – Yes, it is. 11 – The curtain went up at nine o'clock. 12 – They found a taxi. 13 – They talked about the play, about Shakespeare and about the small town. 14 – Because the red lights were on. 15 – No, there wasn't.

II

1 – one 2 – one 3 – ones 4 – ones 5 – one

III

1 – Arkadaşlarına niçin yardım etmedin? 2 – Yardımımı istemediler. 3 – Oyunu (piyesi) sevdiniz mi? 4 – Odamda oynayamazsınız. Derslerimi okuyorum. 5 – Annem iyi bir aşçıdır. Her şeyi pişirebilir. 6 – Uzun bir uykudan sonra yorgun hissetmeyeceksiniz. 7 – Tom Tessa'yı sevmez. Aralarında bir sevgi (aşk) yoktur. 8 – Masaları çok iyi temizledim; bütün masalar şimdi temizdir. 9 – Lütfen bana mavisini verin, sarı mendilleri sevmem. 10 – İstanbul'da doğdu. 11 – Bu, Shakespeare tarafından ünlü bir komedidir. 12 – Lütfen perdeyi açınız, oda çok karanlık. 13 – Nehir yavaş akıyor. 14 – Onun el yazısı iyi değildir. Onu kolay okuyamazsımz. 15 – Işıklar yanmıyor, mektubu göremem.

IV

1 – You have two baskets. Give me the small one. 2 – He was our teacher some time ago. 3 – As soon as she opened the door Selma saw the dog. 4 – As soon as they wrote the letter they went to the post office. 5 – Cevat was born in Ankara. 6 – Your answer wasn't correct. 7 – Even Mrs. Miller couldn't understand the play. 8 – The school children are fighting. 9 – After the fight they took the men to the hospital. 10 – After a long walk we were very tired.

99

TO GET USED TO

97. dersimizde **used to** deyiminin fiillerin önüne gelerek onların geçmişte sık sık yapıldığını ifade ettiğini görmüştük.

I used to work in this office.	Bu büroda çalışırdım.
She used to live in Ankara.	Ankara'da otururdu.
They used to sell potatoes.	Patates satarlardı.
The girl used to get up early.	Kız erken kalkardı.
The children used to play in the small room.	Çocuklar küçük odada oynarlardı.

Used to deyimi önüne **to be** fiili konulduğu takdirde **used to**'nun «...e alışkın» anlamını verdiğini de aynı derste öğrenmiştik.

I am used to cold weather.	Soğuk havaya alışkınım.
He is used to carrying heavy things.	Ağır şeyler taşımaya alışkındır.
My father is used to getting up early.	Babam erken kalkmaya alışkındır.
The guards in the zoo are used to dangerous animals.	Hayvanat bahçesindeki bekçiler tehlikeli hayvanlara alışkındır.

Used to deyiminin **to get** fiili ile verdiği anlamı da bu derste göreceğiz.

Used to deyimi **to get** fiili ile kullanılınca «...e alışmak» fiilini meydana getirir. Aşağıdaki örnekleri inceleyiniz.

to get used to	.....e alışmak
I get used to	.....e alışırım
I got used to	.....e alıştım
I'll get used to	.....e alışacağım
I am getting used to	.....e alışıyorum

I get used to smoking.	Sigara içmeye alışırım.
I got used to smoking.	Sigara içmeye alıştım.
I'll get used to smoking.	Sigara içmeye alışacağım.
I am getting used to smoking.	Sigara içmeye alışıyorum.

He got used to bad weather.	Kötü havaya alıştı.
They'll get used to the work.	İşe alışacaklar.
Tom got used to getting up early.	Tom erken kalkmaya alıştı.
The teacher is getting used to the children.	Öğretmen çocuklara alışıyor.

I am getting used to my school.	Okuluma alışıyorum.
We'll get used to drinking beer.	Bira içmeye alışacağız.
My father got used to the rules.	Babam kurallara alıştı.
They get used to everything easily.	Her şeye kolayca alışırlar.
The tourists got used to the food in our country.	Turistler ülkemizdeki yiyeceğe alıştılar.
You can get used to going to bed early.	Erken yatmaya alışabilirsin.
You must get used to going to bed early.	Erken yatmaya alışmalısın.
He got used to playing football with his left foot.	Sol ayağı ile futbol oynamaya alıştı.
The boy will get used to his new bicycle.	Çocuk yeni bisikletine alışacak.

Bu cümleleri soru ve olumsuz hale sokmak için, içinde bir yardımcı fiil varsa bu yardımcı fiilden, şayet yoksa **do** fiilinden yararlanılır.

İlk önce içinde yardımcı fiil olan örnekleri ele alarak bunları soru ve olumsuz hale getirelim.

I am getting used to smoking.	Sigara içmeye alışıyorum.
Am I getting used to smoking?	Sigara içmeye alışıyor muyum?
I am not getting used to smoking.	Sigara içmeye alışmıyorum.

She will get used to the new house.	Yeni eve alışacak.
Will she get used to the new house?	Yeni eve alışacak mı?
She won't get used to the new house.	Yeni eve alışmayacak.
He gets used to the job.	İşe alışır.
Does he get used to the job?	İşe alışır mı?
He doesn't get used to the job.	İşe alışmaz.
They get used to working ten hours a day.	Günde on saat çalışmaya alışırlar.
Do they get used to working ten hours a day?	Günde on saat çalışmaya alışırlar mı?
They don't get used to working ten hours a day.	Günde on saat çalışmaya alışmazlar.
We got used to travelling by bus.	Otobüsle seyahat etmeye alıştık.
Did we get used to travelling by bus?	Otobüsle seyahat etmeye alıştık mı?
We didn't get used to travelling by bus.	Otobüsle seyahat etmeye alışmadık.
Hasan can get used to driving more carefully.	Hasan daha dikkatli sürmeye alışabilir.
Can Hasan get used to driving more carefully?	Hasan daha dikkatli sürmeye alışabilir mi?
Hasan can't get used to driving more carefully.	Hasan daha dikkatli sürmeye alışamaz.
Tessa got used to the monkeys.	Tessa maymunlara alıştı.
Did Tessa get used to the monkeys?	Tessa maymunlara alıştı mı?
Tessa didn't get used to the monkeys.	Tessa maymunlara alışmadı.
The students are getting used to their teacher.	Öğrenciler öğretmenlerine alışıyorlar.
Are the students getting used to their teacher?	Öğrenciler öğretmenlerine alışıyorlar mı?
The students aren't getting used to their teacher.	Öğrenciler öğretmenlerine alışmıyorlar.

You'll get used to the rainy weather in London.	Londra'daki yağmurlu havaya alışacaksınız.
Will you get used to the rainy weather in London?	Londra'daki yağmurlu havaya alışacak mısınız?
You won't get used to the rainy weather in London.	Londra'daki yağmurlu havaya alışmayacaksınız.

make do

Make ve **do** fiillerinin her ikisinin de Türkçeye «yapmak» olarak çevrildiğini biliyoruz. Ancak aralarında anlam bakımından fark olduğunu daha önceki derslerimizde görmüş ve kısaca anlatmıştık. Önemli olduğu için bu konuyu tekrar ele alarak yeniden gözden geçirmeyi faydalı buluyoruz.

Make, bir şey imal etmek veya inşa etmek anlamında «yapmak» tır.

The man is making a table.	Adam bir masa yapıyor.
My mother is making a cake.	Annem bir pasta yapıyor.
They made a new car.	Yeni bir otomobil yaptılar.

Bir şahsa ne yaptığı sorulduğunda buradaki yapmak fiili imal veya inşa etmek anlamında kullanılmışsa soruda ve cevapta «yapmak» karşılığı olarak **make** kullanılacağı tabiidir.

What are you making?	**I am making a chair.**
Ne yapıyorsun?	Bir sandalye yapıyorum.
What is she making?	**She is making a hat.**
O ne yapıyor?	Bir şapka yapıyor.

Bu esas kullanılışı dışında **make** fiili bazı deyimlerin yapımında da kullanılır. Bunlardan en önemli birkaç tanesini görelim.

to make a noise	gürültü yapmak
Please don't make a noise.	Lütfen gürültü yapmayın.
It made a noise like an aeroplane.	Uçak gibi bir gürültü yaptı.
Tractors make a lot of noise.	Traktörler çok gürültü yaparlar.
If you make a noise, they'll hear us.	Gürültü yaparsan bizi işitecekler.

The tiger made a big noise.	Kaplan büyük bir gürültü yaptı.
Modern cars don't make much noise.	Modern otomobiller çok gürültü yapmazlar.
to make a mistake	hata yapmak
Tom made a mistake.	Tom bir hata yaptı.
She made four mistakes in the letter.	Mektupta dört hata yaptı.
Everybody makes mistakes.	Herkes hata yapar.
If you make a mistake, I'll correct it.	Bir hata yaparsan onu düzelteceğim.
The students made a lot of mistakes.	Öğrenciler birçok hatalar yaptılar.
How many mistakes did you make?	Kaç hata yaptınız?

Esas anlamı imal veya inşa etmek, bir şey meydana getirmek olan **make** fiili, **to make a noise** ve **to make a mistake** deyimlerinde de kullanılmaktadır. Esas anlamına uymadığı halde bu deyimlerde **make** kullanılması gerektiğini, bunun yerine **do** kullanılamayacağını hatırınızda tutunuz. **Make** ile yapılmış daha birçok deyimler varsa da biz burada sadece ikisini vermekle yetiniyoruz.

Do fiili de Türkçeye «yapmak» şeklinde çevrilir. Ancak bu «yapmak» bir hareket yapmak, bir harekette bulunmak anlamındadır.

What are you doing? Ne yapıyorsun?	**I am reading a book.** Bir kitap okuyorum.
What is she doing? O ne yapıyor?	**She is sleeping.** Uyuyor.
What will they do tomorrow? Yarın ne yapacaklar?	**They'll visit their teacher.** Öğretmenlerini ziyaret edecekler.
What did he do yesterday? Dün ne yaptı?	**He went to the cinema.** Sinemaya gitti.
What did the students do at the picnic? Öğrenciler piknikte ne yaptılar?	**They played football and slept under the trees.** Futbol oynadılar ve ağaçların altında uyudular.

Örneklerde görüldüğü gibi **do** fiilinin gösterdiği «yapmak» bir hareket yapmak, bir harekette bulunmak anlamındadır.

What is the man making?
Adam ne yapıyor?

He is making a chair.
Bir sandalye yapıyor.

What is the man doing?
Adam ne yapıyor?

He is talking with his friends.
Arkadaşlarıyla konuşuyor.

Do fiili de, **make** gibi, esas anlamı dışında bazı deyimlerin yapımında kullanılır. Bunlardan ikisini görelim:

to do homework — ev ödevi yapmak

The students do homeworks. — Öğrenciler ev ödevleri yaparlar.
I did my homework yesterday. — Ev ödevimi dün yaptım.
Did you do your homework? — Ev ödevini yaptın mı?
She always forgets to do her homework. — Ev ödevini yapmayı daima unutur.

to do duty — ödev yapmak, görev yapmak, üzerine düşeni yapmak

He did his duty to his country. — Ülkesine görevini yaptı.
You must do your duty. — Görevinizi yapmalısınız.
She did her duty very well. — Görevini çok iyi yaptı.

Görüldüğü gibi **make** ve **do** fiilleri esas anlamları dışında bazı deyimlerde kullanılmaktadırlar. Bunları böylece öğrenip hangisinin nerede kullanılması gerekeceğini hatırda tutmalısınız.

What is the man making?

The man is making a basket.
Adam bir sepet yapıyor.

What is the man doing?

The man is reading a newspaper.
Adam bir gazete okuyor.

BAŞKALARINA YAPTIRDIĞIMIZ İŞLER

Fiillerin üç hali olduğunu ve düzenli fiillerin ikinci ve üçüncü hallerinin ilk hallerine **ed** ilâvesiyle yapıldığını, düzensiz fiillerin ise ikinci ve üçüncü halleri için değişik şekilleri bulunduğunu öğrenmiştik. Şimdi başkalarına yaptırdığımız işleri ifade ederken fiillerin üçüncü hallerini nasıl kullanacağımızı göreceğiz.

Başkalarına yaptırdığımız işleri anlatırken **have** fiili ile fiilin üçüncü şeklini kullanırız. Böyle bir cümlede sıra şöyle olur: önce özne, ondan sonra **have**, bundan sonra yaptırılan şeyi gösteren kelime, bundan sonra da yaptırılan fiilin üçüncü şekli.

I have a letter written.	Bir mektup yazdırırım.
I have a map drawn.	Bir harita çizdiririm.
I have a cake made.	Bir pasta yaptırırım.
I'll have a letter written.	Bir mektup yazdıracağım.
I'll have a map drawn.	Bir harita çizdireceğim.
I'll have a cake made.	Bir pasta yaptıracağım.
I had a letter written.	Bir mektup yazdırdım.
I had a map drawn.	Bir harita çizdirdim.
I had a cake made.	Bir pasta yaptırdım.
He has his shoes cleaned.	Ayakkabılarını temizletir.
He'll have his shoes cleaned.	Ayakkabılarını temizletecek.
He had his shoes cleaned.	Ayakkabılarını temizletti.

Yukarıdaki örneklerde gördüğümüz gibi yaptırma hareketi her zaman olmakta ise **have** Geniş Zaman halindedir. Gelecekte yaptırılacak ise **will have**, geçmişte yaptırılmış ise **had** halindedir.

They had the car repaired.	Otomobili tamir ettirdiler.
They'll have the car repaired.	Otomobili tamir ettirecekler.
They have the car repaired.	Otomobili tamir ettirirler.
She had a dress made.	Bir elbise yaptırdı.
She'll have a dress made.	Bir elbise yaptıracak.
She has a dress made.	Bir elbise yaptırır.
Tom had the house cleaned.	Tom evi temizlettirdi.
Tom will have the house cleaned.	Tom evi temizlettirecek.
Tom has the house cleaned.	Tom evi temizlettirir.

Bu tip cümlelerde esas fiil **have**'dir. Cümlelerin sonlarında gördüğümüz fiillerin üçüncü şekilleri ise yaptırılan işlemi göstermektedir. Bu durumda cümleleri soru ve olumsuz yapmak için, şayet cümlede bir yardımcı fiil varsa ondan, yoksa **do** fiilinden faydalanılır.

You have your shirts washed.	Gömleklerinizi yıkatırsınız.
Do you have your shirts washed?	Gömleklerinizi yıkatır mısınız?
You don't have your shirts washed.	Gömleklerinizi yıkatmazsınız.
She had the letter translated.	Mektubu tercüme ettirdi.
Did she have the letter translated?	Mektubu tercüme ettirdi mi?
She didn't have the letter translated.	Mektubu tercüme ettirmedi.
They'll have the bottles filled.	Şişeleri doldurtacaklar.
Will they have the bottles filled?	Şişeleri dolturtacaklar mı?
They won't have the bottles filled.	Şişeleri doldurtmayacaklar.

Bu cümlelerde **have** fiili yanında **can** ve **must** gibi yardımcı fiiller de kullanılabilir.

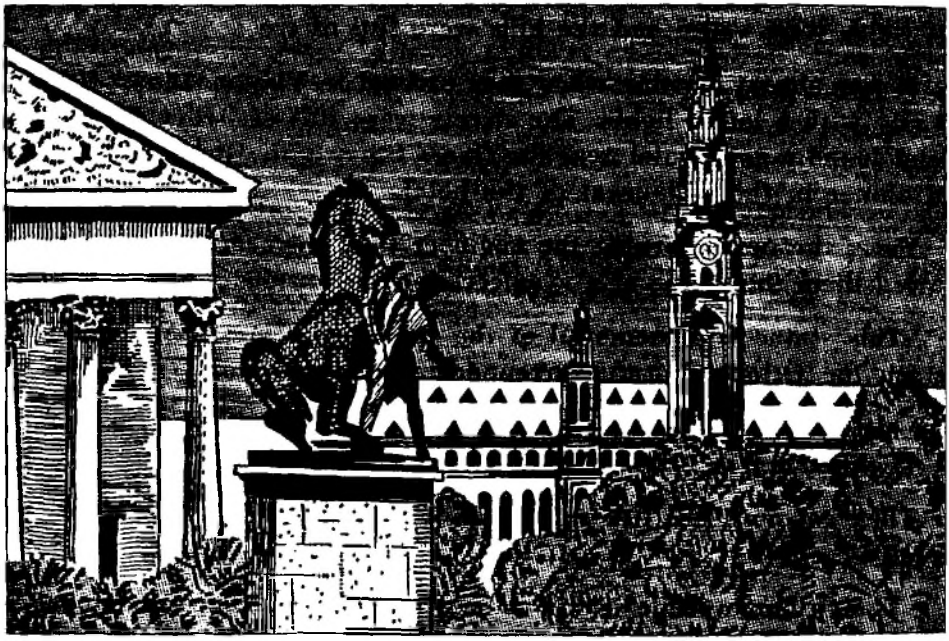
You can have your baskets counted.	Sepetlerinizi saydırtabilirsiniz.
Can you have your baskets counted?	Sepetlerinizi saydırtabilir misiniz?
You can't have your baskets counted.	Sepetlerinizi saydırtamazsınız.
I have my table cleaned every morning.	Masamı her sabah temizletirim.
She had the windows opened.	Pencereleri açtırdı.
Hasan will have the wine bottles opened.	Hasan şarap şişelerini açtıracak.
They can have the plates washed.	Tabakları yıkatabilirler.
I'll have the potatoes cooked now.	Patatesleri şimdi pişirteceğim.
They had the exercises corrected.	Alıştırmaları düzelttirdiler.
We didn't have our car repaired.	Otomobilimizi tamir ettirmedik.
Did he have the boxes brought?	Kutuları getirtti mi?
The teacher didn't have the books changed.	Öğretmen kitapları değiştirtmedi.
We must have the shirts dried.	Gömlekleri kurutturmalıyız.
Can you have the door opened?	Kapıyı açtırtabilir misiniz?
We had the work finished.	İşi bitirttik.
Do you have your rooms cleaned every day?	Odalarınızı her gün temizletir misiniz?

HIZLI İNGİLİZCE

İkinci Basamak

Ders 100

100

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

army [a:mi]	ordu	**homework** [houmwö:k]	ev ödevi
Austria [o:stria]	Avusturya	**ill** [il]	hasta
camera [kemıra]	fotoğraf mak.	**memorial** [memo:rial]	anıt, abide

catch	yakalamak,	**fun fair** [fan fea]	lunapark
(caught-caught)	yetişmek	**musician** [miuzişın]	müzisyen
[keç] [ko:t] [ko:t]		**noise** [noyz]	gürültü
choose	seçmek	**pale** [peyl]	solgun, sarı
(chose-chosen)		**revolving wheel**	dönme dolap
[çu:z] [çouz] [çouzın]		[rivolving wi:l]	
date [deyt]	tarih	**surround** [sıraund]	kuşatmak
duty [diu:ti]	görev	**swim (swam-swum)**	yüzmek
engineer [encinii]	mühendis	[swim] [swem]	
Europe [yuırıp]	Avrupa	[swam]	
top [top]	tepe		

AÇIKLAMALAR

Okuyacağımız metinde geçen özel şahıs ve yer isimlerinin okunuşlarını veriyoruz.

Ottoman [otımın]	Osmanlı
Danube [deniu:b]	Tuna Nehri
Grinzing [grinzing]	Viyana'da bir yer
Südbahnhof [züdba:nhof]	Viyana'da bir istasyon
Beethoven [beytouvın]	Beethoven

Türkçedeki «... ile ünlü» deyimi İngilizcede **famous for** ... ile yapılır.

This village is famous for its grapes.	Bu köy üzümleri (için) ile ünlüdür.
Istanbul is famous for the Bosphorus.	İstanbul Boğaziçi'yle ünlüdür.

Date kelimesi «tarih» anlamındadır. Fakat bu tarih takvime göre günü gösteren tarihtir.

They don't know Turkish history.	Onlar Türk tarihini bilmiyorlar.
What is the date today?	Bugün tarih nedir? (Bugünkü tarih nedir? Bugün ayın kaçıdır?)
Do you know the date of the coming of the Ottoman Turks?	Osmanlı Türkleri'nin gelişlerinin tarihini biliyor musun?
We learn history at school.	Okulda tarih öğreniriz.
She didn't write the date on the letter.	Mektuba tarihi yazmadı.

«aylarca, günlerce, haftalarca» gibi deyimler İngilizcede ay, gün, hafta isimlerinin önüne **for** getirmekle yapılır.

for days	günlerce
for years	yıllarca

He worked at this office for years.	Bu büroda yıllarca çalıştı.
They stayed in London for weeks.	Londra'da haftalarca kaldılar.
I waited at home for hours.	Saatlerce evde bekledim.
The old woman spoke for hours.	Yaşlı kadın saatlerce konuştu.

Herhangi bir nakil vasıtasına «yetişmek» sözü İngilizcede «yakalamak» anlamında da kullanılan **catch** fiili ile yapılır.

I couldn't catch the bird.	Kuşu yakalayamadım.
We can catch the bus.	Otobüse yetişebiliriz.
Can they catch the train if they go now?	Şimdi giderlerse trene yetişebilirler mi?
The man caught the boat.	Adam gemiye yetişti.

ARRIVING IN VIENNA

The children left Munich the next day. An engineer, who was a friend of the family took them to Vienna in his car. It was a nice day and all the roads were good and clean. All along the way there were big hills. The fields were green and the hills were full of trees.

It was almost evening when they arrived in Vienna. It was a beautiful city with a lot of lights. The streets were full of lights. Hasan Bey's friend found a good hotel near the Opera Square, the Bristol Hotel. They had dinner in the restaurant of the hotel.

Early the next morning the engineer took them around the city. He showed them the statue of a «yeniçeri» on the corner of a high building.

«This statue is a memorial of the Ottoman armies. At one time in history the Ottoman army surrounded the city. I don't remember the date.»

«I think it was 1529.» Ahmet said.

They got on a bus full of tourists. The bus took them to a hill near the city.

«The Ottoman armies came as near as this hill. They surrounded the city for months.» a guide said. From the top of this hill they could see the city and the Danube flowing through it.

When they were coming down the hill they stopped at Grinzing. The engineer drank a glass of white wine but the children drank only tea and milk.

«This place is famous for its white wine. There are many shops selling this wine on this road. This place is famous for another thing too. Some famous musicians, like Beethoven used to come here to drink wine. You can buy pictures of these musicians and send them to your friends.»

Ahmet bought some post cards and sent them to the Millers, to their father and mother and to their friends in Turkey. There was a very large park near this place. It was full of high trees and flowers. The engineer took photos of the children in the park with his camera. There were ducks swimming on the small lakes.

«We must catch the bus.» he said. So they came to the bus stop and got on the bus going to the city.

In the afternoon the engineer took them to the famous fun fair of Vienna. The children enjoyed themselves very much in the small cars.

Their father's friend said, «Now I'll take you to the biggest revolving wheel in Europe. It is 65 metres high.»

There was a big queue in front of the revolving wheel. They bought their tickets and got on the revolving wheel. Zeynep chose a seat in the middle. When the wheel began to turn they looked down. It was like an aeroplane. The people on the ground were very small.

«I can't look down any more.» Zeynep said. «I don't feel well.»

«Girls are always like that.» Ahmet said. «Shut your eyes and you'll be all right.»

Zeynep shut her eyes and didn't look around. The engineer and Ahmet laughed at Zeynep.

After ten minutes the revolving wheel stopped. They got off.

«Do you feel all right?» the engineer asked Zeynep.

«Yes, I feel all right, thank you. But Ahmet, you are pale. Are you ill?»

«Of course not.» Ahmet answered. But he was so pale that the engineer and Zeynep carried him to a chair. Zeynep washed her brother's face with cold water. They had to go back to the hotel early.

The next day Hasan Bey's friend took them to the Südbahnhof. It was as big as the other stations in Germany and more modern. The children bought their tickets for the next day. Their father's friend left Vienna in his car and went to Italy.

The children stayed in Vienna one day more. They bought some presents for their father and mother and for their friends in Turkey.

VİYANA'YA VARIŞ

Çocuklar ertesi gün Münih'ten ayrıldılar. Aile dostu olan bir mühendis onları otomobilinde Viyana'ya götürdü. Güzel bir gündü ve bütün yollar iyi ve temizdi. Bütün yol boyunca büyük tepeler vardı. Tarlalar yeşildi ve tepeler ağaçlarla doluydu.

Viyana'ya vardıkları zaman hemen hemen akşamdı. Çok ışıklı güzel bir şehirdi. Caddeler ışık doluydu. Hasan Bey'in arkadaşı Opera meydanına yakın iyi bir otel buldu, Bristol Oteli. Otelin lokantasında akşam yemeği yediler.

Ertesi sabah erken mühendis onlara şehri dolaştırdı. Büyük bir binanın köşesindeki «yeniçeri» heykelini gösterdi.

«Bu heykel Osmanlı ordularının bir anıtıdır. Tarihte bir zaman Osmanlı Ordusu şehri kuşattı. Tarihini hatırlamıyorum.»

Ahmet, «Zannederim 1529 idi.» dedi.

Turistlerle dolu bir otobüse bindiler. Otobüs onları şehrin yanındaki bir tepeye götürdü.

Bir rehber, «Osmanlı orduları bu tepenin yanına kadar geldiler. Şehri aylarca kuşattılar.» dedi. Bu tepenin tepesinden (üst noktasından) şehri ve onun içinden akan Tuna Nehri'ni görebiliyorlardı.

Tepeden inerlerken Grinzing'te durdular. Mühendis bir bardak beyaz şarap içti, fakat çocuklar sadece çay ve süt içtiler.

«Bu yer beyaz şarabıyla ünlüdür. Bu yolda bu şarabı satan birçok dükkânlar vardır. Bu yer başka bir şey için de ünlüdür. Beethoven gibi bazı ünlü müzisyenler burada şarap içmeye gelirlerdi. Bu müzisyenlerin resimlerini alıp onları arkadaşlarınıza gönderebilirsiniz.»

Ahmet birkaç kartpostal aldı ve onları Millerler'e, baba ve annelerine ve Türkiye'deki arkadaşlarına gönderdi. Bu yere yakın büyük bir park vardı. Büyük ağaçlar ve çiçeklerle doluydu. Mühendis fotoğraf makinesiyle parkta çocukların fotoğraflarını çekti. Küçük göllerde yüzen ördekler vardı.

«Otobüse yetişmeliyiz.» dedi. Böylece otobüs durağına geldiler ve şehre giden otobüse bindiler.

Öğleden sonra mühendis onları Viyana'nın ünlü lunaparkına götürdü. Çocuklar küçük otomobillerde çok eğlendiler.

Babalarının arkadaşı, «Şimdi sizi Avrupa'daki en büyük dönme dolaba götüreceğim. O 65 metre yüksektir. (65 metre yüksekliğindedir.)» dedi.

Dönme dolabın önünde büyük bir kuyruk vardı. Biletlerini aldılar ve dönme dolaba bindiler. Zeynep ortada bir oturacak yer seçti. Çark dönmeye başladığı zaman aşağıya baktılar. Bir uçak gibiydi. Yerdeki insanlar çok küçüktüler.

Zeynep, «Artık aşağıya bakamam.» dedi. «İyi hissetmiyorum.»

Ahmet, «Kızlar hep böyledir.» dedi. «Gözlerini kapa iyi olacaksın.»

Zeynep gözlerini kapadı ve etrafa bakmadı. Mühendis ve Ahmet Zeynep'e güldüler.

On dakika sonra dönme dolap durdu. İndiler.

Mühendis Zeynep'e, «İyi hissediyor musun?» diye sordu.

«Evet, iyi hissediyorum, teşekkür ederim. Fakat Ahmet, sararmışsın. Hasta mısın?»

Ahmet, «Şüphesiz hayır.» diye cevap verdi. Fakat o kadar solgundu ki mühendis ve Zeynep onu bir sandalyeye taşıdılar. Zeynep kardeşinin yüzünü soğuk suyla yıkadı. Otele erken dönmek zorunda kaldılar.

Ertesi gün Hasan Bey'in arkadaşı onları Südbahnhof'a götürdü. O Almanya'daki diğer istasyonlar kadar büyük ve daha moderndi. Çocuklar ertesi gün için biletlerini aldılar. Babalarının arkadaşı otomobiliyle Viyana'dan ayrıldı ve İtalya'ya gitti.

Çocuklar Viyana'da bir gün daha kaldılar. Baba ve anneleri, ve Türkiye'deki arkadaşları için birkaç hediye aldılar.

ALIŞTIRMALAR

I

Okuduğumuz metin hakkındaki bu soruları cevaplandırınız.

1 – Where did the children go after they left Munich? 2 – Did they go in the engineer's car? 3 – Were the roads good? 4 – What colour were the fields? 5 – Is Vienna a beautiful city? 6 – Were the streets dark or were they full of lights? 7 – Where did they have dinner? 8 – Where was the statue of a «yeniçeri»? 9 – Where did the bus take them? 10 – Did the Ottoman armies surround the city? 11 – Did they go to the fun fair? 12 – How high is the revolving wheel? 13 – How did Zeynep feel? 14 – Was Ahmet pale too? 15 – Where did the engineer go after Austria?

II

Boş yerleri doldurunuz.

1 – Selim's father used ..... work in this office. 2 – You'll get ..... to it if you get up early every morning. 3 – She is get ..... used to cold weather. 4 – I am not ..... to getting up early. 5 – We used ..... visit our friends often. 6 – They got ..... to living in a small apartment. 7 – Did they get used ..... swimming in the sea? 8 – Zeynep isn't ..... to revolving wheel. 9 – We can get used ..... walking up the hill. 10 – The king was in this prison ..... months.

III

Translate into Turkish.

1 – My son will be an engineer. 2 – The girl is getting used to going to school alone. 3– I got used to carrying my suitcases myself. 4 – What is the date today? 5 – The little boy will be a famous musician. 6 – Tessa couldn't catch the cat. 7 – The Turkish army surrounded the city. 8 – There are revolving wheels in almost all fun fairs. 9 – My mother is ill; she can't come with us. 10 – The students got used to their new school. 11 – I took their photos with my camera. 12 – The children are swimming in the sea. 13 – I'll choose a book for you. 14 – We came late because we couldn't catch the train. 15 – There is a bird at the top of the tree. 16 – You'll get ill if you sit in the garden. 17 – The student is doing his homework. 18 – She had her dress cleaned. 19 – The man will have his car repaired. 20 – I had the plates washed. 21 – The headmaster had all the doors opened at seven o'clock. 22 – You must do your duty for the country.

IV

Translate into English.

1 – Bir mühendis olmak istiyorum. 2 – Erken kalkmaya alışık değilim. 3 – Onların geliş tarihini biliyor musunuz? 4 – Bir gürültü işittim. 5 – Recep bugün gelmedi, çünkü hastadır. 6 – Odamı temizleteceğim. 7 – Ördekler gölde yüzüyorlar. 8 – Yeni odama alıştım. 9 – Alman ordusu şehri aylarca kuşattı. 10 – Hırsız kapıya koştu, fakat polis onu yakaladı.

önceki alıştırmaların yapılmış şekli

I

1 – I used to go to the cinema three times a week. 2 – He used to learn ten new words every day. 3 – They used to come to our restaurant. 4 – We used to correct their mistakes. 5 – The children used to play in the field near the lake.

II

1 – Hediyemizi kabul etmediler. 2 – Üzümler için on lira ödeyeceksiniz. 3 – Büyük Alman şehirlerinde Kaufhof'lar vardır. 4 – Nehrin üzerinde iki köprü var. 5 – İstasyona tramvayla gittiler. 6 – Elbisemi değiştireceğim ve sizinle geleceğim. (Elbisemi değiştirip geleceğim.) 7 – İki pîliç yiyebilir misiniz? 8 – Annem bana yeni bir çanta vermeyi vadetti. 9 – Tiyatronun önünde uzun bir kuyruk var. 10 – Sandöviçler için kaç para vereceğim? 11 – Frankfurt'taki en uzun köprü hangisidir? 12 – Çok terbiyeli bir kızdır. 13 – Hastaneye götürmezseniz adam ölecek. 14 – Davetinizi kabul edemem, çünkü cumartesi günü çok meşgul olacağım. 15 – Onları geçirmeye (uğurlamaya) geldim.

III

1 – There are a lot of bridges in Edirne. 2 – The soldier died yesterday. 3 – I can eat half of this chicken. 4 – My basket is full of grapes. 5 – My son is very polite. 6 – How much did you pay for your hat? 7 – They'll accept your invitation. 8 – Some of the workers went to Germany. 9 – The officials changed the number of the house. 10 – Do you speak German? 11 – You can't be there at nine o'clock if you go by tram. 12 – The students are eating sandwiches.

101

Fiillerin üçüncü şekillerinin sıfat olarak kullanılışları

Bu dersimize kadar, fiillerin üçüncü hallerinin Bitmiş Şimdiki Zamanda ve başkalarına yaptırdığımız işleri anlatırken kullanıldığım gördük.

I have written a letter.	Bir mektup yazdım. (Mektup yazılmış durumdadır.)
She has opened the door.	Kapıyı açtı. (Kapı şimdi açık durumdadır.)

Bu örneklerde Bitmiş Şimdiki Zaman görüyoruz. Cümlelerdeki **written** ve **opened** kelimeleri **to write** ve **to open** fiillerinin üçüncü halleridir.

Fiillerin üçüncü hallerinin bir de başkalarına yaptırdığımız işleri anlatırken kullanıldığını 99. dersimizde öğrenmiştik.

I'll have the letter written.	Mektubu yazdırtacağım.
She had the door opened.	Kapıyı açtırdı.

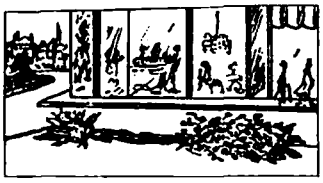
Bu dersimizde fiillerin üçüncü hallerinin bir isimden önce gelerek sıfat gibi kullanılışlarını öğreneceğiz.

I write a letter.	Bir mektup yazarım.
I wrote a letter.	Bir mektup yazdım.
I have written a letter.	Bir mektup yazdım. (Mektup şimdi yazılmış durumdadır.)
I have letters written.	Mektuplar yazdırırım.
I had letters written.	Mektuplar yazdırttım.
I'll have letters written.	Mektuplar yazdırtacağım.

written	yazılmış, yazılı
report	rapor
a written report	yazılı bir rapor
broken	kırılmış, kırık
a broken chair	kırılmış bir sandalye
repaired	tamir edilmiş
a repaired car	tamir edilmiş bir otomobil
answered	cevap verilmiş
answered letters	cevap verilmiş mektuplar
forgotten	unutulmuş
forgotten bags	unutulmuş çantalar
translated	tercüme edilmiş
a translated book	tercüme edilmiş bir kitap
finished	bitirilmiş
a finished work	bitirilmiş bir iş
counted	sayılmış
counted bottles	sayılmış şişeler
washed	yıkanmış
washed plates	yıkanmış tabaklar
used	kullanılmış
a used car	kullanılmış bir otomobil
cleaned	temizlenmiş
cleaned tables	temizlenmiş masalar
dried	kurutulmuş
dried fruit	kurutulmuş meyva
chosen	seçilmiş
chosen books	seçilmiş kitaplar

corrected	düzeltilmiş
corrected exercises	düzeltilmiş alıştırmalar
lost	kaybedilmiş
lost money	kaybedilmiş para

The officials gave us a written report.	Memurlar bize yazılı bir rapor verdiler.
I don't want a broken pencil.	Kırık bir kalem istemem.
The repaired cars are behind the building.	Tamir edilmiş otomobiller binanın arkasındadır.
She put the answered letters under the book.	Cevap verilmiş mektupları kitabın altına koydu.
Recep brought the forgotten bags.	Recep unutulmuş çantaları getirdi.
Don't throw the broken vases in the garden.	Kırılmış vazoları bahçeye atma.
He doesn't like reading translated books.	Tercüme edilmiş kitapları okumayı sevmez.
The counted bottles are under the table.	Sayılmış şişeler masanın altındadır.
Put the washed plates on the table by the window.	Yıkanmış tabakları pencerenin yanındaki masanın üstüne koy.
I'll buy a used car, because I haven't much money.	Kullanılmış bir otomobil alacağım, çünkü çok param yok.
Germany buys dried fruit from Turkey.	Almanya Türkiye'den kurutulmuş meyve alır.
The repaired cameras are better than the old ones.	Tamir edilmiş fotoğraf makinaları eskilerden daha iyidir.
The students left their corrected exercises at home.	Öğrenciler düzeltilmiş alıştırmalarını evde bıraktılar.
They couldn't find the lost money in the garden.	Kaybedilmiş parayı bahçede bulamadılar.
There are cooked potatoes in the kitchen.	Mutfakta pişirilmiş patatesler var.
There aren't any broken chairs in the room.	Odada hiç kırılmış sandalye yoktur.
Is this car used or is it new?	Bu otomobil kullanılmış mıdır yoksa yeni midir?

There is a fallen tree in the street.
Caddede yıkılmış (düşmüş) bir ağaç var.

Tom sells used cars.
Tom kullanılmış (ikinci el) otomobiller satar.

Made of Made from

Türkçedeki «...den yapılmış» deyimi İngilizcede **made of** ve **made from** ile yapılır. Türkçeye çevrilişleri bakımından aynı gibi görünen **made of** ile **made from** arasında anlam farkı vardır. Bu farkı, aşağıdaki örnekleri inceledikten sonra açıklayalım.

made of	.....den yapılmış
Books are made of	Kitaplar ..... den yapılmıştır.
Books are made of paper.	Kitaplar kâğıttan yapılmıştır.
made of plastic	plastikten yapılmış
This basket is made of plastic.	Bu sepet plastikten yapılmıştır.
made of stone	taştan yapılmış
Some houses are made of stone.	Bazı evler taştan yapılmıştır.
made of cotton	pamuktan yapılmış
This shirt is made of cotton.	Bu gömlek pamuktan yapılmıştır.
made of wood	tahtadan yapılmış
The table is made of wood.	Masa tahtadan yapılmıştır.
made from	.....den yapılmış
Butter is made from milk.	Tereyağ sütten yapılmıştır.
made from lemons	limonlardan yapılmış
Lemonade is made from lemons.	Limonata limonlardan yapılmıştır.

Lemonade is made from lemon, water and sugar.	Limonata limon, su ve şekerden yapılmıştır.
A cake is made from flour, sugar, milk and eggs.	Pasta (kek) un, şeker, süt ve yumurtadan yapılmıştır.

Örnekleri gördükten sonra şimdi **made of** ve **made from** arasındaki anlam farkını açıklayalım:

Şayet bir şeyin yapıldığı veya imal edildiği ana madde imal edilen şeyde mevcutsa, yani görülebiliyorsa bu durumda **made of** kullanılır. Nitekim, **This table is made of wood.** «Bu masa tahtadan yapılmıştır.» cümlesindeki masada ana madde olan «tahta» hâlâ görülmektedir, benliğini kaybetmiş değildir. Yine tahta halindedir.

Bir şey yapılırken kullanılan ana madde eski niteliğini kaybediyor ve meydana gelen şeyin içinde görülemiyorsa bu durumda **made from** deyimi kullanılır. Örneğin, **Butter is made from milk.** «Tereyağı sütten yapılmıştır.» cümlesindeki ana madde «süt» sonradan meydana gelen tereyağı içinde görülebilir bir şekilde mevcut değildir. Süt özelliğini tamamen kaybetmiş, yeni bir madde olmuştur. Aynı durum diğer **made from** ile yapılmış cümlelerde de mevcuttur. **A cake is made from flour, sugar, milk and eggs.** «Pasta un, şeker, süt ve yumurtadan yapılmıştır.» cümlesindeki ana maddeler «un, şeker, süt, yumurta» meydana getirilen pasta içinde ayrı ve görülebilir bir durumda değildir. Hepsi de asıl benliklerini kaybetmiş durumdadırlar.

This bridge is made of stone.
Bu köprü taştan yapılmıştır.

Bread is made from flour.
Ekmek undan yapılmıştır.

This soup is made from vegetables, meat, salt and water.	Bu çorba sebze, et, tuz ve sudan yapılmıştır.

What is this soup made from?	Bu çorba ne'den yapılmıştır?
What is this table made of?	Bu masa ne'den yapılmıştır?
Some plates are made of plastic.	Bazı tabaklar plastikten yapılmıştır.
Sherbet is made from sugar and water.	Şerbet şeker ve sudan yapılmıştır.
Windows are made of glass.	Pencereler camdan yapılmıştır.
My table is made of iron.	Masam demirden yapılmıştır.
Modern bridges are made of iron.	Modern köprüler demirden yapılmıştır.
Note-books are made of paper.	Defterler kâğıttan yapılmıştır.
Wine is made from grapes.	Şarap üzümden yapılmıştır.

Daha önceki derslerimizde «orman» anlamına geldiğini öğrendiğimiz **wood** ile, «bardak» anlamında kullandığımız **glass** kelimelerinin bu dersimizde değişik birer anlamını gördük. **Wood** «tahta», **glass** «cam». Bu kelimelerin bir cümlede hangi anlamda kullanıldığını anlamak kolaydır. Cümlenin görünüşü ve verdiği anlam bunu kolayca belli eder.

The glass is full of beer.	Bardak birayla doludur.
This box is made of glass.	Bu kutu camdan yapılmıştır.
There is a wood near the lake.	Gölün yanında bir orman vardır.
The farmer's house is made of wood.	Çiftçinin evi tahtadan yapılmıştır.

çift isimler

Türkçede olduğu gibi İngilizcede de iki isim yan yana gelerek bir tamlama yaparlar. Bu isimler bazen bitişik yazılır.

bedroom	yatak odası
bookshop	kitabevi, kitapçı dükkânı
shoemaker	ayakkabıcı

Bazen aralarında bir çizgi bulunur.

tea-cup	çay fincanı

Bazen de ayrı olarak yazılırlar.

garden wall	bahçe duvarı

bus stop	otobüs durağı
history teacher	tarih öğretmeni
story writer	hikâye yazarı

I am making a paper boat.	Bir kâğıt kayık yapıyorum.
The tourists are waiting at the bus stop.	Turistler otobüs durağında bekliyorlar.
Housework isn't easy for men.	Ev işi erkekler için kolay değildir.
She bought an evening newspaper.	Bir akşam gazetesi aldı.
I like reading history books.	Tarih kitapları okumayı severim.
There were seven tea-cups on the table.	Masanın üstünde yedi çay fincanı vardı.
Your garden wall is higher than ours.	Sizin bahçe duvarınız bizimkinden daha yüksektir.
There are three bedrooms in their apartment.	Onların apartmanında üç yatak odası vardır.
Tom's father was a shoemaker.	Tom'un babası bir ayakkabıcı idi.
There are a lot of carpet makers in Isparta.	Isparta'da birçok halı yapıcılar vardır.
He is a famous football player.	O ünlü bir futbol oyuncusudur.

as

As kelimesini sıfatların derecelendirmesi konusunda görmüştük.

The tree is as high as the wall.	Ağaç duvar kadar yüksektir.
The chair isn't so big as the table.	Sandalye masa kadar büyük değildir.

As kelimesi, aşağıdaki örneklerde de göreceğiniz gibi ayrıca, «...iken esnasında» anlamını da verir.

as I came	ben gelirken
as they walked	onlar yürürken
as we slept	biz uyurken
as I was coming	ben geliyorken
as he was eating	o yiyorken
as they were swimming	onlar yüzüyorlarken

as she washed the plates	tabakları yıkarken
as she was washing the plates	tabakları yıkıyorken
as they looked	onlar bakarken
as Tom was walking	Tom yürüyorken

As I came here, I saw a big crowd.	Buraya gelirken büyük bir kalabalık gördüm.
As they walked, they met an old friend.	Yürürlerken eski bir arkadaşa rastladılar.
As we slept, the thief came in and took all the money.	Biz uyurken hırsız girdi ve bütün parayı aldı.
As I was coming home, it began to rain.	Ben eve geliyorken yağmur yağmaya başladı.
As he was eating, the cat broke the vase.	O yiyorken kedi vazoyu kırdı.
As they were swimming, a man took their clothes.	Onlar yüzüyorlarken bir adam onların elbiselerini aldı.
As she washed the plates, her children played in the garden.	O tabakları yıkarken çocukları bahçede oynadı.
As she was washing the plates, her children played in the garden.	O tabakları yıkıyorken çocukları bahçede oynadılar.
As they looked, the woman opened the door.	Onlar bakarken kadın kapıyı açtı.
As Tom was walking along the river, he fell into the river.	Tom nehir boyunca yürüyorken nehire düştü.

HIZLI İNGİLİZCE

İkinci Basamak

Ders 102

102

ÖĞRENİLECEK KELİMELER

border [bo:dı]	hudut	**gold** [gould]	altın
both [bout]	her ikisi	**iron** [ayın]	demir
compartment [kımpa:tmınt]	kompartıman	**lemon** [lemın]	limon
		necklace [neklıs]	kolye

enter [entı]	girmek	**plastic** [plestik]	plâstik
excited [iksaytid]	heyecanlı	**report** [ripo:t]	rapor
fountain [fauntin]	çeşme	**sugar** [şugı]	şeker
glass [gla:s]	cam	**wood** [wud]	tahta

AÇIKLAMALAR

Okuyacağımız metinde geçen yer isimlerinin okunuşlarını veriyoruz.

Graz [grats]	Avusturya'da bir şehir
Yugoslavia [yugosla:vıı]	Yugoslavya
Maribor [meribor]	Yugoslavya'da bir şehir
Zagreb [zagreb]	Yugoslavya'da bir şehir
Belgrade [belgreyd]	Yugoslavya'da bir şehir
Bulgaria [bulgeırıı]	Bulgaristan
Bulgarian [bulgeırıın]	Bulgar
Sofia [sofıı]	Bulgaristan'da bir şehir
Greek [gri:k]	Yunan
Athens [etins]	Yunanistan'da bir şehir
Pithion [pitıın]	Yunanistan'da bir kasaba

İngilizcede kullanılan **Here we are!** deyimi Türkçeye «İşte buradayız. İşte geldik.» şeklinde çevrilir.

Each other kelimelerinin Türkçesi «birbirini, birbirine» dir.

They don't like each other.	Birbirini (birbirlerini) sevmezler.
They didn't see each other for ten years.	Birbirlerini on yıldır görmediler.

Both «her ikisi» anlamındadır.

Both of them are students.	Onların her ikisi (de) öğrencidir.
There are houses on both sides.	Her iki tarafta evler var.

look like

«benzemek» anlamında bir deyim olan **look like**'ın kullanılışını aşağıdaki örneklerde inceleyiniz:

You look like your father.	Babana benzersin.
This box looks like a book.	Bu kutu bir kitaba benzer.

Your house looks like ours.	Sizin eviniz bizimkine benzer.
He looks like a teacher.	O bir öğretmene benzer.
She looked like a good woman.	O iyi bir kadına benziyordu.

look for

Look for deyimi «aramak, bulmaya çalışmak» anlamında bir deyimdir.

I am looking for my pencil.	Kalemimi arıyorum.
She is looking for her child.	Çocuğunu arıyor.
They went to America to look for gold.	Amerika'ya altın aramaya gittiler.
What are you looking for?	Ne arıyorsun?
I am looking for my dog.	Köpeğimi arıyorum.
She always looks for cheap things at the market.	Çarşıda daima ucuz şeyler arar.

COMING BACK TO TURKEY

Early the next morning the children got on the Istanbul train. There was a big crowd on the train, but Ahmet's and Zeynep's seats were by the window and there were only four people in the compartment.

The train passed Graz and after three hours they entered Yugoslavia at Maribor. The customs officials got on the train there. They showed them their passports and opened their suitcases. Some of the officials spoke Turkish and other languages.

After passing Zagreb the train arrived in Belgrade in the afternoon. They all had a light lunch at a cafeteria near the station. It was getting cold. When they were going back to the train, Zeynep saw a little girl. She was looking at Zeynep with sad eyes. Her dress was very old and she had no shoes. Zeynep took some German money out of her purse but the girl shook her head. She was now looking at the sandwiches in Zeynep's hands. Zeynep gave her a sandwich. The girl smiled and took the sandwich and said something, but Zeynep didn't understand.

Then Ahmet said, «I think she is thanking you for the sandwich. Why don't you give her all the sandwiches?»

Zeynep gave the girl all the sandwiches. She took them and said something smiling and began to run.

At Belgrade station so many people got on the train that it was impossible to go from one part to another. So they all stayed in their compartment until the train arrived at the Bulgarian border.

Like some cities of Yugoslavia, Sofia looked like a Turkish city with its houses and fountains. There were a few mosques too. Here the customs officials were very polite and almost all of them spoke Turkish very well.

At Sofia station they had breakfast and drank three cups of tea.

They were sitting in a very small coffee-house when some villagers came near them and wanted to sell them the things in their baskets. They were selling woollen socks, knives, purses made by hand. The children bought some purses and Ahmet took some Bulgarian money out of his pocket but the villagers wanted Turkish coins with Atatürk's head.

«Why do you want them?» Ahmet asked them in Turkish and one of the villagers answered him in Turkish.

«Our daughters put these coins on their necklaces. These necklaces are more expensive than the gold ones in our village. We are Turkish.»

Zeynep had five lira coins and Ahmet had two, so they gave all the coins to the villagers. The villagers took the money and thanked them again and again.

The train left Sofia after an hour. It didn't stop at other stations but when it came to the Greek border at Pithion, it waited four hours for another train coming from Athens. The passengers from this train got on the Istanbul train.

The children were getting more and more excited when the train came near Edirne. It was morning. They were very happy when they began to see the Turkish villages and Turkish people. They saw Selimiye mosque on a hill in Edirne.

After about six hours they saw Istanbul. Under the afternoon sun it was like a city made of gold. It was like a painting with its beautiful mosques and towers. The Marmara sea was dark blue.

Now they were too excited to talk. After twenty minutes the

train arrived at Sirkeci and they got off with their suitcases. They looked for their father and mother. Zeynep saw them first. She put her suitcases on the ground and ran to them.

«Mother! Father! How are you? We missed you very much.»

Soon she was in her mother's arms. Mother and daughter were kissing each other and crying. Then Ahmet came with all the suitcases. He kissed his father's and his mother's hands and they both kissed Ahmet.

They went out of the station and got in the car. All of them were talking and laughing with tears in their eyes.

TÜRKİYE'YE DÖNÜŞ

Ertesi sabah erken çocuklar İstanbul trenine bindiler. Trende büyük bir kalabalık vardı, fakat Ahmet ve Zeynep'in yerleri pencere yanındaydı ve kompartımanda sadece dört kişi vardı.

Tren Graz'ı geçti ve üç saat sonra Maribor'da Yugoslavya'ya girdiler. Gümrük memurları orada trene bindiler. Onlara pasaportlarını gösterdiler ve bavullarını açtılar. Memurlardan bazıları Türkçe ve diğer dilleri konuşuyorlardı.

Zagreb'i geçtikten sonra tren akşamüstü Belgrad'a vardı. Hepsi istasyonun yakınında bir kafeteryada hafif bir yemek yediler. Hava soğuyordu. Trene dönerlerken Zeynep küçük bir kız gördü. Mahzun gözlerle Zeynep'e bakıyordu. Elbisesi çok eskiydi ve ayakkabıları yoktu. Zeynep para çantasından biraz Alman parası çıkardı fakat kız başını salladı. Şimdi Zeynep'in elindeki sandöviçlere bakıyordu. Zeynep ona bir sandöviç verdi. Kız gülümsedi ve sandöviçi aldı, bir şey söyledi, fakat Zeynep anlamadı.

O zaman Ahmet, «Zannederim sana sandöviç için teşekkür ediyor. Ona niçin bütün sandöviçleri vermiyorsun?» dedi.

Zeynep kıza bütün sandöviçleri verdi. O onları aldı, gülümseyerek bir şey söyledi ve koşmaya başladı.

Belgrad istasyonunda trene o kadar çok kimse bindi ki bir kısımdan diğerine gitmek imkânsızdı. Bu sebepten tren Bulgar hududuna ulaşıncaya kadar kompartımanlarında kaldılar.

Yugoslavya'nın bazı şehirleri gibi Sofya da evleri ve çeşmeleri ile bir

Türk şehri gibiydi. Birkaç cami de vardı. Burada gümrük memurları çok kibardı ve hemen hemen hepsi Türkçeyi çok iyi konuşuyordu.

Sofya istasyonunda kahvaltı ettiler ve üç fincan çay içtiler.

Birkaç köylünün onlara yaklaşıp sepetlerindeki şeyleri onlara satmak istedikleri zaman onlar çok küçük bir kahvehanede oturuyorlardı. Onlar elle yapılmış yün çoraplar, bıçaklar ve para çantaları satıyorlardı. Çocuklar birkaç para çantası aldılar ve Ahmet cebinden biraz Bulgar parası çıkardı, fakat köylüler Atatürk başlı Türk madeni parası istiyorlardı.

Ahmet onlara, Türkçe olarak, «Onları niçin istiyorsunuz?» diye sordu. Köylülerin biri ona Türkçe olarak cevap verdi.

«Kızlarımız bu paraları kolyelerine koyarlar. Bu kolyeler bizim köyümüzde altınlardan daha pahalıdır. Biz Türküz.»

Zeynep'in beş Ahmet'in iki madeni lirası vardı, böylece bütün paraları köylülere verdiler. Köylüler parayı aldılar ve onlara tekrar tekrar teşekkür ettiler.

Tren bir saat sonra Sofya'dan ayrıldı. Diğer istasyonlarda durmadı, fakat Pityon'da Yunan hududuna geldiği zaman Atina'dan gelen diğer bir treni dört saat bekledi. Bu trenden yolcular İstanbul trenine bindiler.

Tren Edirne'ye yaklaştığı zaman çocuklar gittikçe heyecanlanıyorlardı. Sabahtı. Türk köylerini ve Türk halkını görmeye başladıkları zaman çok mutluydular. Edirne'de bir tepe üstünde Selimiye Camii'ni gördüler.

Yaklaşık altı saat sonra İstanbul'u gördüler. Akşamüstü güneşi altında altından yapılmış bir şehir gibiydi. Güzel camileri ve kuleleriyle bir tablo gibiydi. Marmara Denizi koyu maviydi.

Şimdi konuşamayacak kadar heyecanlı idiler. Yirmi dakika sonra tren Sirkeci'ye vardı ve bavullarıyla indiler. Baba ve annelerini aradılar. Onları önce Zeynep gördü. Bavullarını yere koydu ve onlara koştu.

«Anne! Baba! Nasılsınız? Sizi pek çok özledik.»

Hemen annesinin kollarındaydı. Anne ve kız birbirlerini öpüyor ve ağlıyorlardı. Sonra Ahmet bütün bavullarla geldi. Babasının ve annesinin ellerini öptü ve onların ikisi Ahmet'i öptüler.

İstasyondan çıktılar ve otomobile bindiler. Hepsi gözlerinde yaşlarla konuşuyor ve gülüyorlardı.

ALIŞTIRMALAR

I

Okuduğumuz metin hakkındaki bu soruları cevaplandırınız.

1 – Was there a big crowd on the Istanbul train? 2 – What did they show the customs officials? 3 – Where did the train arrive after passing Zagreb? 4 – Did Zeynep see a little girl? 5 – Was her dress new or old? 6 – What did Zeynep give the girl? 7 – What did they have at Sofia station? 8 – What did the villagers want? 9 – How many coins did they give to the villagers? 10 – When did the children get more and more excited? 11 – What did they look for at Sirkeci station? 12 – Who saw Hasan Bey and Fatma Hanım first? 13 – Did they miss their father and mother? 14 – What did Ahmet carry? 15 – Did they get in a car?

II

Boş bırakılan yerleri doldurunuz.

1 – This door is made ..... iron. 2 – The old woman is looking ..... her dress. 3 – Zeynep doesn't look ..... her mother; she looks like her father. 4 – Beyazıt tower is made ..... stone. 5 – We looked ..... the book, but we couldn't find it. 6 – Butter is made ..... milk. 7 – He is looking ..... his bag. 8 – Tessa doesn't look ..... Mary; she is more beautiful than Mary.

III

Translate into Turkish.

1 – Zeynep bought two necklaces. 2 – This is the border; now we are entering another country. 3 – I am very excited, I can't talk now. 4 – Tea-cups are made of glass. 5 – My wife bought four plates made of plastic. 6 – The customs officials gave us a written report. 7 – Do you put much sugar in your coffee? 8 – She used two lemons for the cake. 9 – Translated books are more expensive than the others. 10 – Forgotten things are in this room. 11 – As I came here I saw a lot of soldiers. 12 – What are you looking for?

IV

Translate into English.

1 – Kalemlerin her ikisi kısadır. 2 – Bu vazo camdan yapılmıştır. 3 – Çayıma çok şeker koymam. 4 – Kırık sandalyeyi nereye koydunuz? 5 – Kompartımanda dört kişi var. 6 – Limonata limon ve sudan yapılmıştır. 7 – Karım için bir kolye alacağım. 8 – Küçük kız annesini arıyor. 9 – Babama benzemem; anneme benzerim. 10 – O kadar heyecanlıydım ki sorulara cevap veremedim.

önceki alıştırmaların yapılmış şekli

I

1 – They went to Vienna. 2 – Yes, they did. 3 – Yes, they were. 4 – The fields were green. 5 – Yes, it is. 6 – They were full of lights. 7 – They had dinner in the restaurant of the hotel. 8 – It was on the corner of a high building. 9 – The bus took them to a hill near the city. 10 – Yes, they did. 11 – Yes, they did. 12 – It is 65 metres high. 13 – She didn't feel well. 14 – Yes, he was. 15 – He went to Italy.

II

1 – to 2 – used 3 – ...ting 4 – used 5 – to 6 – used 7 – to 8 – used 9 – to 10 – for

III

1 – Oğlum bir mühendis olacak. 2 – Kız okula yalnız gitmeye alışıyor. 3 – Bavullarımı kendim taşımaya alıştım. 4 – Bugün tarih nedir? 5 – Küçük çocuk ünlü bir müzisyen olacak. 6 – Tessa kediyi yakalayamadı. 7 – Türk ordusu şehri kuşattı. 8 – Hemen hemen bütün lunaparklarda dönme dolaplar vardır. 9 – Annem hastadır; bizimle gelemez. 10 – Öğrenciler yeni okullarına alıştılar. 11 – Fotoğraf makinemle onların fotoğraflarını çektim. 12 – Çocuklar denizde yüzüyorlar. 13 – Sizin için bir kitap seçeceğim. 14 – Geç geldik çünkü trene yetişemedik. 15 – Ağacın tepesinde bir kuş var. 16 – Bahçede oturursan hastalanacaksın. 17 – Öğrenci ev ödevini yapıyor. 18 – Elbisesini temizlettirdi. 19 – Adam otomobilini tamir ettirecek. 20 – Tabakları yıkattırdım. 21 – Müdür bütün kapıları saat yedide açtırdı. 22 – Ülke için görevinizi yapmalısınız.

IV

1 – I want to be an engineer. 2 – I am not used to getting up early. 3 – Do you know the date of their coming? 4 – I heard a noise. 5 – Recep didn't come today, because he is ill. 6 – I'll have my room cleaned. 7 – The ducks are swimming on the lake. 8 – I got used to my new room. 9 – The German army surrounded the city for months. 10 – The thief ran to the door, but the policeman caught him.

103

ACTIVE - PASSIVE

Bir cümlede özne varsa ve bu özne cümledeki fiilin gösterdiği işi yapıyorsa bu cümle **active** [ektiv] bir cümledir.

Bir cümlede özne yoksa, sadece yapılan iş ve bu yapılandan etkilenen şey varsa bu cümle **passive** [pesiv] bir cümledir.

Şimdi bu iki cins cümleyi ele alarak aralarındaki farkı, kullanılma yerlerini ve nasıl yapıldıklarını öğrenelim.

Şimdiye kadar derslerimizde hep bilinen bir öznenin yaptığı işin ifadesi olan cümlelerin yapılışını gördük. Kısaca şimdiye kadar görmüş olduğumuz cümleler hep **active** cümlelerdi.

Ahmet has opened the door. Ahmet kapıyı açtı. (Kapı şimdi açık durumda.)

Bu cümlede işi yapan «Ahmet», yapılan iş ise kapının açılmasıdır. Bu cümle **active** bir cümledir, çünkü öznesi vardır ve fiili yapan bu öznedir.

Passive cümlelere geçerken önce bunların Türkçelerini ele alalım:

Otomobilim sık sık çalınır.
Bir ev soyuldu.
Bir çocuk eziliyordu.
Odalar süpürülecek.
Gökyüzünde garip bir cisim görüldü.
Çalınan paralar bulundu.

Hırsız yakalandı.
Bu memlekette İngilizce konuşulur.
Mektuplar postaneye gönderilir.

Hemen fark edileceği gibi bu cümlelerde işleri kimlerin yapmış olduğu söylenmemiş sadece yapılan iş verilmiştir. Fiiller de şimdiye kadar görmeye alışık olduğumuz şekilde «çalar, soydu, eziyordu, süpürecek, gördü, buldu, yakaladı, konuşur, gönderir» şeklinde değil, «çalınır, soyuldu, eziliyordu, süpürülecek, görüldü, bulundu, yakalandı, konuşulur, gönderilir» şeklindedir.

Passive cümlelerde özne bulunmaması, öznenin ya bilinmemesi veya önemli olmamasındandır. Önemli olan sadece yapılan iş ve bu işten etkilenen nesnedir. Bu cümlelerde fiillerden önce gelen isimler birer özne değil, fiilden etkilenen isimler, yani dilbilgisi deyimiyle nesnelerdir.

Söylediklerimizi kısaca özetleyelim :

İki tip cümle vardır. Birincisi, işi yapanın yani öznenin (önemli olduğu için bulunduğu) cümleler.

Ahmet kapıyı açtı.
Çocuklar İngiltere'ye gitti.
Hatice tabağı kırdı.

İngilizce dilbilgisinde bu tip cümlelere **active** cümleler denir.

Diğer tip cümleler ise, biraz önce örneklerini vermiş olduğumuz, özneleri (belli veya önemli olmadığı için) bulunmayan cümlelerdir.

Bardaklar kırıldı.
Masa temizlendi.
Tessa parkta görüldü.

İngilizce dilbilgisinde bu tip cümlelere **passive** cümleler denir.

Bu arada çok önemli olan bir hususu belirtelim: İngilizcede **passive** cümleler, aynen Türkçede olduğu gibi, yapılan işin işi yapandan daha önemli olduğu hallerde kullanılır. Yoksa, bazı dilbilgisi kitaplarının verdiği gibi, **active** cümlelerin **passive** hale çevrilişi dili normalin dışına zorlamak olacağından yanlıştır. Bir söz active bir cümleyle söylenmesi uygun geliyorsa **active** cümleyle söylenmeli, **passive** cümle daha uygunsa **passive** cümleyle söylenmelidir. Hiçbir zaman **active** cümleyle söylenecek bir sözü **passive** cümle haline sokup söylememelidir.

Active ve **passive** cümlelerin kullanılış yer ve gereklerini öğrendikten sonra **passive** cümlelerin İngilizcede nasıl meydana getirileceğini görelim.

Bu konu büsbütün yabancımız değildir, zira 101. dersimizde bir şeyin ne'den yapılmış olduğunu söylerken kullandığımız **made of** ve **made from** cümleleri aslında **passive** cümlelerdi.

This table is made of wood.	Bu masa tahtadan yapılmıştır.
Butter is made from milk.	Tereyağ sütten yapılmıştır.

Passive cümlelerde kullanılan fiiller, fiillerin üçüncü halleriyle **to be** fiilinin birleşmesinden meydana gelirler.

to make	yapmak
to be made	yapılmak
to break	kırmak
to be broken	kırılmak
to see	görmek
to be seen	görülmek
to drink	içmek
to be drunk	içilmek
to fill	doldurmak
to be filled	doldurulmak
to look	bakmak
to be looked	bakılmak
to sell	satmak
to be sold	satılmak
to speak	konuşmak
to be spoken	konuşulmak
to follow	takip etmek
to be followed	takip edilmek
to remember	hatırlamak
to be remembered	hatırlanmak

to tell	anlatmak
to be told	anlatılmak
to forget	unutmak
to be forgotten	unutulmak
to speak	konuşmak
to be spoken	konuşulmak
English is spoken	..... İngilizce konuşulur.
English is spoken here.	Burada İngilizce konuşulur.
to clean	temizlemek
to be cleaned	temizlenmek
clothes are cleaned	..... elbiseler temizlenir
Clothes are cleaned in one day.	Elbiseler bir günde temizlenir.
to show	göstermek
to be shown	gösterilmek
English and American films are shown at this cinema.	Bu sinemada İngiliz ve Amerikan filmleri gösterilir.
to sell	satmak
to be sold	satılmak
Pipes are sold at this shop.	Pipolar bu dükkânda satılır.
to translate	tercüme etmek
to be translated	tercüme edilmek
Letters are translated from Turkish into English.	Mektuplar Türkçeden İngilizceye tercüme edilirler.
These bottles are filled with water.	Bu şişeler suyla doldurulur.
These words are remembered easily.	Bu kelimeler kolayca hatırlanır.
This door is opened at seven o'clock.	Bu kapı saat yedide açılır.
They are seen every day.	Onlar her gün görülürler.
She is invited for dinner.	Akşam yemeğine davet edilir.

Örnek olarak verdiğimiz cümlelerde **to be** fiilinin sadece **is, are** şeklini kullandık. Bu şekilde cümleler geniş zaman halinde oldular. **To be** fiilinin Geçmiş Zaman hali olan **was, were** kullanılarak geçmiş zaman halinde **passive** cümleler elde edilir.

This room is cleaned every day. Bu oda her gün temizlenir.
This room was cleaned yesterday. Bu oda dün temizlendi.
These rooms were cleaned yesterday. Bu odalar dün temizlendi.

Their house was sold last year. Onların evin geçen sene satıldı.
The lion was seen by the lake. Aslan gölün yanında görüldü.
The letters were written in two hours. Mektuplar iki saatte yazıldı.
The film was shown at this cinema. Film bu sinemada gösterildi.
The dog was left in the car. Köpek otomobilde bırakıldı.

To be fiilinin gelecek zaman hali kullanılarak **passive** cümleler gelecek zaman haline sokulabilir.

This room is cleaned every day. Bu oda her gün temizlenir.
This room was cleaned yesterday. Bu oda dün temizlendi.
This room will be cleaned tomorrow. Bu oda yarın temizlenecek.
Our house will be sold. Evimiz satılacak.
The work will be finished in four weeks. İş dört haftada bitirilecek.
The chicken will be cooked tomorrow. Piliç yarın pişirilecek.

İçinde **to be** fiili bulunan cümlelerin nasıl soru ve olumsuz yapıldığım biliyoruz. **Passive** cümlelerin soru ve olumsuzu da yine aynı kurala göre yapılır.

This room is cleaned every day. Bu oda her gün temizlenir.
Is this room cleaned every day? Bu oda her gün temizlenir mi?
This room isn't cleaned every day. Bu oda her gün temizlenmez.

Their house was sold last year. Onların evi geçen sene satıldı.
Was their house sold last year? Onların evi geçen sene mi satıldı?
Their house wasn't sold last year. Onların evi geçen sene satılmadı.

Your name will be remembered.	İsmin hatırlanacak.
Will your name be remembered?	İsmin hatırlanacak mı?
Your name won't be remembered.	İsmin hatırlanmayacak.
They ask questions.	Sorular sorarlar.
They are asked questions.	Onlara sorular sorulur.
They were asked questions.	Onlara sorular soruldu.
They will be asked questions.	Onlara sorular sorulacak.
His father was killed in 1942.	Onun babası 1942'de öldürüldü.
The actors were applauded for a long time.	Aktörler uzun müddet alkışlandı.
The ball was thrown into the garden.	Top bahçeye atıldı.
English is spoken all over the world.	İngilizce bütün dünyada konuşulur.
These stories were told again and again.	Bu hikâyeler tekrar tekrar anlatıldı.

DEĞİL Mİ?

Bazen, söylediğimiz bir cümleyi karşımızdakine onaylatmak isteriz ve Türkçede bunu cümlenin sonuna «değil mi?» ilâve etmekle yaparız.

Bugün hava çok güzel, değil mi?
Bu çok büyük bir binadır, değil mi?
Siz yarın gelebilirsiniz, değil mi?
Öbür odada çocuklar var, değil mi?

Görülüyor ki Türkçede cümle hangi fiille söylenmiş olursa olsun, sonuna daima «değil mi?» konulabiliyor.

İngilizcede durum değişiktir. İngilizcedeki «değil mi?» sözü cümlede kullanılmış olan yardımcı fiil ve özne ile ilgilidir. Cümlede hangi yardımcı fiil varsa o cümle için «değil mi?» sözü bu yardımcı fiil ile yapılır. Yani her cümlenin «değil mi?» ilâvesi değişiktir.

Cümlenin öznesi ve cümlede bulunan yardımcı fiil ile yapılan «değil mi?» sözü yapılırken cümlenin olumlu veya olumsuz oluşuna da bakılır. Cümle olumlu ise «değil mi?» olumsuz haldedir. Cümle olumsuz ise olumlu haldedir.

Şimdi elimize bir İngilizce cümle alarak buna uygun «değil mi?» sözünü yapalım.

You are a teacher.
Siz bir öğretmensiniz.

Bu cümlede «değil mi?» için kullanılacak kelimeler, biraz önce belirttiğimiz gibi yardımcı fiil **are** ve özne **you**'dur. Cümle olumlu olduğuna göre «değil mi?» olumsuz olacaktır.

You are a teacher, are you not?	Siz bir öğretmensiniz, değil mi?

Are you not? yerine kısaltılmış şekil daima tercih edilir. **Aren't you?**

You are a teacher, aren't you?	Siz bir öğretmensiniz, değil mi?
She is a teacher, isn't she?	O bir öğretmendir, değil mi?
They are in the garden, aren't they?	Onlar bahçededirler, değil mi?
He was a teacher, wasn't he?	O bir öğretmendi değil mi?
The children were playing in the park, weren't they?	Çocuklar parkta oynuyorlardı, değil mi?

Son örnekte cümlenin öznesi **the children** yerine «değil mi?» ifadesinde **they** kullanılmıştır. Bütün «değil mi?» sözlerinde daima böyle yapılır; özneler yerine zamirler kullanılır.

Ahmet is sixteen years old, isn't he?	Ahmet on altı yaşındadır; değil mi?
The soldiers are carrying guns, aren't they?	Askerler silah(lar) taşıyorlar, değil mi?
Tessa was a beautiful girl, wasn't she?	Tessa güzel bir kızdı, değil mi?

Cümlede **to be**'den başka bir yardımcı fiil varsa «değil mi?» bu yardımcı fiille yapılır.

You can come tomorrow, can't you?	Yarın gelebilirsin, değil mi?
She will learn English, won't she?	İngilizce öğrenecek, değil mi?
Hasan must come early, mustn't he?	Hasan erken gelmeli, değil mi?
The old man can walk to the station, can't he?	Yaşlı adam istasyona yürüyebilir, değil mi?
The doctor will read a book, won't he?	Doktor bir kitap okuyacak, değil mi?

Cümle olumsuz olduğu takdirde «değil mi?» nin olumlu yapılacağını söylemiştik. Bunu da aşağıdaki örneklerde görelim.

You are a teacher, aren't you?	Siz bir öğretmensiniz, değil mi?
You aren't a teacher, are you?	Siz bir öğretmen değilsiniz, değil mi?
He isn't a farmer, is he?	O bir çiftçi değildir, değil mi?
Recep wasn't in England, was he?	Recep İngiltere'de değildi, değil mi?
You can't come tomorrow, can you?	Yarın gelemezsin, değil mi?
She won't learn English, will she?	İngilizce öğrenmeyecek, değil mi?
The old man can't walk to the station, can he?	Yaşlı adam istasyona yürüyemez, değil mi?
You won't see him tomorrow, will you?	Onu yarın görmeyeceksin, değil mi?

Cümlede bir yardımcı fiil yoksa «değil mi?» sözü **do** ile yapılır.

You go to school, don't you?	Okula gidersin, değil mi?
He gets up at six o'clock, doesn't he?	Saat altıda kalkar, değil mi?
She went to England, didn't she?	İngiltere'ye gitti, değil mi?
My son answered the questions, didn't he?	Oğlum sorulara cevap verdi, değil mi?
Tom comes late, doesn't he?	Tom geç gelir, değil mi?
Tom came late, didn't he?	Tom geç geldi, değil mi?

Bu cümleler olumsuz olsaydı «değil mi?»lerin olumlu olacağını biliyorsunuz.

You go to school, don't you?	Okula gidersin, değil mi?
You don't go to school, do you?	Okula gitmezsin, değil mi?
He doesn't get up at six o'clock, does he?	Saat altıda kalkmaz, değil mi?
She didn't go to England, did she?	İngiltere'ye gitmedi, değil mi?
Tom didn't come late, did he?	Tom geç gelmedi, değil mi?
She is sleeping, isn't she?	Uyuyor, değil mi?
She can sleep, can't she?	Uyuyabilir değil mi?
She will sleep, won't she?	Uyuyacak, değil mi?
She slept, didn't she?	Uyudu, değil mi?
She sleeps here, doesn't she?	Burada uyur, değil mi?

104

ÖZET

Bu dersimizde 79'dan 103'e kadar derslerde öğrendiğimiz konuların önemli olanlarını bir özet halinde tekrarlayacağız. Bu konuları ait oldukları derslerle karşılaştırarak okumanızı tavsiye ederiz.

I

Must fiillerin önüne gelerek o fiilin yapılmasının zorunlu olduğunu gösterir.

I must be there at seven o'clock.	Saat yedide orada olmalıyım.
She must clean all the windows.	Bütün pencereleri temizlemeli.
We must study our lessons.	Derslerimizi çalışmalıyız.
Ahmet must answer all the letters.	Ahmet bütün mektuplara cevap vermeli.

II

Get fiili İngilizcede çok kullanılan bir fiildir. Birçok anlamları vardır.

I have got an old bicycle.	Eski bir bisikletim var.
They get eighty liras a month.	Ayda seksen lira alırlar.
You'll get fat if you eat too much.	Pek çok yerseniz şişmanlayacaksınız.
His father is getting old.	Babası yaşlanıyor.
My white shirt got dirty.	Beyaz gömleğim kirlendi.
Fruit gets cheap in summer.	Meyve yazın ucuzlar.

The weather is getting cold.	Hava soğuyor.
You'll get hot if you run to the station.	İstasyona koşarsanız sıcaklayacaksınız.
The old man got tired.	İhtiyar adam yoruldu.

III

Have to bir fiilin önüne gelerek o fiilin yapılmasının zorunlu olduğunu gösterir. Bu anlamı **must** yardımcı fiiline benzerse de aralarında fark vardır.

I have to clean the house every day.	Evi her gün temizlemek zorundayım.
She has to learn English.	İngilizce öğrenmek zorundadır.
The boy has to wait in front of the classroom.	Çocuk sınıfın önünde beklemek zorundadır.
I'll have to repair the car myself.	Otomobili kendim tamir etmek zorunda kalacağım.
They had to spend a lot of money.	Çok para harcamak zorunda kaldılar.

IV

Nakledilen konuşma aşağıdaki örneklerde görüldüğü gibi yapılır.

She told me to write a letter.	Bir mektup yazmamı söyledi.
I told them to go to another place.	Onlara başka bir yere gitmelerini söyledim.
They told us not to break the windows.	Pencereleri kırmamamızı söylediler.
She says that she is tired.	Yorgun olduğunu söyler.
Ali says that he'll be an engineer.	Ali bir mühendis olacağını söyler.

V

Who ve **where** kelimeleri «kim» ve «nerede» anlamlarından başka iki cümleyi biribirine bağlayan birer bağ olarak da kullanılırlar.

This is the man who came yesterday.	Dün gelen adam budur.
The man who came yesterday is my school friend.	Dün gelen adam okul arkadaşımdır.
This is the garden where we play with our friends.	Arkadaşlarımızla oynadığımız bahçe budur.

A station is a place where trains come.	Bir istasyon trenlerin geldiği bir yerdir.

VI

Eskiden, devamlı olarak tekrarlanan hareketleri anlatmak için fiilin önüne **used to** getirilir.

I used to sleep in this room.	Bu odada uyurdum.
We used to get up early.	Erken kalkardık.
The children used to play in our garden.	Çocuklar bizim bahçemizde oynarlardı.
The teachers used to go for picnics with the students.	Öğretmenler öğrencilerle pikniklere giderlerdi.

Used to deyimi **to be** fiili ile birlikte olursa «alışık olmak» anlamını verir.

I am used to	..... e alışığım
I am used to walking.	Yürümeye alışığım.
They are used to cold weather.	Soğuk havaya alışıktırlar.
She isn't used to drinking wine.	Şarap içmeye alışık değildir.

«...e alışmak» sözü ise **to get used to** ile ifade edilir.

I'll get used to my new house.	Yeni evime alışacağım.
The woman got used to the kitchen.	Kadın mutfağa alıştı.
Did you get used to drinking wine?	Şarap içmeye alıştın mı?

VII

Başkalarına yaptırılan işleri anlatırken **have** ile fiillerin üçüncü şekli kullanılır.

I'll have my car repaired.	Otomobilimi tamir ettireceğim.
She had the plates washed.	Tabakları yıkattı.
The man had the windows opened.	Adam pencereleri açtırdı.
She'll have her hair cut.	Saçını kestirecek.

VIII

Bir cümlede öznenin yaptığı bir iş anlatılıyorsa bu cümle **active** bir

cümledir. Şayet bir cümlede yapılan bir iş ve bu işten etkilenen bir nesne varsa bu cümle **passive** bir cümledir.

These plates are washed every day.	Bu tabaklar her gün yıkanır.
The vase was broken yesterday.	Vazo dün kırıldı.
The car will be repaired tomorrow.	Otomobil yarın tamir edilecek.
The book was written in sixteen months.	Kitap on altı ayda yazıldı.
The book will be written in sixteen months.	Kitap on altı ayda yazılacak.

IX

Türkçedeki soru eki «değil mi?» İngilizcede değişik şekillerde yapılır. Bu, cümledeki yardımcı fiil ve özneye bağlıdır.

You are tired, aren't you?	Yorgunsunuz, değil mi?
She can't come, can she?	Gelemez, değil mi?

X

Son yirmi beş derste gördüğümüz küçük konuları aşağıdaki örnekler içinde veriyoruz.

The light is over the door.	Işık kapının üstündedir.
We walked through the park.	Parkın içinden yürüdük.
Zeynep hasn't come yet.	Zeynep henüz gelmedi.
At last the train came to the border.	Tren nihayet sınıra geldi.
She must never drink wine.	Asla şarap içmemeli.
Put on your coat.	Ceketini giy.
You'll get hot if you don't take off your coat.	Ceketini çıkarmazsan sıcaklayacaksın.
The girl walked across the street.	Kız caddenin bir tarafından öbür tarafına yürüdü.
They took us around London.	Bize Londra'yı dolaştırdılar.
What time is it by your watch?	Saatinize göre saat kaç?
She is still sleeping.	Hâlâ uyuyor.
That house belongs to Recep.	Bu ev Recep'e aittir.
We worked until six o'clock.	Saat altıya kadar çalıştık.
The tourists got on the train.	Turistler trene bindiler.
The student got off the bus.	Öğrenci otobüsten indi.
She is so angry that she is going to cry.	O kadar kızgın ki ağlayacak.

I'll see you after five.	Seni beşten sonra göreceğim.
Can't you come before five?	Beşten önce gelemez misin?
The monkey went up the tree.	Maymun ağaca çıktı.
Hurry up, the bus is coming.	Çabuk ol, otobüs geliyor.
We shake hands when we meet with our friends.	Arkadaşlarımızla karşılaştığımız zaman el sıkarız.
You aren't the same age as my daughter.	Kızımla aynı yaşta değilsiniz.
I can't walk any more, I am tired.	Artık yürüyemem, yorgunum.
The customs official saw the cigarettes at once.	Gümrük memuru sigaraları hemen gördü.
You aren't old at all.	Hiç yaşlı değilsiniz.
Give me the green one please.	Lütfen bana yeşilini ver.
Zehra looks like her mother.	Zehra annesine benzer.
She is looking for the pencil.	Kalemi arıyor.

önceki alıştırmaların yapılmış şekli

I

1 – Yes, there was. 2 – They showed them their passports. 3 – After passing Zagreb the train arrived in Belgrade. 4 – Yes, she did. 5 – It was old. 6 – She gave her a sandwich. 7 – They had breakfast and drank tea. 8 – They wanted Turkish coins with Atatürk's head. 9 – They gave them seven coins. 10 – They got more and more excited when the train came near Edirne. 11 – They looked for their father and mother. 12 – Zeynep saw them first. 13 – Yes, they did. 14 – He carried all the suitcases. 15 – Yes, they did.

II

1 – of 2 – for (at) 3 – like 4 – of 5 – for 6 – from 7 – for (at) 8 –like

III

1 – Zeynep iki kolye aldı. 2 – Sınır budur; şimdi diğer bir ülkeye giriyoruz. 3 – Çok heyecanlıyım, şimdi konuşamam. 4 – Çay fincanları camdan yapılmıştır. 5 – Karım plastikten yapılmış dört tabak aldı. 6 – Gümrük memurları bize yazılı bir rapor verdiler. 7 – Kahvenize çok şeker koyar mısınız? 8 – Pasta için iki limon kullandı. 9 – Tercüme edilmiş kitaplar diğerlerinden daha pahalıdır. 10 – Unutulmuş şeyler bu odadadır. 11 – Buraya gelirken birçok askerler gördüm. 12 – Ne arıyorsunuz?

IV

1 – Both of the pencils are short. 2 – This vase is made of glass. 3 – I don't put much sugar in my tea. 4 – Where did you put the broken chair? 5 – There are four people in the compartment. 6 – Lemonade is made from lemon and water. 7 – I'll buy a necklace for my wife. 8 – The little girl is looking for her mother. 9 – I don't look like my father; I look like my mother. 10 – I was so excited that I couldn't answer the questions.

KENDİ KENDİNE HIZLI İNGİLİZCE (TEMEL İNGİLİZCE)

HIZLI İNGİLİZCE Seti İngilizceyi hiç bilmeyenlere bu dili en başından başlayıp hem kolay hem de hızlı bir şekilde öğretmek prensibine göre hazırlanmıştır. HIZLI İNGİLİZCE dizisinin ikincisi olan bu set; 2 kitap, 2 CD'den oluşmaktadır. İngilizce öğrenmeye başlayanlar önce kitabını izleyerek bir miktar ilerledikten sonra, CD'leri dinleyerek öğrenimlerini sürdürmelidirler.

FONO YAYINLARI

FONO YAYINLARI: Ambarlı, Beysan Sitesi, Birlik Cad.
No: 32 Avcılar 34310 İSTANBUL
Tel: 0212 422 77 60 (pbx) Faks: 0212 422 45 62
E-posta: acikogretim@fono.com.tr www. fono.com.tr